

***Výročná správa
a verejný odpočet
za rok 2005***

Bratislava, marec 2006

**Predkladá: Prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., ústredný riaditeľ
ŠVPS SR**

Identifikácia organizácie

Názov**Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky****Sídlo****Botanická 17, 842 13 Bratislava****Rezort**

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

tel. 02/60257212, 213; fax 02/6542 0745,

e -mail: bires@svsr.sk ; chudy@svssr.sk; smriga@svsr.sk**Ústredný riaditeľ:****Prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.****Členovia vedenia:**

Odborný riaditeľ:

MVDr. Rudolf Smriga

riaditeľ ekonomiky:

Mgr. Juraj Bučko

vedúci kancelárie ústredného riaditeľa:

MVDr. Martin Chudý

vedúca osobného úradu :

Mgr. Eleonóra Gulárová

vedúca odboru hygieny potravín živočíšneho pôvodu:

MVDr. Gabriela Virgalová

Hlavné činnosti:

Postavenie ŠVPS SR je upravené zákonom č. 488/2002 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov a na úseku potravinového dozoru v rozsahu svojej pôsobnosti vyplývajúcej zo zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov

1. ŠVPS SR je rozpočtovou organizáciou s finančnými vzťahmi zapojenými na rozpočet Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MP SR“).
2. ŠVPS SR vykonáva štátnu správu vo veterinárnej oblasti v zmysle zákona č. 488/2002 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov. Vo veciach potravinového dozoru jej pôsobnosť vyplýva zo zákona NR SR č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov.
3. ŠVPS SR je orgánom kontroly kvality rastlinných a živočíšnych produktov podliehajúcich spoločnej organizácii trhu v zmysle nariadení Európskej únie a zákona č.491/2001 Z.z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov.
4. ŠVPS SR vykonáva dozor nad dodržiavaním zákona č. 147/2001 Z.z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 23/2002 Z. z.
5. ŠVPS SR vykonáva kontroly v zmysle Dohody o delegovaní činností uzavretou medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou a ŠVPS SR, v zmysle zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle zákona č. 144/1998 Z.z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 526/2002 Z.z., vykonáva kontroly v zmysle zákona NR SR č. 332/1996 Z.z.

o vinohradníctve a vinárstve a o zmene zákona č. 61/1964 Zb. o rozvoji rastlinnej výroby v znení zákona č. 132/1989 Zb. v znení neskorších predpisov a plní ďalšie úlohy v zmysle zákona NR SR č. 184/1993 Z.z. o krmivách v znení neskorších predpisov a zákona č. 140/1998 Z. z o liekoch a zdravotných pomôckach v znení neskorších predpisov

6. ŠVPS SR v rámci svojej činnosti

- ✚ riadi a usmerňuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú krajské veterinárne a potravinové správy - KVPS (8), regionálne veterinárne a potravinové správy - RVPS (40),
- ✚ vykonáva hraničnú veterinárnu kontrolu prostredníctvom hraničných veterinárnych staníc na vonkajšej hranici EÚ (3)
- ✚ riadi, usmerňuje a kontroluje štátne veterinárne a potravinové ústavy (5) a štátny veterinárny ústav a ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv
- ✚ navrhuje národné pohotovostné plány, ktorými sa určujú opatrenia pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte chorôb zvierat
- ✚ vykonáva klasifikáciu chovov, regiónov alebo oblastí z hľadiska výskytu chorôb
- ✚ vykonáva prostredníctvom veterinárnych inšpektorov kontroly a inšpekcie prevádzkárni, chovov rýb a zón rýb, miest oddychu zvierat všetkých schválených, povolených alebo evidovaných zariadení
- ✚ schvaľuje pri vývoze alebo výmenách do členských štátov alebo pri vývoze do tretích krajín prevádzkárne, produkujúce alebo manipulujúce s produktami živočíšneho pôvodu (okrem mliekárni), chovy rýb a zóny rýb, prevádzkárne na produkciu násadových vajec, jednoduchých kurčiat, chovnej hydiny a úžitkovej hydiny,
- ✚ schvaľuje miesta oddychu zvierat pri preprave, inseminačné stanice, tímy na odber a prenos embryí
- ✚ vyjadruje sa k osvedčeniam k registrácii krmív
- ✚ schvaľuje referenčné štátne veterinárne laboratóriá, iné akreditované referenčné laboratóriá a laboratóriá na vykonanie laboratórnych analýz a vyšetrení v rámci vlastných kontrol vykonávaných prevádzkovateľom pri uvádzaní produktov živočíšneho pôvodu na trh a pri spracovaní odpadov živočíšneho pôvodu
- ✚ kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat

V zmysle zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov

- ✚ vykonáva potravinový dozor nad výrobou, manipuláciou a uvádzaním do obehu
  1. potravín živočíšneho pôvodu. Okrem poskytovania služieb spoločného stravovania a potravín
  2. potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny a zemiakov a ostatných poľnohospodárskych výrobkov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod), okrem poskytovania služieb spoločného stravovania a potravín
  3. tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania
  4. geneticky modifikovaných potravín
- ✚ je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá – viac na str. 90

Poslanie organizácie
a strednodobý výhľad

ŠVPS SR bola zriadená (z oblastnej veterinárnej správy so sídlom v Bratislave) v roku 1.1.1969 ako Štátna veterinárna správa ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR. Po postupoch v reštrukturalizácii štátnej správy bol zmenený názov štátnej veterinárnej správy SR zákonom č. 23/2002, ktorý mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 na Štátnu veterinárnu a potravinovú správu SR (ďalej len „ŠVPS SR“).

Poslaním ŠVPS SR ako orgánu štátnej správy je hlavne výkon, riadenie, kontrola a usmerňovanie aktivít a činnosti v oblasti veterinárnej starostlivosti zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie, potravinového dozoru a hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, špeciálnych komoditných režimov, prislúchajúcej laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému.

V roku 2006 výhľadovo sa medzi priority činnosti ŠVPS SR zaraďuje

- ✚ ukončenie legislatívneho procesu zákona o veterinárnej starostlivosti, potravinách a organizácii trhu je prioritou pre rok 2006. V akej legislatívnej podobe a v časovom horizonte budú v parlamente schválené tieto zákony, od toho sa bude odvíjať postavenie, štruktúra a výkonná činnosť ŠVPS SR a jej organizácií na národnej úrovni a smerom k zahraničiu. Pre implementáciu nového hygienického balíčka, platného od januára 2006 vo všetkých európskych krajinách je dôležitá účinnosť najmä zákona o veterinárnej starostlivosti, i keď Európska komisia nariadením č. 2076/2005 stanovila prechodné opatrenia na implementáciu nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004 a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 853/2004 a 854/2004. Pre naplnenie očakávaných cieľov a priechodnosť noviel menovaných zákonov je limitujúca vydiskutovaná názorová blízkosť veterinárnej profesie a ostatných zamestnancov ŠVPS SR na ďalšiu profesijnú orientáciu pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácií na Slovensku, štruktúru, postavenie a kompetencie ŠVPS. Vyprofilovaný názor na predmetné otázky je dôležitý pri presadzovaní pozícií ŠVPS SR ku odborne blízkym inštitúciám, riadiacej a výrobnjej sfére, politikom a k zahraničiu. Využijeme pritom poznatky skúsených pracovníkov a entuziazmus a flexibilitu mladých kolegov.
- ✚ príprava a zvládnutie priebehu misií, ktoré sú naplánované pre Slovensko na rok 2006 Európskou komisiou z Potravinového a veterinárneho úradu v Dubline, prípadne z inštitúcií tretích krajín. Predmetom misií v nastávajúcom roku z Európskej komisie e bude kontrola zdravia rastlín a certifikácia rastlinných produktov – júl; GMO v potravinách a krmivách – január; transmisívne encefalopatie – február; národný program kontroly rezíduí – apríl; úradná kontrola produktov živočíšneho pôvodu (červené, biele mäso, mliečny sektor, potravinárske prevádzky)– máj, jún; animal welfare

(ošípané, teľatá, nosnice) – jún; zdravie zvierat (identifikácia oviec) – november. V štádiu diskusie s Potravinovým a veterinárnym úradom v Dubline je príprava generálnej misie (profil krajiny), ktorá bude zameraná na posúdenie všetkých odporúčaní, ktoré vyšli z doterajších misií na Slovensku po vstupe do EÚ, akčných plánov a ich verifikácia. Súčasťou tejto misie je zhodnotenie návrhu a realizácie jednoduchého integrovaného viacročného národného kontrolného programu 10 kontrolovaných systémov (zdravie zvierat, produkty a potraviny živočíšneho pôvodu a rastlinného pôvodu, krmivá, TSE/ABP, rezíduá, hygiena krmív, importy krmív živočíšneho pôvodu, pesticídy, pohoda zvierat, zdravie rastlín). Pri porovnaní s väčšinou členských krajín EÚ vzhľadom na štruktúru a kompetencie ŠVPS SR zvládnutie tejto misie by malo byť jednoduchšie (štruktúra veterinárnych servisov). Disponujeme všetkými odbornými a kompetenčnými predpokladmi, aby sme dokázali pred zahraničným auditorom garantovať stúpajúcu kvalitu veterinárneho a potravinového servisu vrátane odbornej erudovanosti zamestnancov.

- ✚ pokračovanie v kontexte kompetencií pri kontrole potravinového reťazca z maštale na stôl a nových hygienických pravidiel pri obhajobe riadiacej, koordinačnej a rozhodovacej činnosti ŠVPS SR v odborných kruhoch, pred prvovýrobou, spracovateľmi, výrobcami potravín, ale hlavne spotrebiteľmi, riadiacimi orgánmi a politikmi. Na tejto ceste nachádzajme spoločné riešenie vedeckých, odborných a edukačných úloh s UVL, KVL SR, vedeckovýskumnou základňou, ministerstvami a zahraničím. Vo všetkých oblastiach činnosti aplikovať najaktuálnejšie poznatky vedy, výskumu a praxe. Pri výkone činností dokážeme reagovať na najnovšie požiadavky vedy, odbornej praxe, legislatívy, pripomienky odbornej verejnosti a dodržíme národné a európske štandardy. Úspešnosť tohto procesu bude naďalej závislá od každého zamestnanca ŠVPS, jeho odborných skúseností, etického kódexu, kvality riadiacej a kontrolnej činnosti, schopnosti komunikovať a rozhodovať, prijímať nové poznatky a aplikovať ich do praxe, vnímať vývojové trendy doma a v zahraničí a pracovať na ich princípoch.
- ✚ ďalší rozvoj odborného a spoločenského povedomia zamestnancov ŠVPS SR ako neodmysliteľná súčasť- prepracovaný, komplexný a efektívny vzdelávací systém založený na najnovších vedeckých a odborných poznatkoch, aktuálnej legislatíve a potrebách praxe. Predpokladáme, že k získaniu odbornej a spoločenskej prestíže a ohodnoteniu zamestnancov prispeje novela Zákona o štátnej službe, najmä ich zaradenie do platových tried podľa výkonu štátnych činností na RVPS, KVPS a ŠVPS SR.
- ✚ realizovanie efektívnej celoplošnej orálnej vakcinácie proti besnote líšok a klasickému moru ošípaných vo vytypovaných štrnástich infikovaných regiónoch. Celý vakcinačný proces musí vychádzať z aktuálnej nálezovej situácie, účinnej vakcíny, efektívnej aplikácii, objektívnom a aktuálnom monitoringu; realizácia obidvoch vakcinačných programov je pre Slovensko dôležitá nakoľko na úrovni Európskej komisie a OIE budeme hodnotený vo vzťahu k rizikovosti k besnote a KMO.
- ✚ ozdravovanie chovov hovädzieho dobytká od IBR/IPV - národný eradikačný program sa januárom 2006 stal záväzným pre každého chovateľa dobytká. Dôležité je, aby na programe participoval chovateľ, privátny veterinárny lekár a celý ozdravovací proces koordinovala príslušná RVPS. Od eradikačného programu Slovensko očakáva zlepšenie zdravotného stavu dobytká, zvýšenie produkčnej a reprodukčnej výkonnosti a odstránenie bariér pri obchodovaní so živým dobytkom.
- ✚ na pôde Európskej komisie predložiť záruky pre schválenie Slovenska ako krajiny bez výskytu enzootickej bovinnej leukózy (EBL) - získanie tohto

- štatútu značne uľahčí obchodovanie s hovädzím dobytkom s krajinami EÚ a ušetrené finančné prostriedky sa využijú do ďalších ozdravovacích programov (IBR/IPV, paratuberkulóza a výhľadovo BVDV).
- ✚ na základe schváleného národného ozdravovacieho programu - koncepcnejšie sa zaoberať chovmi s výskytom paratuberkulózy u hovädzieho dobytku prípadne u malých prežúvavcov; na Európskej komisii sme povinní obhájiť záruky nad plnením eradikačných a pohotovostných plánov financovaných z EÚ na rok 2005 a získať finančné podpory z Európskej komisie na rok 2007.
  - ✚ v roku 2006 máme historickú povinnosť na základe aktuálneho OIE kódexu o BSE a výsledkov kontroly transmisívnych encefalopathií na Slovensku požiadať Európsku komisiu a OIE o preradenie z rizikovej skupiny IV. do skupiny II. (skupina krajín bez rizika z BSE s aktívnym monitoringom TSE a bez obmedzení v obchodovaní so živým dobytkom a jeho produktmi) ako väčšina štátov EÚ.
  - ✚ zvýšenú pozornosť si budú vyžadovať vývoj nákazovej situácie v oblasti aviárnej influenzy (vtácej chrípky) a pseudomore hydiny a prijímanie následných opatrení na národnej úrovni a v kontexte EÚ a OIE.
  - ✚ zvyšovať nároky na laboratórnu diagnostiku a pokračovať v jej rozvoji v intenciách najnovších poznatkov vedy, výskumu, aktuálnych potrieb praxe, medzinárodného vývoja a legislatívy; okrem nárokov na kvalitu a splnenie ISO noriem a akreditačných kritérií v diagnostickej praxi, mali by sme sa vysporiadať s celkovou koncepciou laboratórnej diagnostiky, t.j. ukončiť transformačný proces ŠVPÚ a ŠVÚ v zmysle zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a uznesenia Vedenia Ministerstva pôdohospodárstva SR. Prioritou celej reštrukturalizácie malo by byť zachovanie systému laboratórnej diagnostiky v rámci ŠVPS SR a vytvorenie podmienok pre jej ďalší rozvoj
  - ✚ proces transformácie zvládnuť i na IVVL a uchovať vzdelávacie aktivity pre veterinárske a potravinové správy na Slovensku

ČINNOSTI, KTORÉ BY MALA ORGANIZÁCIA KONTINUÁLNE V BUDÚCNOSTI VYKONÁVAŤ

Okrem všetkých menovaných úloh je do úloh a realizovaných aktivít zahrnuté

- ✚ Na základe OIE štandardov garantovať zlepšovanie zdravia domácich a voľne žijúcich zvierat, verejného zdravia, podieľať sa na zvyšovaní ochrany zvierat, bezpečnosti potravín a znižovaní podvýživy a chudoby.
- ✚ splňanie základné princípy etického kódexu zamestnancov ŠVPS SR ohľadom ďalšieho napredovania veterinárnych a ostatných činností v zmysle požiadaviek OIE:
  1. profesijné riadenie a rozhodovanie (pozícia vzdelávania, skúseností – základné, kontinuálne)
  2. nezávislosť (osobná nezávislosť na komerčných, finančných, hierarchických a politických tlakoch, ktoré môžu ovplyvňovať odborné rozhodnutia)
  2. nezaujatosť
  3. bezúhonnosť, charakter
  4. objektívnosť
- ✚ zabezpečovať veterinárnu ochranu štátneho územia prostredníctvom 3 Hraničných inšpekčných staníc, ktoré sú vstupnými miestami nielen do SR ale celého spoločného priestoru Európskej Únie (Vyšné Nemecké, Čierna n/Tisou, Bratislava letisko).

- ✚ realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu BSE a TSE s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa
- ✚ realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu vtácej chrípky s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa
- ✚ podľa plánu legislatívnych úloh predkladať a aktualizovať návrhy vládných nariadení súvisiacich s veterinárnou oblasťou aquis
- ✚ u odborných pracovníkov preferovať odborné znalosti, jazykové schopnosti, skúsenosti pri využívaní informačných technológií a predpoklady pracovať v európskom priestore - finančné prostriedky tak ako doposiaľ cielene využiť na obnovu budov a zariadení, vylepšenie pracovných priestorov, nákup informačných technológií vrátane výpočtovej techniky a automobilového parku

Činnosti organizácie

Plnenie úloh ŠVPS SR sa v roku 2005 realizovalo v európskom priestore s vysokou náročnosťou na ich kvalitu ako v každom členskom štáte EÚ. Slovenská republika ako krajina vstupujúca do EÚ s najlepšie prepracovanou organizačnou štruktúrou a kompetenciami veterinárneho a potravinového servisu, dobre pripravenou veterinárnou legislatívou v zdraví zvierat, verejnom zdraví, hygiene potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, pohode zvierat, ochrane územia, obchode a výmenách, veterinárnej farmácii a ekológii, laboratórnej diagnostike, informačných technológiách a vo veterinárnom vzdelávaní musela dokázať opodstatnenosť predvstupovej pozície, na druhej strane kvalitatívne a časové plnenie úloh sa stalo z tohto aspektu pravidlom. Na úseku zdravia zvierat, hygiene potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, laboratórnej diagnostiky, činnosti hraničných inšpekčných staníc atď. sme nedosiahli iba európsky štandard, ale sme v niektorých oblastiach predbehli i staré členské krajiny. Pri súčasnej svetovej globalizácii obchodu a výmen so živými zvieratami, ich produktmi, zárodočnými bunkami, potravinami živočíšneho a rastlinného pôvodu a narastajúcim cestovnom ruchu sme dokázali zabrániť zavlečeniu chorôb zvierat, zoonóz, potravinových nebezpečenstiev a zabezpečiť ochranu spotrebiteľa a bezpečnosť potravín. Túto skutočnosť si treba uvedomiť preto, že na európskom kontinente a v jeho blízkom okolí sa v priebehu roku 2005 vyskytla SLAK, klasický mor ošípaných, vezikulárna choroba ošípaných, katarálna horúčka oviec, pseudomor hydiny, atď., ale najmä aviárna influenza, nález dioxínov v potravinách živočíšneho pôvodu po skrmovaní kontaminovaných zemiakov u hovädzieho dobytku, distribúcia a predaj pokazený a falšovaných potravín, nelegálny import a export surovín a potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu z tretích krajín alebo v rámci EÚ, atď.

Zabezpečenie odborných garancií bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými, výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácií na Slovensku sa vyžadovala permanentne zvyšujúce sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, stály prístup k informačným technológiám aj v cudzom jazyku a ochotou často pracovať nad rámec pracovných a odborných povinností.

Medzi najvýznamnejšie výsledky v hodnotenom roku 2005 patria:

- ✚ získali sme na odbornej prestíži a postavení ako kompetentného orgánu na národnej úrovni v oblasti zdravia zvierat, hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, bezpečnosti potravín, verejného zdravia, pohody zvierat, ochrany územia, obchodu a výmen, atď.
- ✚ ako národná kompetentná autorita sme si upevnili naše pozície i voči zahraničiu, predovšetkým európskej komisie, OIE, WHO, WTO, FAO, OECD a národným autoritám
- ✚ ako kompetentnému orgánu v oblasti zdravia zvierat a hygieny potravín garantovať doma a v zahraničí všetky činnosti tak, že napriek nepriaznivej nákazovej situácii a v bezpečnosti potravín v štátoch EÚ a tretích krajinách sme zabránili zavlečeniu nákaz na zvieratá a ľudí alebo ohrozeniu spotrebiteľa z rizikových potravín.
- ✚ vysporiadali sme sa s časovou náročnosťou a profesijným prístupom pri opakujúcich sa cielených kontrolách v obchodnej sieti na vybrané skupiny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu

- ✚ obhájili sme pozíciu Slovenska a zvládli argumentačne na kvalitatívne vyššej úrovni v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zahraničné misie v roku 2005 z Európskej komisie, USA a Ruskej federácie zamerané na štruktúru, kompetencie ŠVPS a jej riadených organizácií, vertikálnu a horizontálnu legislatívu, identifikáciu a registráciu zvierat, zdravie zvierat, pohotovostné a eradikačné programy (špeciálne KMO, AI, ACH, SLAK, laboratórnu diagnostiku u týchto ochorení, zdravie zvierat – TBC, BAB, EBL), certifikáciu zvierat, zberné strediská zvierat, hygienický proces v potravinárskych prevádzkach pre červené, biele mäso, divinu, mliečny sektor, úradnú kontrolu cudzorodých látok, včítane laboratórnej diagnostiky, špeciálne pesticídov, manipuláciu s vedľajšími živočíšnymi odpadmi, systém laboratórnej diagnostiky vo všetkých oblastiach, pripravenosť SR pre novú hygienickú legislatívu a proces školenia zamestnancov vo všetkých menovaných oblastiach.
- ✚ získali sme na pôde Európskej komisie pre Slovensko status bez výskytu TBC a BAB u hovädzieho dobytku v súlade s nariadením 64/432 EEC. Rovnako sme obhájili i napriek ostatnému výskytu u domácich ošípaných v Pleši v okrese Lučenec, pozíciu krajiny so zárukami nad kontrolou a eradikáciou tohto ochorenia u domácich ošípaných a diviakov.
- ✚ implementovali sme Nariadenie (ES)998/2003 Európskeho parlamentu a Rady o veterinárnych požiadavkách uplatniteľných na nekomerčné premiestňovanie spoločenských zvierat a zavedenie podľa Rozhodnutia Komisie 2003/803/ES PET-pasov, ktoré sa vydávajú na nekomerčné premiestňovanie psov, mačiek a fretiek pri cestách v rámci krajín EÚ
- ✚ zvládli sme najlepšie z nových členských krajín prechodné obdobie pre tie potravinárske podniky, ktoré požiadali hygienické výnimky pri schvaľovaní pred vstupom Slovenska do EÚ
- ✚ dodržali sme v roku 2005 pravidelné vydávanie Slovenského veterinárskeho časopisu ako odborného, informačného a vzdelávacieho časopisu pre zamestnancov ŠVPS SR, UVL, veterinárnych lekárov a ostatných odborníkov z praxe, výskumu a riadiacej sféry
- ✚ vylepšovali sme kontinuálne v predchádzajúcom roku systém laboratórnej diagnostiky podľa požiadaviek správnej laboratórnej praxe, ISO noriem, akreditačných kritérií a medzinárodných pravidiel OIE
- ✚ nákupom novej výpočtovej techniky a príslušenstva sa zlepšil prístup a využívanie informačných technológií vo všetkých oblastiach činnosti na centrálnej úrovni a riadených veterinárnych a potravinových organizáciách v rámci Slovenska a so zahraničím

Legislatívny proces

Na ŠVPS SR bol v roku 2005 pripravený a do legislatívneho procesu postúpený **návrh zákona o veterinárnej starostlivosti**, ktorý reflektuje na novoprijatú legislatívu Európskych spoločenstiev najmä v oblasti hygieny potravín, v oblasti úradných kontrol potravín a krmív, zdravia zvierat a pohody zvierat, ale aj v oblasti živočíšnych vedľajších produktov a v oblasti požiadaviek na premiestňovanie spoločenských zvierat, čím dochádza k jeho adaptácii a prispôsobeniu novému právnemu stavu za účelom dosiahnutia základného cieľa – implementácie priamo aplikovateľnej harmonizovanej legislatívy Európskych spoločenstiev a Európskej únie vo veterinárnej oblasti.

V oblasti sekundárnej legislatívy boli prijaté nasledujúce právne predpisy:

I. Nariadenia vlády Slovenskej republiky

- ✚ Nariadenie vlády SR č.47/2005 Z. z. z 19. januára 2005 o požiadavkách na zdravie zvierat pri premiestňovaní oviec a kôz a pri obchode s členskými štátmi
- ✚ Nariadenie vlády SR č. 505/2005 Z. z. z 9. novembra 2005, ktorým sa ustanovujú pravidlá na zdravie zvierat pre dovoz živých kopytníkov na územie Európskych spoločenstiev a ich tranzit cez územie Európskych spoločenstiev
- ✚ Nariadenie vlády SR č. 116/2005 Z. z. zo 16. marca 2005 o opatreniach na kontrolu slintačky a krívačky

II. Novelizácie už platných nariadení vlády Slovenskej republiky

- ✚ Nariadenie vlády SR č. 429/2005 Z. z. z 21. septembra 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 305/2003 Z. z. o identifikácii a registrácii zvierat
- ✚ Nariadenie vlády SR č. 295/2005 Z. z. SR z 15. júna 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 288/2003 Z. z. o hlásení chorôb zvierat
- ✚ Nariadenie vlády SR č. 145/2005 Z. z. zo 6. apríla 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 302/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o ochrane zvierat pri preprave
- ✚ Nariadenie vlády SR č. 62/2005 Z. z. z 9. februára 2005, ktorým sa mení nariadenie vlády SR č. 311/2003 Z. z. o požiadavkách na ochranu zdravia zvierat a o požiadavkách v záujme ochrany zdravia ľudí pri usmrcovaní voľne žijúcej zveri a uvádzaní zveriny z tejto zveri na trh v znení nariadenia vlády SR č. 496/2003 Z. z.
- ✚ Nariadenie vlády SR č. 61/2005 Z. z. z 9. februára 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 281/ 2003 Z. z. o požiadavkách v záujme ochrany zdravia ľudí pri produkcii a uvádzaní čerstvého mäsa na trh v znení neskorších predpisov
- ✚ Nariadenie vlády SR č.504/2005 Z. z. z 9. novembra 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 313/2003 Z. z. o požiadavkách na zdravie zvierat pri premiestňovaní, výmene s členskými štátmi a dovoze zvierat, spermy, oocytov a embryí z tretích krajín v znení nariadenia vlády SR č. 498/2003 Z. z.
- ✚ Nariadenie vlády SR č.180/2005 Z. z. z 20. apríla 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 307/2003 Z. z., ktorým sa upravujú požiadavky na zdravie zvierat pri výmene a dovoze produktov živočíšneho pôvodu, ktoré nepodliehajú iným veterinárnym požiadavkám v znení nariadenia vlády č. 495/2003 Z. z.
- ✚ Nariadenie vlády SR č.60/2005 Z. z. z 9. februára 2005, ktorým sa mení nariadenie vlády SR č. 301/ 2003 Z. z. o princípoch ovplyvňujúcich

organizáciu veterinárnych kontrol zvierat vstupujúcich na územie SR z tretích krajín v znení nariadenia vlády SR č. 499/2003 Z. z.

- ✚ Nariadenie vlády SR č. 506/2005 Z. z. z 9. novembra 2005, ktorým sa mení nariadenie vlády SR č. 294/2003 Z. z. o požiadavkách na zdravie zvierat koňovitých pri ich premiestňovaní, ich výmene s členskými štátmi a ich dovoze z tretích krajín
- ✚ Nariadenie vlády SR č. 40/2005 Z. z. z 26. januára 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 290/2003 Z. z. o požiadavkách na zdravie zvierat pri premiestňovaní spermy hovädzieho dobytku, pri jej výmene s členskými štátmi a pri dovoze z tretích krajín
- ✚ Nariadenie vlády SR č.647/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 292/2003 Z.z. o podrobnostiach veterinárnych kontrol pri výmenách produktov živočíšneho pôvodu s členskými štátmi v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č.493/2003 Z.z.
- ✚ Nariadenie vlády SR č.574/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 307/2003 Z. z., ktorým sa upravujú požiadavky na zdravie zvierat pri výmene a dovoze produktov živočíšneho pôvodu, ktoré nepodliehajú iným veterinárnym požiadavkám v znení neskorších predpisov

Zdravie zvierat

Pozornosť sa sústredila na

1. kontrolu a dozor nad ochranou chovov pred zavlečením nákaz
2. nad zdravotným stavom chovov
3. nad premiestňovaním zvierat.

Pripravili sa metodické pokyny a usmernenia na vykonávanie preventívnych a diagnostických činností, na vypracovanie plánov kontroly a ozdravovania chovov zvierat od nákaz a pohotovostné plány na vykonávanie opatrení v prípade podozrenia alebo výskytu veľmi nebezpečných nákaz:

- ✚ Plán veterinárnej prevencie a ochrany zvierat na rok 2005, ktorého hlavným cieľom bolo monitorovanie zdravotného stavu chovov zvierat. V roku 2005 ŠVPS SR zabezpečila realizáciu tohto plánu prostredníctvom inšpektorov pre zdravie zvierat regionálnych veterinárnych a potravinových správ a zmlúv so súkromnými veterinárnymi lekármi, poverenými vykonávaním všeobecného epizootologického dozoru.
- ✚ Klasifikácia chovov a zdravotné požiadavky pri premiestňovaní živých zvierat a zárodočných produktov na rok 2005
- ✚ Ozdravovacie programy na rok 2005 pre tieto choroby
  - Besnota voľne žijúcich mäsožravcov
  - EBL
  - Aujezskyho choroba
  - TSE
  - BSE
  - KMO
  - Salmonelózy
  - Pseudomor

a na základe požiadaviek EK boli zmenené a doplnené aj

- ✚ pohotovostné plány pre
  - SLAK
  - KMO
  - Pseudomor
  - Aviárnu influenzu

Identifikácia a registrácia

V súlade s požiadavkami bola vypracovaná metodika kontroly CEHZ pre hovädzí dobytok, ošípané, ovce a kozy:

- ✚ Metodický pokyn na kontrolu identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat na bitúnkoch, u sprostredkovateľov a na zberných strediskách

a aktualizovaný

- ✚ Metodický pokyn na kontrolu systému identifikácie a registrácie hovädzieho dobytku na farme

Na základe požiadavky Slovenskej republiky bola schválená pre SR výnimka z registrácie pre držiteľov najviac jedného kusa ošípaných pre vlastnú spotrebu.

K 31.6.2005 bola ukončená výnimka z registrácie pre držiteľov najviac troch kusov zvierat druhu ovca a kozy pre vlastnú spotrebu (na základe Nariadenia Rady a EP 21/2004).

Z výsledkov národných programov kontroly uvádzame údaje vybraných ochorení

Tuberkulóza

<u>Druh zvierat</u>	<u>Počet tuberkulínácií</u>		
	<u>vykonaných</u>	<u>pozitívnych</u>	<u>Laboratórne potvrdená M.bovis</u>
Hovädzí dobytok	151 897	5	0

Brucelóza

<u>Druh zvierat</u>	<u>Počet testovaných zvierat na brucelózu</u>	
	<u>Vykonaných</u>	<u>pozitívnych</u>
Hovädzí dobytok	147 583	0

Na základe dosiahnutých výsledkov bol Slovenskej republike udelený štatút krajiny úradne bez výskytu TBC a BAB Rozhodnutím Komisie 179/2005.

Enzootická bovinná leukóza

<u>Druh zvierat</u>	<u>Počet testovaných zvierat na EBL</u>	
	<u>Vykonaných</u>	<u>pozitívnych</u>
Hovädzí dobytok	152 313	4

Slovenská republika požiadala o štatút krajiny úradne bez výskytu EBL.

BSE

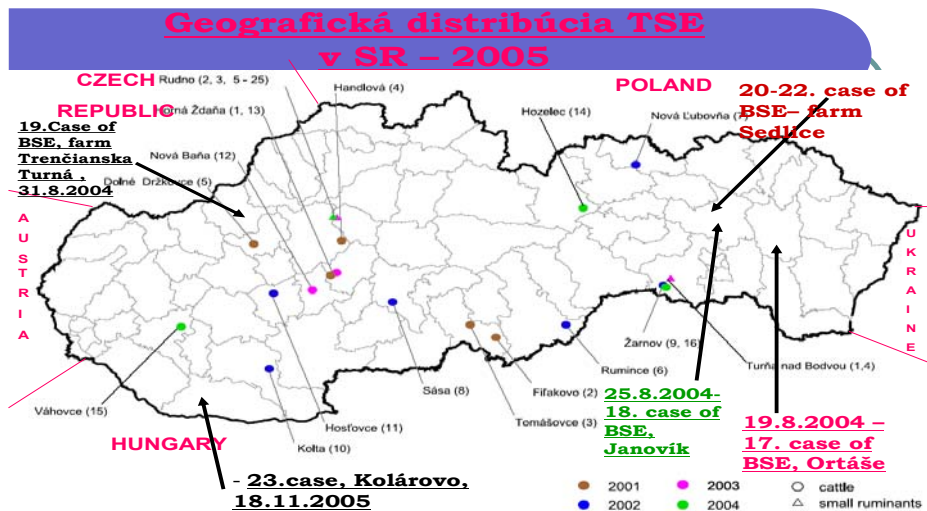
<u>Cielená skupina zvieratá</u>	<u>Počet vyšetrených vzoriek</u>	
	<u>Vyšetrené</u>	<u>Pozitívne</u>
Uhynuté	13168	1
Núdzovo zabité	502	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	14	0
Zdravé	55232	1
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	145	1
Podozrivé	0	0
Spolu	69061	3

Scrapie - ovce

<u>Cielená skupina zvieratá</u>	<u>Počet vyšetrených vzoriek</u>	
	<u>Vyšetrené</u>	<u>Pozitívne</u>
Uhynuté	2354	7
Núdzovo zabité		
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení		
Zdravé	245	2
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivé	0	0
Spolu	2599	9

Scrapie – kozy

Cielená skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté	96	0
Núdzovo zabité		
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení		
Zdravé	8	0
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivé	1	0
Spolu	105	0

Aujeszkyho choroba (MA)

V roku 2005 sme nezaznamenali žiadne nové ohnisko MA v Slovenskej republike a celkovo klesol počet ohnísk v porovnaní s rokom 2004 o 4 ohniská. Pokles ohnísk korešponduje s poklesom infikovaných regiónov resp. okresov. Rápidne poklesol aj počet chovov a jedincov u ktorých boli detekované protilátky proti terénnemu vírusu MA. Je reálny predpoklad, že Slovenská republika dosiahne k 31.12.2006 stav bez výskytu terénneho vírusu MA a protilátok proti terénnemu vírusu MA v populácii domácich ošípaných.

Klasický mor ošípaných (KMO)

P o č e t vyšetrených vzoriek	detekcia protilátok		detekcia vírusu		ohniská
	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne	
	diviaky	13463	1366	14601	
domáce ošípané	41778	114	486	6	1

V priebehu roku 2005 sa v Slovenskej republike z nákaz zoznamu A (ide o veľmi nebezpečné nákazy) vyskytol klasický mor ošípaných. Výskyt bol zaznamenaný v jednom ohnisku u domácich ošípaných v okrese Lučenec.

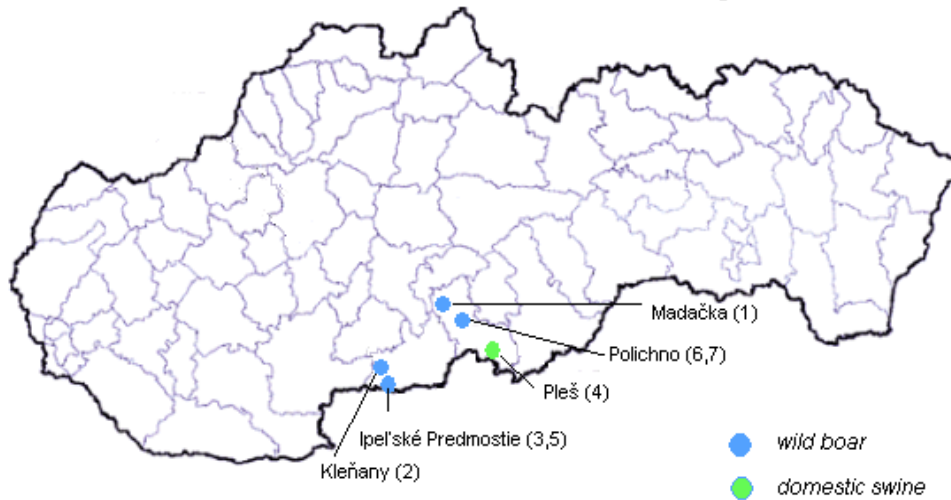
ŠVPS SR na základe podrobnej analýzy dlhodobého vývoja KMO v populácii diviakov vypracovala s spolupráci s MP SR a SPZ – ústredie „Plán eradikácie klasickému moru ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2005“ a „Program núdzovej vakcinácie pre orálnu imunizáciu diviakov proti klasickému moru ošípaných (KMO) na Slovensku“.

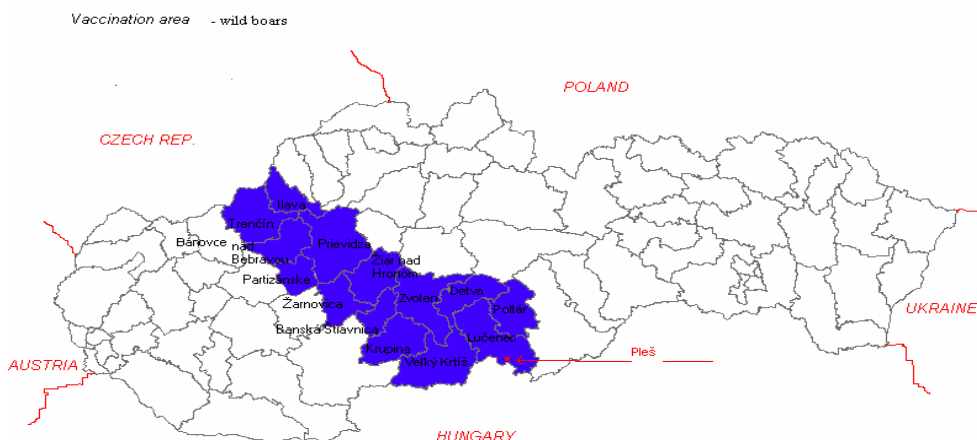
Ohnisko KMO – domáce ošípané – farma Pleš August 2005

Occurrence of CSF in wild boars and domestic swine in year 2005

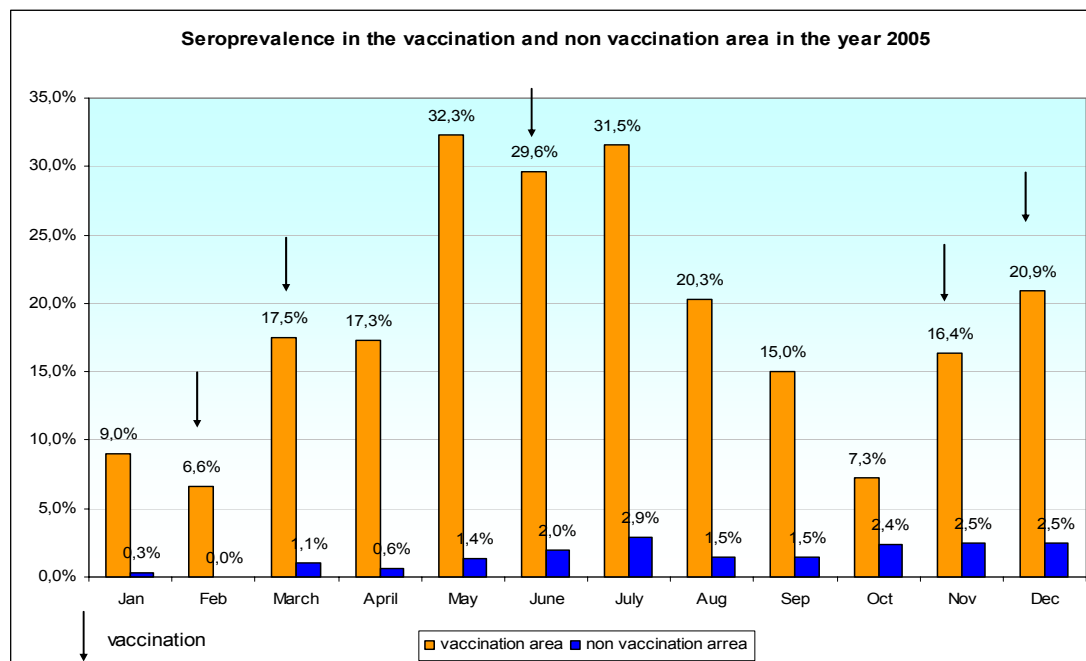

No.	District	Land register	Date	Age	Sex	Observations during hunting	E2 phenotype
1	Lučenec	Madačka	3.1.2005	Pigling	Male	Hunted without clinical symptoms	Chrámec93
2	Veľký Krtíš	Kleňany	5.1.2005	Last year wild boar	Male	Hunted without clinical symptoms	Chrámec93
3	Veľký Krtíš	Ipeľské Predmostie	9.7.2005	Last year wild boar	Male	Hunted without clinical symptoms	Chrámec93
4	Lučenec	Pleš	8.8.2005	Domestic swine			Chrámec93
5	Veľký Krtíš	Ipeľské Predmostie	29.9.2005	Pigling	Male	Hunted without clinical symptoms	No typed
6	Lučenec	Polichno	29.11.2005	Last year wild boar	Female	Hunted without clinical symptoms	No typed
7	Lučenec	Polichno	29.11.2005	Pigling	Male	Hunted without clinical symptoms	No typed

45

Na základe vývoja epizootologickej situácie v súvislosti s KMO u diviakov, aj napriek doposiaľ vykonávaným opatreniam, populácia diviakov zostáva v Slovenskej republike naďalej prirodzeným zdrojom vírusu KMO. V súlade s odporúčaním twinningového partnera zo SRN a na základe úspechov iných členských štátov (SRN, Belgicko, Luxembursko) postihnutých KMO u diviakov, sa dá konštatovať, že toto ochorenie je možné kontrolovať a dokonca eradikovať s využitím orálnej vakcinácie diviakov. Plán i program boli predložené Európskej Komisii a boli schválené na kofinancovanie Spoločenstvom v roku 2005 aj v roku 2006. Program bol realizovaný v troch kampaniach, v ktorých bolo rozložených približne 363 000 vakcinačných návnad.

Besnota

ŠVPS SR organizovala v roku 2005 jedenástu (jarnú) a dvanástu (jesennú) sezónnu kampaň orálnej vakcinácie voľne žijúcich líšok proti besnote spôsobom, ktorý zodpovedá kritériám WHO.

Program stanovuje cieľ znížiť výskyt besnoty na väčšine územia štátu a tým minimalizovať výdavky štátneho rozpočtu, ktoré sú vynakladané na prevenciu a tlmenie besnoty v rezorte pôdohospodárstva a zdravotníctva. Jarná kampaň 2005 orálnej vakcinácie proti besnote bude spolu s jesennou kampaňou spolufinancovaná Európskou úniou na základe Rozhodnutia Komisie 2004/840/EC, a to do výšky až 50% nákladov na vakcinačné návnady a ich distribúciu, ale najviac 400.000 EUR na rok.

Ďalšie spolupracujúce organizácie sú Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Slovenský poľovnícky zväz a jeho územné organizácie, Ministerstvo zdravotníctva SR, orgány miestnej samosprávy SR.

Dodávateľskou organizáciou orálnej vakcinácie líšok proti besnote na celom území Slovenskej republiky bola je Bioveta SK, spol. s r.o., Nitra. Jarná kampaň sa uskutočnila v apríli/máji 2005 , jesenná ov októbri/novembri 2005

Letecká pokládka sa realizovala na celom území Slovenskej republiky a ručná p v prímestských častiach hlavného mesta SR – Bratislavy a v prímestských častiach miest Banská Bystrica, Bojnice, Košice, Kremnica, Nitra, Piešťany, Poprad, Prešov, Trenčín, Zvolen, Žarnovica a Žiar nad Hronom.

Na jarnú kampaň bolo na leteckú pokládku vyčlenených celkovo 844.900 dávok s denzitou pokladania – 26 vakcinačných dávok na 1 km², na ručnú pokládku celkovo 13 400 dávok s denzitou pokladania - 18 vakcinačných dávok na 1 km². Na jesennú kampaň 2005 orálnej vakcinácie líšok proti besnote bolo vyčlenených 858.700 dávok (letecká pokládka 844.900 dávok, ručná pokládka 13 800 dávok).

Počet prípadov u domácich |
Počet prípadov u voľne žijúcich:
Celkový počet prípadov besnoty

4
46
50

2. Animals tested (cases not included)

Country: **Slovakia (SVK)**

Reporting period
(quarter.year):

I.-IV. 2005

Area (see attached list)	No. of animals tested																									
	Domestic animals										Wildlife															
	dog	cat	cattle	equine	sheep	goat	pig	stray dog	other	unspecified	fox	raccoon dog	raccoon	wolf	badger	marten	other mustelides	other carnivores	wild boar	roe deer	red deer	fellow deer	other	bat	unspecified	
Bratislavský kraj	28	35				1			3		111					4	2		1	2				12		
Trnavský kraj	49	33							3		200						1			3				4		
Trenciansky kraj	22	26							2		122				2	2	3			3				5		
Nitriansky kraj	52	30	2						2		272				2	5			1	2	1			7		
Zilinský kraj	44	30	1			1			1		187				1	3	2							2		
Banskobystrický kraj	81	49	1		4		1		5		399				2	8	2		4	4				1		
Presovský kraj	57	28	1		2				2		281				4	4	2	1	2	5	1			2		1
Košický kraj	53	37	1		2				7		195				2	2	1			2				5	1	
Total	386	268	6		8	2	1		25		1767				13	28	13	1	8	21	2		37	2	1	

Izolácia sérovarov salmonel z hydiny v rámci Národného ozdravovacieho programu, Štúdia prevalencie salmonel u nosníc a u broilerov

Diagnostické pracovisko: **ŠVPÚ a ŠVÚ v SR**

Hodnotené obdobie:
Rok:2005

	reprodukčný chov						liaheň						úžitková hydina				Spolu	
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p		r
Počet vyšetrených vzoriek	49	521	3	50		1 152	78	262	37	3	117	5	667	704	3 410	110	827	7 995
Počet vzoriek s nálezom	1	1	0	0		25	1	4	0	0	0	0	0	41	147	0	44	264
<i>Salmonella sérovar</i>																		
S.enteritidis	1	1				15	1	2						37	104		35	196
S.typhimurium						2								2	26			30
S.albany															2			2
S.anatum						2								1				3
S.bareilly															1			1
S.bovismorbifikans						1												1
S.hadar																	4	4
S.havana														1				1
S.indiana																	2	2
S.infantis															4		2	6
S.kentucky															7			7
S.mbandaka															1			1
S.montevideo															1			1
S.saintpaul						5		2									1	8
S.enterica subsp.enterica															1			1
S p o l u	1	1				25	1	4						41	147		44	264

* doplňte podľa abecedného poriadku

reprodukčný chov

a) jednoduché kurčatá - kadávery

b) stery vnútorných stien prepraviek

c) štvrtýždňové kurčatá

d) kurice 2 týždne pred zahájením znášky

e) krmivo

f) iné vzorky (vypíšte)

nosnice,morky,kačice,bažanty,orebice

liaheň

g) násadové vajcia

h) mekónium

i) mŕtve kurčatá v škrapine

j) vyliahnuté, málo životaschopné kurčatá

k) stery liahne

l) prach z

liahni

m) iné vzorky

(vypíšte)

morky,stery z prostredia

úžitková hydina

n) nosnice

o) brojlery

p) krmivo

r) iné vzorky

(vypíšte)
podložky, stery z hál

morky,kačice,husi

bažanty,prepelice

perličky,pštrovy

Choroby hydiny

V oblasti monitorovania *chorôb hydiny* bola pozornosť zameraná na najzávažnejšie ochorenia hydiny, ktoré priamo ohrozujú zdravie nielen samotnej hydiny, ale aj ľudskej populácie. Dôraz sme kládli na dve závažné ochorenia spôsobujúce zdravotné problémy a nemalé finančné strany u samotnej hydiny a u ľudí a to monitorovanie salmonelôz a aviárnej influenzy.

Národný ozdravovací program chovu hydiny od salmonelových infekcií na Slovensku v roku 2005 bol zameraný na sledovanie salmonel v reprodukčných krdľoch (odchovné krdle reprodukčnej hydiny, dospelé reprodukčné krdle), v úžitkových krdľoch (odchovné krdle znáškových nosníc, produkčné krdle znáškových nosníc, krdle jatočnej hydiny).

Od 1.10.2004 do 30.9.2005 sa uskutočnil *Štúdium prevalencie Salmonella spp. u nosníc druhu Gallus gallus.*

Počet testovaných chovov podľa veľkosti populácie:

Veľkosť populácie	Do 1000	1000-2999	3000-4999	5000-9999	10000-29999	Viac ako 30000
Počet chovov	1	4	2	2	12	19

Výsledky štúdia:

	Počet testovaných chovov	Počet pozitívnych chovov	Fagotyp.	AMST
Salmonella Enteritidis	40	ProOvo, Vyva Hydinár Gbely Agrofarma, Agrofarma,	PT-U/3 PT-7/1 PT- 8/1 PT-13a/1	citl. citl. citl. citl.
Salmonella Anatum	40	1		citl.
Salmonella Typhimurium	40	1		resistent-ACSSuTNx

Základný prieskum prevalencie Salmonely spp. u broilerových krdľov *Gallus gallus* v Európskej únii sa začal 1.októbra 2005. Celkový počet hospodárstiev broilerových kurčiat s minimálne 5000 operencami na Slovensku je 127, počet krdľov na odber vzoriek je 308. Počas prvých troch mesiacoch trvania prieskumu bolo testovaných 31 chovných zariadení s 1 pozitívnym nálezom.

ŠVPS SR realizovala „Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku“. Do programu sú zahrnuté všetky druhy hydiny, farmové a voľne žijúce vtáky.

Detekcia vírusu vtácej chrípky za rok 2005

		počet vyšetrených vzoriek	počet vyšetrených fariem	počet pozitívnych vzoriek	počet pozitívnych fariem
hrabavá hydina	brojler	53	8		
	nosnica	23	13		
	spolu	76	21		
vodná hydina	hus	122	4		
	kačka	98	7		
	spolu	220	11		
morky	morka	15	3		
farmové vtáky	bažant	138	23		
	pštros	87	29		
	jarabica	7	2		
	prepelica	5	1		
	perlička	1	1		
	holub	10	3		
	divá morka	5	1		
	divá kačka	37	6		
	spolu	290	66		
okrasné vtáky	papagáj	3	3		
	andulka	12	3		
	kanárik	2	1		
	spolu	17	7		
celkom		603	108		

Serologický monitoring vtácej chrípky za rok 2005

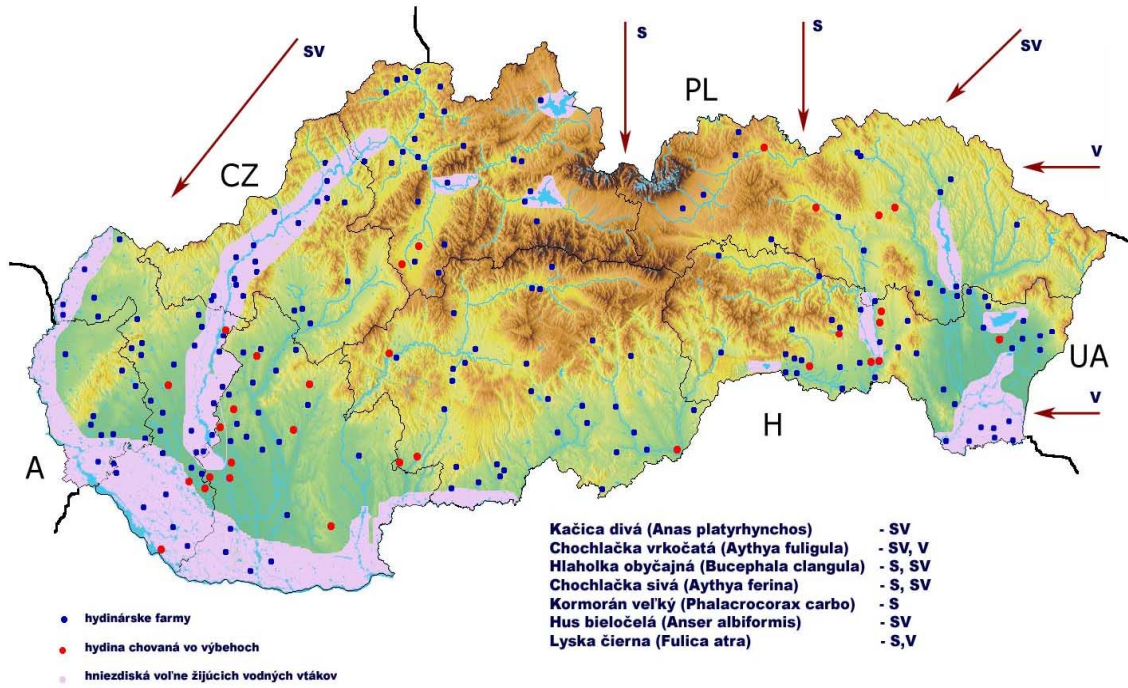
		AIV			
		<u>počet vyšetrených vzoriek</u>	<u>počet vyšetrených fariem</u>	<u>počet pozitívnych vzoriek</u>	<u>počet pozitívnych fariem</u>
hrabavá hydina	brojler	734	96		
	mládka	35	6		
	nosnica	205	27		
	spolu	974	129		
vodná hydina	hus	40	1		
morky	morka	56	9		
farmové vtáky	bažant	119	22		
	pštros	20	4		
	jarabica	10	2		
	holub	2	1		
	divá morka	10	2		
	spolu	161	31		
celkom		1231	167		
Serologický monitoring vtácej chrípky za rok 2005		počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek		
voľne žijúce vtáky	divá hus	1			
	divá kačka	2			
spolu		3			

Detekcia vírusu vtácej chrípky za rok 2005 – voľne žijúce vtáky

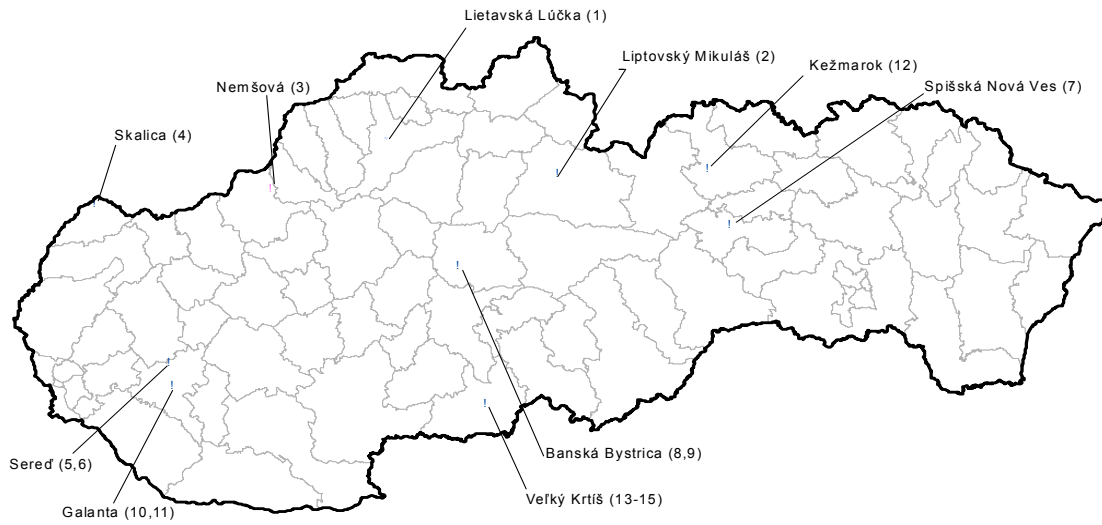
<u>druh</u>	AIV	
	<u>počet vyšetrených vzoriek</u>	<u>počet pozitívnych vzoriek</u>
holub	38	
hrdlička	11	
čajka	1	
vrabec	3	

sýkorka	4	
straka	5	
ďateř	4	
drozd	19	
divá hus	2	
divá kačka	134	
lastovička	1	
sojka	5	
sokol	3	
trasochvost	1	
sova	3	
sluka	2	
škorec	2	
vrana	4	
labuř	8	
jastrab	1	
kavka	1	
glezg	2	
žlna	1	
volavka	1	
bařant	63	
neoznačené	9	
spolu	328	

Hydina, voľne žijúce vodné vtáctvo a migračné trasy v Slovenskej republike

Výskyt pseudomoru holubov v roku 2005 v SR

VÝKAZ NÁKAZ za SR - SUMÁR JANUÁR - DECEMBER 2005

	←----- priebeh nes. ----->←koniec nes.→									
	Nové ohn.	Počet novom ohn.	Počet vniem. chorých	zvierat v ohn.	o ohn.	o ohn.	o ohn.	o ohn.	o ohn.	o ohn.
A130 fau Klasický mor ošípaných	3	0	0	5	0	5	0	7	2	0
A130 sui Klasický mor ošípaných	1	960	0	22	17	943	0	3	3	0
A160 avi Pseudor hydiny	10	182	0	102	88	150	0	4	6	0
B052 sui Anjesskyho choroba	0	0	338758	0	0	0	0	5	1	26935
B056 sui Leptospiroza	1	127	0	1	0	0	0	1	0	0
B057 hov Q-horička	1	651	1754	324	92	0	0	3	2	893
B057 ovi Q-horička	0	0	1797	58	40	0	0	1	1	663
B058 can Besnota	3	0	0	3	0	3	0	3	0	0
3058 fau Besnota	39	0	0	46	9	37	0	42	10	0
3058 fel Besnota	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0
3059 hov Paratyfkerkulóza	5	3139	125764	252	4	3	47	1	20	11442
3102 hov Babezióza	1	7	7	2	0	0	0	1	0	0
3108 hov Enzootická bovinná leukóza	2	426	3584	2	0	1	2	2	1	335
3109 hov Hemoragická septikémia	1	251	484	47	14	0	0	1	1	240
3110 hov Infekčná bov.rinotracheitída	18	5417	220109	23511	741	0	363	7	36	20182
3115 hov Spongif. encefalopatia dobytky	2	1351	0	3	1	1	1	2	0	0
3151 ovi Brucelóza (B.ovis)	1	172	536	7	0	0	0	0	1	135
3160 ovi Klusavka	4	3466	2361	19	5	3	0	3	2	2025
B255 fau Trichinelóza	5	0	0	8	0	8	0	2	2	0
B257 sui Respiratórny a repr. syndróm	0	0	17323	498	199	0	0	1	1	1041
B258 sui Dysentéria (treponemová)	9	26503	243039	36617	6234	342	1116	15	6	17881
B409 pis Inf. nekroza pankreasu IPN-V	1	68360	720989	368051	791	0	61706	0	1	63780
B452 api Mor všelieho plodu	38	485	4784	336	2	274	0	22	58	231
C611 cap Listeriáza	1	300	0	30	10	0	0	1	0	0
C611 ovi Listeriáza	3	2132	803	47	33	0	0	3	0	0
C612 fel Toxoplazmóza	1	1	2	3	0	2	0	0	1	0
C614 hov Snot chrestivá	1	267	0	25	25	0	0	1	0	0
C617 hov Iné pasteurellózy	1	94	306	29	6	0	0	1	0	0
C619 hov Salmorelózy	5	576	451	199	90	0	0	5	1	55
C619 ovi Salmorelózy	1	840	0	15	10	0	0	1	0	0
C619 sui Salmorelózy	5	9050	10106	783	332	6	0	6	0	1403
C652 hov Slizničná choroba	0	0	445	0	0	0	0	1	1	221
C655 hov Trichofytoza	10	2961	30890	586	0	0	0	15	2	1620
C802 sui Aktinobacilová pleuropneumónia	15	46664	257133	37845	5400	0	0	12	9	16817
C803 sui Parvoviróza	4	4976	31052	2586	1889	0	2	2	4	4481
C855 avi Aviárne salmorelózy-nimn týfu	3	159289	41135	64526	561	36938	122960	4	0	0

Ochrana zvierat- welfare pokusných zvierat

V roku 2005 Štátna veterinárna a potravinová správa SR na základe platnej legislatívy nariadenia vlády SR č. 289/2003 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na pokusné alebo iné vedecké účely (ďalej len „nariadenie vlády SR č. 289/2003 Z.z.) odbor ochrany zvierat pripravil podklady pre rozhodnutie o schválení 8 zariadení.

Druh zariadenia	Počet
Pokusné zariadenie	6 zariadení
Pokusné zariadenie s chovom pre vlastnú potrebu	1 zariadenie
Chovné zariadenie	1 zariadenie
Dodávateľské zariadenie	0 zariadení

Aktuálny počet schválených zariadení v roku 2005

Druh zariadenia	Počet zariadení
Pokusné zariadenie	42
Pokusné zariadenie s chovom pre vlastnú potrebu	19
Chovné zariadenie	7
Dodávateľské zariadenie	1
spolu	69

Na základe vlastnej žiadosti žiadateľa bolo jedno schválené pokusné zariadenie zrušené.

ŠVPS SR vydala 3 rozhodnutia na rozšírenie počtu a druhov používaných zvierat na pokusné účely alebo iné vedecké účely v schválených pokusných zariadeniach v súlade s nariadením vlády SR č. 289/2003 Z.z.

V roku 2005 bolo ŠVPS SR schválených **294** pokusov, zastavených bolo 10 pokusov.

V schválených pokusoch bolo použitých spolu 11 714 zvierat .

králik domáci	potkan laboratórny	Morča domáce	Mys laboratórna	ostatné hlodavce	kura domáca	ostatné vtáky	prepelice	ošípané	hovädzí dobytok
625	3834	536	5567	101	470	58	251	128	144

Počas roku 2005 boli všetci inšpektori ochrany zvierat z príslušných RVPS a KVPS metodicky vedení a usmernení. Na IVVL v Košiciach sa uskutočnili školenia inšpektorov ochrany zvierat z príslušných RVPS za účelom vysvetlenia metodického pokynu s inštrukciou vyplňania priloženého check- listu, ktorý je súčasťou výkonu kontroly. Inšpektori ochrany zvierat z príslušných RVPS boli informovaní o platnej legislatíve v oblasti welfare a súčasne sa zúčastnili tréningového vykonania kontroly ochrany zvierat v náhodne vybranom schválenom pokusnom zariadení v Košiciach. Odbor ochrany - welfare pokusných zvierat zorganizoval školenie na IVVL v Košiciach, na ktorom vyškolil zástupcov schválených pokusných zariadení o vyplňaní žiadosti o schválenie pokusu a o právach a povinnostiach žiadateľov o schválenie pokusu v súlade s nariadením vlády SR č. 289/2003 Z.z.

Inšpektori ochrany zvierat z príslušných RVPS vykonali v priebehu roku minimálne 1 kontrolu ochrany zvierat v každom schválenom pokusnom, chovnom a dodávateľskom zariadení spadajúceho do príslušného regiónu RVPS.

Inšpektori ochrany zvierat z príslušných KVPS vykonali minimálne jednu kontrolu na dodržiavanie podmienok vyplývajúcich pre schválené pokusné, chovné a dodávateľské zariadenie z nariadenia vlády SR č. 289/2003 Z.z.

Hygiena krmív

Činnosť v roku 2005 bola zameraná na veterinárny dozor a úradné kontroly pri výrobe krmív pre hospodárske zvieratá, kde sa zapracováva živočíšny proteín ako aj na farmách hospodárskych zvierat, vrátane odberu vzoriek na laboratórne vyšetrenie.

Činnosť bola zameraná taktiež na zariadenia schválené v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov (ŽVP) určených pre ľudskú spotrebu.

Spolu bolo vykonaných **4 494** úradných kontrol.

Kraj	Počet kontrol	Počet kontrol s nedostatkami	Počet správnych konaní	Počet uložených opatrení	Výška uložených pokút
ŠVPS SR	11	1	1	1	50.000 Sk
Bratislava	734	22	2	37	0 Sk
Trnava	514	8	0	8	0 Sk
Nitra	489	14	0	15	0 Sk
Trenčín	389	6	0	11	0 Sk
Žilina	704	88	0	175	3.000 Sk
B. Bystrica	459	33	1	56	0 Sk
Prešov	659	49	27	73	98.000 Sk
Košice	535	17	1	2	0 Sk
spolu	4 494	238	32	378	151.000 Sk

Kraj / počet kontrol	dovoz krmív	výrobci a krmív pre HZ	výrobci a „petfood“	chov HZ	producenti ŽVP	kafilérie	technické závody	špecial. predajne krmív	skrm. kuch. odpadu
ŠVPS SR	0	0	0	0	2	7	2	0	0
BA	6	15	0	59	29	586	0	9	30
TT	11	98	13	78	11	0	0	31	172
NT	94	72	22	80	65	35	6	5	110
TN	28	57	12	43	114	0	8	0	127
ZA	45	133	42	82	105	132	24	112	29
BB	31	115	5	77	120	18	2	2	89
PO	57	89	13	222	110	0	2	78	88
KE	70	89	14	117	63	0	4	77	101
spolu	342	668	121	758	619	778	48	314	746

- ✚ v rámci dovozu krmív bolo vykonaných 342 úradných kontrol spojených s odberom vzoriek, z ktorých bola 1 vzorka rybej múčky nevyhovujúca.
- ✚ v rámci kontroly u výrobcov krmív pre hospodárske zvieratá bolo vykonaných 668 úradných kontrol, niektoré kontroly boli spojené s odberom úradných vzoriek. Bolo zistených 25 nevyhovujúcich nálezov a uložených 40 nápravných opatrení.
- ✚ v rámci kontroly u výrobcov „petfood“ bolo vykonaných 121 úradných kontrol, niektoré kontroly boli spojené s odberom úradných vzoriek. Bolo zistených 6 nevyhovujúcich nálezov a uložených 5 nápravných opatrení.
- ✚ v rámci kontroly v chovoch hospodárskych zvierat bolo vykonaných 758 úradných kontrol, niektoré kontroly boli spojené s odberom úradných vzoriek. Bolo zistených 16 nevyhovujúcich zistení a uložených 16 nápravných opatrení.
- ✚ v rámci kontroly u producentov ŽVP bolo vykonaných 619 úradných kontrol, z ktorých bolo 97 kontrol s nevyhovujúcim zistením a uložených 165 nápravných opatrení

- ✚ v rámci kontrol v kafilériách bolo vykonaných 778 úradných kontrol, niektoré kontroly boli spojené s odberom vzoriek. Boli zistené 2 nevyhovujúce zistenia a uložené 1 nápravné opatrenie.
- ✚ v rámci kontrol technických závodov na spracovanie ŽVP bolo vykonaných 48 úradných kontrol, z ktorých boli 4 kontroly s nevyhovujúcim zistením a uložených 9 nápravných opatrení..
- ✚ v rámci kontrol v špecializovaných predajniach krmív bolo vykonaných 314 úradných kontrol, z ktorých bolo 77 kontrol s nevyhovujúcim zistením a uložených 162 nápravných opatrení.
- ✚ v rámci kontrol na skrmovanie kuchynského odpadu bolo vykonaných 746 úradných kontrol, z ktorých bolo 0 kontrol s nevyhovujúcim zistením.

V rámci kontroly krmív bolo v roku 2005 na Slovensku odobratých 7 752 vzoriek

<u>cieľ vyšetrenia</u>	<u>počet odobratých vzoriek</u>	<u>počet nevyhovujúcich vzoriek</u>	<u>počet uložených opatrení</u>	<u>krajina pôvodu nevyhovujúceho krmiva</u>
Dioxíny	26	0	0	-
Aflatoxín B1	138	0	0	-
DON	63	4	3	SK
Zearalenon	72	1	0	SK
Ochratoxín A	56	0	0	-
Fumonizín	52	0	0	-
Ťažké kovy	111	1	0	SK
Mikroprvky – Zn	108	10	4	SK
Mikroprvky – Cu	84	4	2	SK
Kokcidostatiká	119	7	5	SK
Chlorované uhľovodíky	27	0	0	-
Organofosfáty	27	0	0	-
Toxické látky	38	0	0	-
Rádioaktovita	11	0	0	-
PCB	31	0	0	-
GMO	10	0	0	-
Živočišny proteín	662	7	9	CZ-3, F-1, LV-1 SK-2
Hormóny	10	0	0	-
Medikované krmivo	43	2	1	SK
Liečivý premix	53	3	0	SK
Zakázané látky	72	0	0	-
Voda – kovy	28	5	4	SK
Voda – NO ₃ a NO ₂	18	4	4	SK
Voda – mikrobiológia	19	3	3	SK
Bakteriológia	5 901	46	30	Dovoz -6,SK - 40
spolu	7 752	97	65	-

Živočišny proteín (krížová kontaminácia) – spolu bolo odobratých 404 vzoriek, z ktorých bolo 7 nevyhovujúcich.

	<u>počet vzoriek</u>	<u>počet nevyhovujúcich vzoriek</u>
Dovoz	234	5
Samovýrobcovia KZ	147	2
Výrobcovia KZ	115	0
Chovy	166	0
spolu	662	7

Bakteriológia – spolu bolo odobratých 5 901 vzoriek, z toho bolo 114 vzoriek odobratých na Clostridium perfringens a 5 787 vzoriek odobratých na Salmonely + Enterobaktérie. Počet nevyhovujúcich nálezov v roku 2005 bolo 46. Všetky nevyhovujúce nálezy boli na Salmonely + Enterobaktérie, pri ktorých bolo zistených 14 sérovarov Salmonel.

		<u>počet odobratých vzoriek</u>	<u>počet nevyhovujúcich vzoriek</u>
tuzemský trh	krmivá rastlinného pôvodu	1 019	5
	krmivá živočišneho pôvodu	1 958	32
	kŕmne zmesi	1 503	2
	iné krmivá	704	1
spolu		5 184	40
dovoz	krmivá rastlinného pôvodu	94	4
	krmivá živočišneho pôvodu	355	1
	kŕmne zmesi	54	1
	iné krmivá	100	0
spolu		603	6
Spolu: dovoz + tuzemský trh		5 787	46

Veterinárna asanácia

Zber, zvoz, spracovanie a zneškodňovanie živočíšnych vedľajších produktov

Zber, zvoz, spracovanie a zneškodňovanie živočíšnych vedľajších produktov vykonávali v roku 2005 v súlade s Nariadením (ES) č. 1774/2002 3 schválené spracovateľské (kafilierické) zariadenia:

1. N-ADOVA spol. s.r.o., Nitra – materiál kategórie 1, 2 a 3 na finálne výrobky kategórie 1;
2. VAS s.r.o., Mojšová Lúčka – materiál kategórie 1, 2 a 3 na finálne výrobky kategórie 1a 3; 3. Kafileria a.s., Senec – materiál kategórie 3 a zvoz materiálu kategórie 1 a 2 pre VAS s.r.o., Mojšová Lúčka. V období 16.3.2005 až 3.7.2005 Kafileria a.s., Senec spracovávala materiál kategórie 2 a 3 na finálne výrobky kategórie 2.

Štátny veterinárny dozor v spracovateľských (kafilierických) zariadeniach vykonávali v roku 2005 veterinárny inšpektori Štátnej veterinárnej a potravinovej správy a veterinárny inšpektori príslušných Regionálnych veterinárnych a potravinových správ. V roku 2005 bolo začaté voči jednému spracovateľskému (kafilierickému) zariadeniu 1 správne konanie, pri ktorom bola uložená pokuta vo výške 50 000 Sk.

Množstvo spracovaných živočíšnych vedľajších produktov (ŽVP) v SR

kategória ŽVP	2003 v tonách	2004 v tonách	2005 v tonách
materiál kat. 1	10 334	10 933,1	9 058
materiál kat. 2	24 937	23 369,2	22 633
materiál kat. 3	76 55,7	63 038,4	46 947
spolu	111 826,7	97 340,7	78 638

Množstvo výrobkov zo ŽVP v SR

kategória ŽVP	2003 v tonách	2004 v tonách	2005 v tonách
živ. múčka kat. 1 a 2	8 217	16 219	9 704
živ. múčka kat. 3	19 985,3	8 247	10 693
spolu	28 202,3	24 466	20 397
živ. tuk kat. 1 a 2	3 956	6 256	3 154
živ. tuk kat. 3	6 031,7	2 355	3 360
spolu	9 987,7	8 611	6 514
spolu – múčka + tuk	38 190	33 077	26 911

Prehľad množstiev zvezených a spracovaných ŽVP v jednotlivých kafileriach v roku 2005:

N-ADOVA spol. s.r.o., Nitra

druh ŽVP	spracované ŽVP v tonách
Materiál kat. 1	4 810
Materiál kat. 2	12 426
Materiál kat. 3	12 346
spolu	29 582

Z celkového množstva 12 346 ton zvezených ŽVP materiálov kategórie 3 bolo 126 ton dovezených z Maďarskej republiky a následne 9 245 ton ŽVP materiálov kategórie 3 odvezených na spracovanie do Českej republiky. V spoločnosti N-ADOVA spol. s.r.o., Nitra bolo v roku 2005 spracovaných 20 337 ton ŽVP.

Množstvo finálnych výrobkov

<u>druh výrobku</u>	<u>množstvo v tonách</u>
živočišna múčka kat. 1 a 2	4 700
živočišna múčka kat. 3	0
spolu	4 700
živočišny tuk kat. 1 a 2	1 570
živočišny tuk kat. 3	0
spolu	1 570
spolu múčka + tuk	6 270

VAS s.r.o., Mojšová Lúčka

<u>druh ŽVP</u>	<u>spracované ŽVP v tonách</u>
Materiál kat. 1	4 248
Materiál kat. 2	4 022
Materiál kat. 3	21 117
spolu	29 387

Spoločnosť VAS s.r.o., Mojšová Lúčka nedoviezla v roku 2005 z iných štátov žiadne ŽVP

Množstvo finálnych výrobkov

<u>druh výrobku</u>	<u>množstvo v tonách</u>
živočišna múčka kat. 1 a 2	3 238
živočišna múčka kat. 3	5 209
spolu	8 447
živočišny tuk kat. 1 a 2	1 001
živočišny tuk kat. 3	1 789
spolu	2 790
spolu múčka + tuk	11 237

Kafiléria a.s., Senec

<u>druh ŽVP</u>	<u>spracované ŽVP v tonách</u>
Materiál kat. 1	0
Materiál kat. 2	6 185
Materiál kat. 3	22 729
spolu	28 914

Spoločnosť Kafiléria a.s., Senec dovezla v roku 2005 8 733 ton ŽVP kategórie 3 z Maďarska.

Množstvo finálnych výrobkov

<u>druh výrobku</u>	<u>množstvo v tonách</u>
živočišna múčka kat. 2	1 766
živočišna múčka kat. 3	5 484
spolu	7 250
živočišny tuk kat. 2	583
živočišny tuk kat. 3	1 571
spolu	2 104
spolu múčka + tuk	9 354

Množstvo výrobkov zo ŽVP zneškodnených spoluspálením v spoločnosti Cementáreň a.s., Ladce v roku 2005

	<u>živočišna múčka</u> <u>kategórie 1 a 2 v</u> <u>tonách</u>	<u>živočišny tuk kategórie</u> <u>1 v tonách</u>
VAS s.r.o., Mojšová Lúčka	4 944	
N-ADOVA spol. s.r.o., Nitra	4 875	6 150
Kafiléria a.s., Senec	-	
Rakúsko	6 471	
Slovinsko	-	
Česká republika	1 771	
Nemecko	3 727	
spolu	21 788	6 150

Kontrola rezíduí a veterinárnej ekológie

V roku 2005 bol vykonaný monitoring rezíduí cudzorodých látok prostredníctvom viacerých monitorovacích plánov a programov, ktoré na základe platných právnych predpisov vypracovala Štátna veterinárna a potravinová správa SR. Krajské veterinárne a potravinové správy a Regionálne veterinárne a potravinové správy boli v priebehu roka neustále školené a usmerňované pri výkone ich činností v oblasti kontroly rezíduí.

Kontrola rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu prebiehala aj v roku 2005 prostredníctvom:

1. Národného plánu kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike (ďalej len „NPKR“);
2. Monitoring poľovnej zveri a rýb (ďalej len „MPZ“);
3. Koordinovaný cielený monitoring (ďalej len „KCM“);
4. Monitoring spotrebného koša (ďalej len „MSK“);
5. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku (ďalej len „RHK“).

NPKR pre rok 2005, ktorý bol schválený Európskou Komisiou, boli sledované zakázané látky, veterinárne lieky a látky, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a kontaminanty.

Každoročne je NPKR inovovaný podľa aktuálnej situácie v Slovenskej republike, podľa aktuálnych požiadaviek expertov z európskej únie. V rámci kontroly zakázaných látok, boli v roku 2005 rozšírené sledované analyty zo skupiny A3, A5, A6.

Zo skupiny A3 bola zavedená kontrola stanazololu a boldenololu v moči zabíjaného hovädzieho dobytku a ošípaných. V rámci skupiny A5 bola zavedená kontrola beta agonistov, konkrétne clenbuterolu v surovom kravskom mlieku metódou ELISA a konfirmačnou metódou GC/MS a v rámci skupiny A6 bola zaradená kontrola nitroimidazolov a ich hydroxymetabolitov, konkrétne metronidazolu, dimetridazolu a ronidazolu u živých a zabíjaných zvierat a v surovom kravskom a ovčom mlieku metódou GC/MS.

Neustále rozširovanie analytov zo skupín zakázaných látok a zavádzanie citlivejších laboratórnych metód skvalitňuje kontrolu rezíduí a dôslednejšie chráni konzumenta pred nepriaznivými účinkami rezíduí cudzorodých látok. Pri kontrole antibakteriálnych substancií sme v roku 2005 bola opätovne rozšírená škála analyzovaných antibiotík a boli zavedené analytické metódy CHARM II. a STAR. V rámci skupiny B2b bola rozšírená škála analyzovaných kokcidiostatík a v rámci skupiny B2c bola zaradená kontrola carbofuranu a pirimicarbú. Na základe výsledkov z NPKR za rok 2004 boli v pláne pre rok 2005 cielené naplánované odbery vyššieho počtu vzoriek slepačích vajec na kontrolu rezíduí nitroimidazolov a ich metabolitov, vyššie počty vzoriek zo zvierat zabíjaných na bitúnkoch v Slovenskej republike na analýzy na skupinu B1 a zároveň bola rozšírená škála analyzovaných antibiotík. Taktiež boli v roku 2005 zvýšené počty vzoriek surového ovčieho mlieka na analýzy na skupinu látok skupiny B3a a v neposlednej miere boli cielené odbery vzoriek medu na skupinu B1 navýšené približne o 80 % oproti roku 2004.

V roku 2005 boli v rámci NPKR analyzovaných 4 716 vzoriek, pričom z tohto počtu bolo 33 vzoriek pozitívnych.

V každom prípade nálezu rezíduí cudzorodých látok veterinárni inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ nariadili bezodkladné vykonanie opatrení podľa platnej legislatívy, vykonali šetrenie príčin nálezu rezíduí a tiež nariadili výkon opatrení na zabránenie prieniku rezíduí do potravinového reťazca.

Monitoring životného prostredia v Slovenskej republike pozostáva z 10 – tich častí a jednou z týchto častí sú Cudzorodé látky v požívatinách a krmivách. Táto časť pozostáva z troch subsystémov: - Koordinovaný cielený monitoring

- ✚ Monitoring spotrebného koša
- ✚ Monitoring poľovnej zveri a rýb

Cieľom je získať reálne údaje o kontaminácii surovín, potravín a krmív vo vzájomnej príčinnej súvislosti s kontamináciou životného prostredia Slovenskej republiky na jednej strane a expozíciou obyvateľstva na strane druhej. V rámci KCM bolo v roku 2005 odobratých 1 022 vzoriek, z ktorých bolo 7 vzoriek nevyhovujúcich. V rámci MSK bolo odobratých 613 vzoriek a nevyhovujúcich bolo 15. Monitoring poľovnej zveri a rýb, ktorý sa aj v roku 2005 vykonával v Slovenskej republike, bolo odobratých 168 vzoriek, pričom nevyhovujúcich bolo 32 vzoriek. MPZ sa realizuje za účelom pokračovať v získaní podkladov a informácií o vplyve ekologických faktorov vonkajšieho prostredia na vybraný druh poľovnej zveri v určených regiónoch Slovenskej republiky. Monitoring bol ďalej v roku 2005 zameraný na získavanie podkladov o výskyte a hladinách kontaminantov, konkrétne polychlórovaných bifenylov a rizikových prvkov v rybách ulovených z riek a jazier východoslovenského regiónu.

Ďalším monitoringom, ktorý je v Slovenskej republike vykonávaný je Radiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku. V roku 2005 bolo naplánovaný odber 156 vzoriek, pričom tieto vzorky boli odobraté a zanalyzované.

<u>Odberová komodita</u>	<u>Počet odobratých a analyzovaných vzoriek</u>
Surové kravské mlieko	51
Surové ovčie mlieko	11
Hovädzie mäso	13
Bravčové mäso	38
Divina	35
Pšenica	8
Spolu	156

V žiadnej zo vzoriek RHK - 2005 neboli nájdené aktivity antropogénnych rádionuklidov, stanoviteľných gamaspektrometricky (^{137}Cs , ^{134}Cs , ^{131}I), ktoré by prevyšovali platné limity v EÚ a SR. Najvyššie aktivity ^{137}Cs boli zaznamenané vo voľne žijúcej zveri: v svalovine diviaka ($32,7 \pm 1,9$) Bq.kg⁻¹ (Malý Sulín, RVPS Stará Lubovňa) a svalovine z jeleňa ($19,0 \pm 1,1$) Bq.kg⁻¹ (Hybe, RVPS Liptovský Mikuláš). Vo vyžiadaných opakovaných odberoch z okolia Čremošného, kde bola na jeseň roku 2004 nájdená výrazne vyššia aktivita ^{137}Cs v svalovine diviaka, neboli v nájdené aktivity ^{137}Cs preyšujúce 10 Bq.kg⁻¹.

Dole uvedená tabuľka sumarizuje výsledky z realizovaných monitoringov a plánov v roku 2005 v Slovenskej republike v oblasti kontroly rezíduí cudzorodých látok.

<u>Typ monitoringu</u>	<u>Počet odobratých vzoriek</u>	<u>Počet nevyhovujúcich vzoriek</u>
KCM	1 022	7
MSK	613	15
MPZ	168	32
RHK	157	0
NPKR	4 716	33

Veterinárna farmácia

Na úseku veterinárnej farmácie vydala ŠVPS SR metodiku štátneho farmaceutického dozoru a kontroly na rok 2005 ako aj jej doplnok, usmernenie na druhý polrok 2005. Na základe tejto metodiky RVPS vykonávali kontrolu výroby, veľkodistribúcie, predpisovania a používania veterinárnych liekov, dodržiavania ochranných lehôt, poskytovania lekárenskej starostlivosti, prípravy, uvádzania na trh a používania medikovaných krmív. KVPS kontrolovali výkon RVPS na úseku veterinárnej farmácie. ÚŠKVBL vykonával farmaceutický dohľad a dozor výrobcov veterinárnych liekov, veľkodistribútorov veterinárnych liekov a výrobcov medikovaných krmív.

Celkovo bolo v SR zo strany RVPS vykonaných 6 433 kontrol, pri ktorých bolo zistených 309 nedostatkov a následne bolo uložených 426 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

Sumárne výsledky štátneho farmaceutického dozoru a kontroly za rok 2005:

KVPS

<u>Subjekt</u>	<u>Počet vykonaných kontrol</u>	<u>Počet zistených nedostatkov</u>	<u>Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov</u>
regionálne veterinárne a potravinové správy	62	1	1

RVPS

<u>Subjekt</u>	<u>Počet vykonaných kontrol</u>	<u>Počet zistených nedostatkov</u>	<u>Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov</u>
výroba veterinárnych liekov	6	0	0
veľkodistribútori	246	27	27
verejné lekárne, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky	359	31	38
súkromní veterinárni lekári	1151	44	61
chovatelia (držitelia alebo vlastníci hospodárskych zvierat)	4554	205	297
výrobcovia medikovaných krmív	117	2	3

ÚŠKVBL

<u>Subjekt</u>	<u>Počet vykonaných kontrol</u>	<u>Počet zistených nedostatkov</u>	<u>Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov</u>
výroba veterinárnych liekov	14	26	26
veľkodistribútori	21	1	1
výrobcovia medikovaných krmív	7	1	1

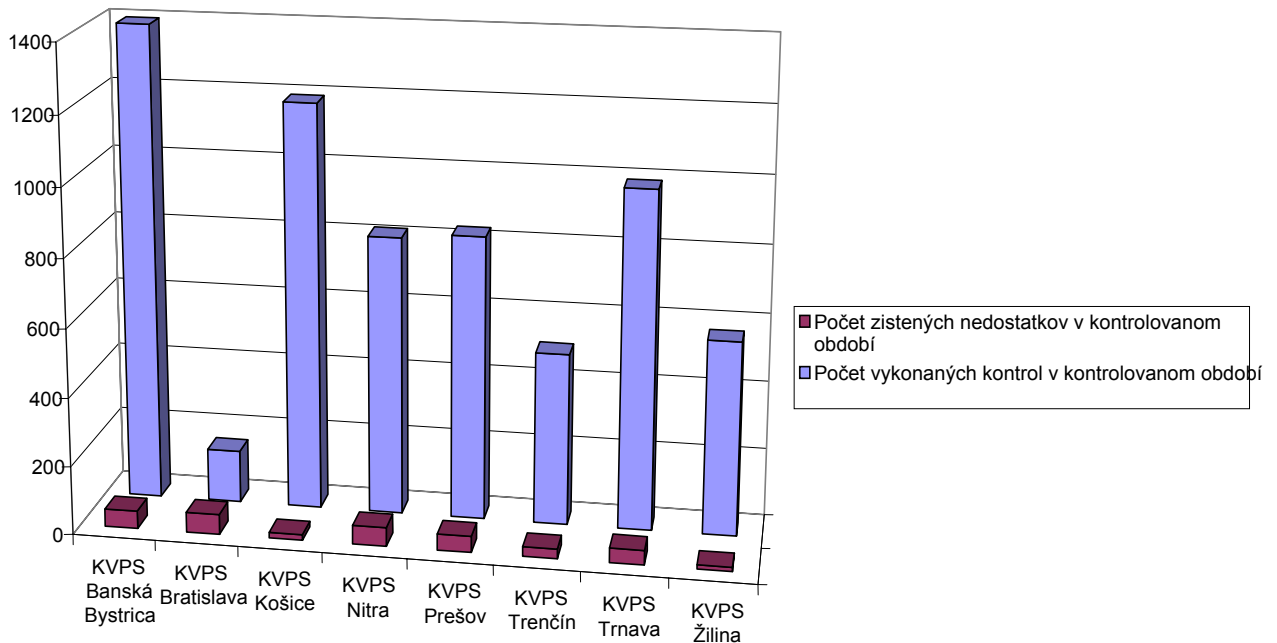
KVPS a RVPS následne kontrolovali plnenie uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a dodržanie nariadeného termínu ich splnenia.

ŠVPS SR analyzovala výsledky štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru a kontroly podľa jednotlivých oblastí (t.j. výroba a veľkodistribúcia veterinárnych liekov, verejné lekárne, súkromní veterinárni lekári, chovatelia a výrobcovia medikovaných krmív) a prijala adekvátne opatrenia a závery. Na základe záverov zistených priebežne počas roka 2005, ŠVPS SR vypracovala novú metodiku vykonávania a vyhodnocovania štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru a kontroly na rok 2006.

Na pracovnom rokovaní ŠVPS SR, Komory veterinárnych lekárov SR a ÚŠKVBL sa prejednali pripomienky k návrhu novely zákona č. 140/1998 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach..., v znení neskorších predpisov a nedostatky zistené v rámci farmaceutického dozoru u súkromných veterinárnych lekárov. Na rokovaní bola dohodnutá spoločná lieková politika a postup pri riešení nedostatkov, ktoré vznikajú v oblasti veterinárnej farmácie.

ÚŠKVBL vedie a uverejňuje na svojej internetovej stránke aktuálne zoznamy novo registrovaných veterinárnych liekov, zmeny, zrušenia a predĺženia registrácie veterinárnych liekov, zoznamy držiteľov povolení na výrobu, veľkodistribúciu veterinárnych liekov a veterinárnych prípravkov a držiteľov povolení na prípravu a uvádzanie na trh medikovaných krmív. V oblasti legislatívy sa ŠVPS SR podieľala na príprave návrhu novely zákona NR SR č. 140/1998 o liekoch a zdravotníckych pomôckach..., v znení ďalších predpisov, ktorou sa do právneho poriadku Slovenskej Republiky preberá smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2004/28/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2001/82/ES o právnych predpisoch spoločenstva týkajúcich sa veterinárnych liekov.

Výsledky podľa krajov

Hraničné veterinárne kontroly , veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozoch

Hraničná veterinárna kontrola sa vykonáva predovšetkým za účelom ochrany územia Slovenskej republiky a ostatných členských štátov Európskej únie

- ✚ pred zavlečením nákaz zvierat a chorôb zvierat prenosných na ľudí z tretích krajín
- ✚ pred dovozom produktov, ktoré by mohli ohroziť zdravie zvierat a ľudí

Hraničnú veterinárnu kontrolu môžu vykonávať na území Slovenskej republiky iba hraničné inšpekčné stanice (ďalej len "HIS") schválené ŠVPS SR a finálne schválené Európskou komisiou a publikované na zozname podľa rozhodnutia Komisie 2001/881/ES.

V Slovenskej republike je členenie HIS nasledovné

- ✚ HIS Vyšné Nemecké – je schválená ŠVPS SR (list č. 13301/03-240 z 23.12.2003) a Európskou komisiou pre vykonávanie kontrol
  - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kopytníkov „U“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“; nie je schválená pre vykonávanie kontrol ostatných zvierat „O“!
  - Inšpekčné stredisko pre produkty – produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na spotrebu ľuďmi, vrátane vedľajších živočíšnych produktov a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v množstve len do 500 zásielok ročne; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia
- ✚ HIS Čierna nad Tisou – je schválená ŠVPS SR (list č. 13301/03-240 z 23.12.2003) a Európskou komisiou pre vykonávanie kontrol
  - produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na spotrebu ľuďmi, vrátane vedľajších živočíšnych produktov a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v množstve len do 500 zásielok ročne; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia; nie je schválená pre vykonávanie kontrol živých zvierat!
- ✚ HIS Bratislava letisko – je schválená ŠVPS SR (list č. 1245/05-240 z 8.3.2005) a Európskou komisiou pre vykonávanie kontrol
  - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – ostatných zvierat „O“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“; nie je schválená pre vykonávanie kontrol kopytníkov „U“!
  - Inšpekčné stredisko pre produkty – balených produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na spotrebu ľuďmi, vrátane vedľajších živočíšnych produktov a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v množstve len do 500 zásielok ročne; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

Hraničnú veterinárnu kontrolu v roku 2005 zabezpečovali do 30.4.2005 len 2 hraničné inšpekčné stanice, ku ktorým od 1.5.2005 pribudla HIS Bratislava-letisko. Jej uvedenie do prevádzky bolo oznámené Európskej Komisii a všetkým členským štátom listom ŠVPS SR č. 1918/05-240 z 26.4.2005.

Od 1.5.2005 je hraničná veterinárna kontrola na vonkajšej hranici EÚ vykonávaná nasledujúcimi 3 hraničnými inšpekčnými stanicami

- + Vyšné Nemecké – cestný hraničný priechod na hranici s Ukrajinou
- + Čierna nad Tisou – železničný hraničný priechod na hranici s Ukrajinou.
- + Bratislava-letisko

V roku 2005 bolo na HIS Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou a Bratislava-letisko prejednaných celkovo 257 zásielok z toho:

HIS Vyšné Nemecké

- + živé zvieratá – 76 zásielok
- + živočíšne produkty na ľudskú spotrebu – 33 zásielok
- + živočíšne produkty neurčené na ľudskú spotrebu – 15 zásielok
- + z toho bolo vrátených 5 zásielok

HIS Čierna nad Tisou

- + živočíšne produkty na ľudskú spotrebu – 0 zásielok
- + živočíšne produkty neurčené na ľudskú spotrebu – 0 zásielok

HIS Bratislava-letisko

- + živé zvieratá – 2 zásielok
- + živočíšne produkty na ľudskú spotrebu – 126 zásielok
- + živočíšne produkty neurčené na ľudskú spotrebu – 5 zásielok

Používanie systému TRACES v SR

- + v súlade s rozhodnutím Komisie **2004/292/ES** sa systém TRACES zaviedol v Slovenskej republike od 1.5.2004 (t.j. dňom pristúpenia SR do EÚ)
- + v Slovenskej republike sú v rámci systému spojené nasledujúce jednotky

- a) 1 centrálna veterinárna jednotka – ŠVPS SR
- b) 40 lokálnych veterinárnych jednotiek – RVPS v SR
- c) 3 hraničné inšpekčné stanice

- + do systému TRACES sa v roku 2005 zadávali v Slovenskej republike nasledujúce informácie

- a) v rámci obchodu vo vnútri Spoločenstva zadávali RVPS do systému informácie o zásielkach všetkých živých zvierat a niektorých živočíšnych produktov, na ktoré sa vyžadoval certifikát
- b) pri dovozoch z tretích krajín zadávali HIS do systému informácie o zásielkach všetkých živých zvierat a niektorých živočíšnych produktov, ktoré podliehali monitorovaniu z hraničnej inšpekčnej stanice až do miesta určenia (tzv. channeling); od 1.7.2005 HIS v Slovenskej republike zadávajú do systému informácie o zásielkach všetkých živočíšnych produktov; v rámci celej EÚ takáto povinnosť bude platiť od 1.1.2006

Zároveň v tejto oblasti boli zrealizované nasledovné aktivity

- + príprava nariadenia vlády SR č. 505/2005 Z. z. ktorým sa ustanovujú pravidlá na zdravie zvierat pre dovoz živých kopytníkov na územie Európskych spoločenstiev a ich tranzit cez územie Európskych spoločenstiev
- + príprava novely nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 313/2003 Z. z. o požiadavkách na zdravie zvierat pri premiestňovaní, výmene s členskými štátmi a dovoze zvierat, spermy, oocytov a embryí z tretích krajín v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 498/2003 Z. z. (publikované v Zbierke zákonov pod číslom 504/2005)

- ✚ príprava novely Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 294/2003 Z. z. o požiadavkách na zdravie zvierat koňovitých pri ich premiestňovaní, ich výmene s členskými štátmi a ich dovoze z tretích krajín (publikované v Zbierke zákonov pod číslom 506/2005)
- ✚ realizácia úloh, ktoré vyplynuli z priebehu misie Európskej komisie z Potravinového a veterinárneho úradu (FVO) v Dubline do Slovenskej republiky, ktorá sa uskutočnila v termíne od 29.11. do 3.12.2004 a bola zameraná na hraničné inšpekčné stanice (HIS) a dovozné kontroly
- ✚ zabezpečenie sprevádzkovania Hraničnej inšpekčnej stanice Bratislava-letisko s termínom od 1.5.2005
- ✚ príprava a realizácia Phare projektu 2003-004-995-03-03 „Dodávka zariadenia pre výkon veterinárnej a fytozdravotnej kontroly HIS – II. fáza (Bratislava-letisko)
- ✚ príprava a realizácia opatrení v súvislosti s výskytom aviárnej influenzy v tretích krajinách a poskytnutie odborných informácií Európskej Komisii a verejnosti
- ✚ príprava bilaterálnych certifikátov a zavedenie systému certifikácie pri vývoze tovaru podliehajúceho veterinárnej kontrole do Švajčiarska – Slovenská republika bola zaradená v júni 2005 na zoznam krajín schválených pre dovozy živočíšnych produktov do Švajčiarska
- ✚ vykonávanie bilaterálnych rokovaní s tretími krajinami v súvislosti s certifikáciou pri vývoze tovarov podliehajúcich veterinárnej kontrole zo SR – Juhoafrická republika, Južná Kórea, Turecko, Rusko, Ukrajina, Japonsko, Bielorusko
- ✚ spracovanie a publikovanie informácií na webovej stránke ŠVPS SR týkajúcich sa platnej legislatívy EÚ a SR v oblasti obchodu vo vnútri Spoločenstva a dovozov z tretích krajín – základná legislatíva podľa komodít, zoznamy schválených tretích krajín a schválených prevádzkarní, vzory certifikátov
- ✚ zabezpečenie realizácie úloh, ktoré vyplynuli z rokovaní pracovných skupín Európskej komisie pre veterinárne kontroly a TRACES systém a pracovných skupín Codex Alimentarius
- ✚ plnenie úloh v rámci pracovnej podskupiny pre prípravu stanovísk MP SR pre PS Rady pre konkurencieschopnosť a rast
- ✚ príprava a zabezpečenie školení pracovníkov ŠVPS SR, KVPS v SR, RVPS v SR a HIS v SR na tému
  - vykonávanie hraničných veterinárnych kontrol v súlade s požiadavkami veterinárnej legislatívy EÚ (máj 2005)
  - veterinárne podmienky EÚ platné pre dovoz živých zvierat, zárodočných produktov, produktov živočíšneho pôvodu a vybraných produktov rastlinného pôvodu z tretích krajín (september 2005)
  - dovoz zvierat a živočíšnych produktov z tretích krajín vo vzťahu k TSE (september 2005)
  - systém TRACES (október 2005)
- ✚ príprava a realizovanie kurzu pre pracovníkov RVPS v SR na senzorické vyhodnocovanie medu podľa zákona o potravinách (október 2005)

Hygiena potravín živočíšneho pôvodu

Prehľad počtu zamestnancov

Organizácia	Počet spolu	Z toho	
		Počet veterinárnych lekárov	Počet zamestnancov so stredoškolským vzdelaním
ŠVPS SR	7	7	-
KVPS	8	8	-
RVPS	477	403	74
Spolu	492	418	74

Prehľad pokynov a usmernení

Vypracovaných 34 pokynov a usmernení, ktorých cieľom je jednotný postup orgánov veterinárnej správy pri výkone veterinárnych kontrol a inšpekcií:

3.1.2005	8078/2004-420	Metodický pokyn č.5/ČM-2004 na vykonanie dodržiavania limitovanej kapacity povolenými bitúnkami a rozrábkarniami čerstvého mäsa
25.1.2005	407/05-230	Metodický pokyn na výkon dozoru nad klasifikáciou jatočných tiel hovädzieho dobytku č.2/2005
11.2.2005	811/2005-230	Upozornenie na platnosť novej legislatívy pre sektor mlieka a mliečne výrobky (č. z – nariadenie EK (ES) č.79/2005 – mlieko – vedľajšie produkty
3.3.2005	1159/2005-230	Metodický pokyn č.9/2005 na schvaľovanie a kontrolu salašov pre rok 2005
30.3.2005	1510/2005-234	Usmernenie vo veci balenia čerstvého hydinového mäsa pri jeho uvádzaní na trh
23.5.2005	2320/2005-235	Pravidelné vlastné kontroly bakteriologického vyšetovania tiel jatočných zvierat vykonávaných na bitúnkoch pre čerstvé mäso
24.6.2005	2679/2005-230	Odstraňovanie špecifikovaného rizikového materiálu z jatočných tiel hovädzieho dobytku – usmernenie <i>Týmto sa ruší Príkazný list ÚR ŠVS SR č.4/2004 (úplné znenie) zo dňa 20.6.2001</i>
1.7.2005	2907/2005-233	Cieľené preverky v obchodnej sieti (<i>označovanie masla a syrov</i>)
4.7.2005	2909/2005-235	Pravidelné vlastné kontroly bakteriologického vyšetovania tiel jatočných zvierat vykonávaných na bitúnkoch pre čerstvé mäso s priemyselnou kapacitou
4.7.2005	2910/2005-235	Pravidelné vlastné kontroly bakteriologického vyšetovania tiel jatočných zvierat vykonávaných na bitúnkoch pre čerstvé mäso s nízkou kapacitou - vyhodnotenie
8.7.2005	2960/2005-270	Cieľené kontroly syrov a kuracích prs
26.7.2005	3188/2005-232	Žiadosť o zaslanie údajov (<i>označovanie hovädzieho mäsa a výrobkov z neho- schválené špecifikácie + vyhodnotenie kontrol označovania</i>)
2.8.2005	3271/2005-233	Cieľené preverky v obchodnej sieti na predaj masla
4.8.2005	Elektronicky	Nariadenie Rady (ES) č.1039/2005 z 21.júna 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č.1907/90, pokiaľ ide o označovanie vajec
9.8.2005	10527-1/2005-230	Metodický pokyn na získanie údajov a podkladov pre legislatívne vymedzenie „miestnej, okrajovej a obmedzenej činnosti“ podľa Nariadenia (ES) č.853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu

		KVPS + vybrané RVPS: Ba-mesto, SE, TN, TO, ZA, CA, BB, LC, SK,SNV
16.8.2005	3513/2005-233	Jednotná evidencia chovov na produkciu surového kravského mlieka, surového ovčieho mlieka a surového kozieho mlieka
17.8.2005	3530/05-270	Údaje z prevádzkarní pre čerstvé mäso s nízkou kapacitou
22.8.2005	3574/2005-235	Kontrola jatočného opracovania a vyňatia vnútorností z tiel jatočných zvierat na bitúnkoch pre čerstvé mäso s priemyselnou kapacitou
24.8.2005	3630/2005-233	Cielené preverky v obchodnej sieti na predaj výberového čerstvého masla
25.8.2005	3513-1/2005-233	Evidencia na produkciu mlieka na intranete
26.8.2005	3271-1/2005-233	Cielené preverky v skladoch na predaj masla
2.9.2005	3746/05-230	Vyžiadanie údajov o prevádzkarniach s nízkou kapacitou
13.9.2005	3858/2005-230	Skončenie platnosti používania obalov, etikiet so zdravotnými značkami používanými pred 1.májom 2004
20.9.2005	3921/2005-233	Kontroly dokumentov štatútov TBC, BAB v prevádzkarniach
zaslané 26.9.2005	zaslané 4008/05-232	Metodický pokyn na výkon dozoru nad klasifikáciou jatočných tiel hovädzieho dobytku č.2/2005-2
5.9.2005 zaslané 26.9.2005	3977/2005-232 zaslané 4008/05-232	Metodický pokyn na výkon dozoru nad klasifikáciou jatočných tiel ošípaných na bitúnkoch č.14/2005
5.9.2005 zaslané 26.9.2005	3978/2005-232 zaslané 4008/05-232	Metodický pokyn na výkon dozoru nad klasifikáciou jatočných tiel ošípaných na rozrábkarni č.15/2005
11.10.2005	4153/2005-237	Cielené kontroly prebaľovania mäsa v obchodnej sieti
31.10.2005	4392/05-270	Cielené kontroly potravín so zameraním na stanovenie počtu <i>Listeria monocytogenes</i> (spolupráca s odborom LDCaRVS)
2.11.2005	4406/2005-234	Cielené kontroly medu v maloobchodnej sieti v SR
4.11.2005	4445/05-236,230	Cielené kontroly dodržiavania ukazovateľov kvality mäsových výrobkov, cielené kontroly mlieka a mliečnych výrobkov, cielené kontroly vajec
30.11.2005	4774/2005-230	Odstraňovanie špecifikovaného rizikového materiálu z jatočných tiel hovädzieho dobytku – úprava Zmena č.2679/2005-230 z 15.6.2005
15.12.2005	4928/2005-230	Kontroly skladov v súvislosti s ilegálnym obchodovaním s mäsom
22.12.2005	4998/2005-233	Upozornenie na platnosť novej legislatívy pre sektor mlieko a mliečne výrobky

Prehľad pracovných porád konaných v roku 2005 organizovaných odborom hygieny produktov živočíšneho pôvodu a účasť na pracovných porádach organizovaných ústredným riaditeľom ŠVPS SR

<u>Dátum konania porady</u>	<u>Účastníci</u>
4.2.2005	riaditelia KVPS, RVPS, ŠVPÚ, ŠVÚ, ÚŠKVBL a IVVL
10. a 11.marec 2005	KVPS, RVPS – problematika salašov
14.apríl 2005	KVPS
15.6.2005	riaditelia KVPS, RVPS, ŠVPÚ, ŠVÚ, ÚŠKVBL a IVVL
29.jún 2005	KVPS, RVPS
17.august 2005	Vybrané RVPS (miestna, okrajová a obmedzená činnosť)
21.11.2005	riaditelia KVPS, RVPS, ŠVPÚ, ŠVÚ, ÚŠKVBL a IVVL

Prehľad počtu kontrol vykonaných veterinárnymi inšpektormi OHPŽP v roku 2005

<u>Druh kontroly</u>	<u>Počet kontrol</u>
Schvaľovanie prevádzkarní	38
Kontroly už schválených prevádzkarní, iné kontroly (napr. cielené)	18
Šetrenie sťažností	12
Spolu	68

Prehľad ďalších dôležitých aktivít a činností

- ✚ vypracovanie Komplexnej správy o činnosti ŠVPS SR v oblasti potravinového dozoru na území Slovenskej republiky – materiál na rokovanie Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo
- ✚ novela zákona č.488/2002 Z.z. o veterinárnej starostlivosti resp. na vypracovaní nového zákona o veterinárnej starostlivosti
- ✚ pripomienkovanie novely zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách
- ✚ pripomienkovanie novely výnosu MP SR a MZ SR, ktorým sa vydáva hlava PK SR upravujúca hygienické požiadavky na výrobu potravín, na manipuláciu s nimi a na ich uvádzanie do obehu
- ✚ pripomienkovanie hygienickej príručky a manuálu HACCP pre výrobu ovčieho hrudkového syra v salašných podmienkach
- ✚ Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora v spolupráci s ŠVPS SR zorganizovala 6 odborných seminárov, ktoré sa týkali novej hygienickej legislatívy EÚ od 1.1.2006; mlieko a mliečne výrobky 31.5.2005 Bratislava, 1.6.2005 Žilina, 30.5.2005 Košice, čerstvé mäso, čerstvé hydinové mäso a mäsové výrobky: 3.6.2006 Bratislava, 6.6.2005 Bratislava, 14.6.2005 Košice
- ✚ aktívna účasť na odborných seminároch (napr. Hygiena Alimentorum, semináre organizované Domom techniky Košice, Agroinštitútom Nitra)
- ✚ účasť na zasadaniach pracovnej skupiny EK (DG SANCO E.2) pre veterinárnu legislatívu
- ✚ účasť na zasadaniach pracovnej skupiny Európskej komisie (DC SANCO F6) pre prípravu viacročných plánov podľa nariadenia (ES) č. 882/2004 ako aj pre prípravu návrhu usmernenia pre audity
- ✚ účasť na zasadnutiach pracovnej skupiny pre Codex Alimentarius – Hygiena potravín (Rada Európy)
- ✚ aktívna účasť na školeniach v rámci Národného plánu vzdelávania

Prevádzkarne

K 31.12.2005 sa na zozname schválených a povolených prevádzkarní nachádzalo spolu v Slovenskej republike 1041 prevádzkarní (konkrétne počty podľa jednotlivých sektorov sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách; súčet prevádzkarní v tabuľkách je vyšší ako uvedený počet prevádzkarní, pretože sklady, v ktorých sa skladujú príslušné produkty živočíšneho pôvodu, sú uvedené pri každom sektore). Aktualizovaný zoznam možno nájsť na internetovej stránke Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR : <http://www.svps.sk/>.

Prehľad počtu schválených priemyselných prevádzkarní k 31.12.2005

<u>Sektor</u>		<u>Počty schválených prevádzkarní</u>
Čerstvé mäso	bitúnky	31
	rozrábkarne	48
	sklady	39
Čerstvé hydínové mäso	bitúnky	8
	rozrábkarne	10
	sklady	50
Králičie mäso	bitúnky	1
	rozrábkarne	3
	sklady	18
Zverina z divo žijúcej zveri		6
Mäsové výrobky	Výroba mäsových výrobkov	61
	sklady	53
Mleté mäso a mäsové prípravky		10
Mlieko a mliečne výrobky	Výroba mlieka a mliečnych výrobkov	31
	sklady	52
Produkty rybolovu	Spracovanie	17
	sklady	59
Vaječné výrobky	Výroba	2
	sklady	8
Želatína		1

Prehľad počtu prevádzkarní s nízkou kapacitou k 31.12.2005

<u>Sektor</u>		<u>Počty prevádzkarní</u>
Čerstvé mäso	bitúnky	82
	rozrábkarne	160
Čerstvé hydínové mäso	bitúnky	3
	rozrábkarne	8
Králičie mäso	bitúnky	1
	rozrábkarne	1
Mäsové výrobky	Výroba mäsových výrobkov	162
Mlieko a mliečne výrobky	Množstvo spracovaného mlieka od 500 000 – 2 000 000 l mlieka/rok	30
	Množstvo spracovaného mlieka do 500 000 (okrem salašov)	60
	Salaše	221
Ďalšie prevádzkarne povolené a registrované k 31.12.2005		6

Na zozname prevádzkarní v prechodnom období sa nachádza už len jedna prevádzkarne v sektore mäsa (bitúnok a rozrábkareň), ktorej bolo udelené trojročné prechodné obdobie do konca roku 2006. Všetky prevádzkarne, ktorým bolo udelené dodatočné limitované prechodné obdobie od 1.5.2004 (t.j. dátumu vstupu SR do EÚ), ukončilo proces zlepšovania prevádzkarne (8 prevádzkarní) alebo ukončilo činnosť (2 prevádzkarne).

Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa, prvovýroba mlieka

V roku 2005 úradní veterinárni lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ vykonali na 126 schválených a povolených bitúnkoch prehliadky pred zabitím a po zabití u 1 301 992 kusov jatočných zvierat, z toho bolo posúdených ako nepoživateľných 2912 kusov zvierat a u 61 616 437 ks hydiny, pričom bolo posúdených ako nepoživateľné 421 389 ks hydiny. Ďalej úradní veterinárni lekári vykonali prehliadku 212 594 ks králikov, z toho bolo 298 ks posúdených ako nepoživateľné; 7672 ks voľne žijúcej zveri, z toho bol nepoživateľný 1 kus. Mäso z nepoživateľných zvierat a hydiny sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie živočíšnych vedľajších produktov.

V prvovýrobe mlieka vykonali v roku 2005 úradní veterinárni lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ 3100 kontrol v 1408 produkčných hospodárstvach, kde sa získava surové kravské, ovčie a kozie mlieko.

Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2005 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu vykonali veterinárne kontroly u 528 zásielok, ktoré predstavovali 9 460 173 kg.

Klasifikácia jatočných zvierat

V roku 2005 inšpektori ŠVPS SR a RVPS vykonali podľa zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov na schválených a povolených bitúnkoch 137 kontrol klasifikácie jatočných zvierat. Na základe zistených nedostatkov bolo vydaných 16 rozhodnutí na odstránenie nedostatkov.

Opatrenia

V roku 2005 vykonali veterinárni inšpektori orgánov veterinárnej správy podľa zákona č.488/2002 Z.z. 33 551 kontrol, pri ktorých boli posúdené ako nevhodné na výživu ľudí – 251 410 kg surovín živočíšneho pôvodu a 285 943 kg potravín živočíšneho pôvodu a boli vydané/nariadené/uložené tieto opatrenia/pokuty.

Druh opatrenia/pokuty	Počet
Opatrenia (rozhodnutia v správnom konaní podľa zákona č.71/1967 Zb.) na odstránenie nedostatkov podľa §8 ods. 3 písm. e) zákona č. 488/2002 Z.z.	285
Pokuty podľa §8 ods. 3 písm. e) zákona č. 488/2002 Z.z. podľa:	Spolu: 1 890 700 Sk
🚩 §43 zákona č.488/2002 Z.z. (priestupky)	44 pokút v hodnote 28 200 Sk
🚩 §45 zákona č.488/2002 Z.z. (správne delikty)	32 pokút v hodnote 1862 500 Sk
Opatrenia pri zistení alebo podozrení z vážneho alebo bezprostredného ohrozenia zdravia ľudí produktmi živočíšneho pôvodu podľa §8 ods. 3 písm.f)	62
Opatrenia podľa § 13 ods. 2 zákona č. 488/2002 Z.z. (veterinárny inšpektor)	747
Pozastavenie platnosti schválenia alebo povolenia podľa §38 ods. 1 zákona č.488/2002 Z.z.	24
Zrušenie platnosti schválenia alebo povolenia podľa § 38 ods.2 zákona č.488/2002 Z.z. z dôvodu:	X
🚩 neodstránenia nedostatkov v určenej lehote	2
🚩 skončenia vykonávania činnosti	27

Zahraniché misie Potravinového a veterinárneho úradu EK a zástupcov príslušných orgánov z iných štátov sveta v roku 2005

31.8.2005 sa uskutočnila inšpekčná misia zástupcov príslušných úradov **Kuby**, ktorej cieľom bolo preverenie niektorých vybraných mliekarenských závodov pre vývoz sušeného mlieka na Kubu.

V termíne od **3. do 14. októbra 2005** sa v SR uskutočnila misia **Potravinového a veterinárneho úradu EK** za účelom posúdenia zvýšenia úrovne niektorých kategórií spracovateľských prevádzkarní potravín, kontroly niektorých produktov živočíšneho pôvodu určených na spotrebu ľuďmi, kontroly v oblasti živých zvierat a pohotovostných plánov pre prípady epizootických ochorení. Cieľom misie bolo posúdiť:

- ✚ kontrolné opatrenia, ktoré prijala CCA vo vzťahu k zvyšovaniu úrovne niektorých kategórií spracovateľských prevádzkarní potravín (červené mäso a mlieko);
- ✚ vykonávanie kontrol niektorých produktov živočíšneho pôvodu určených na spotrebu ľuďmi (čerstvé mäso, mäsové výrobky, mleté mäso a mäsové prípravky, mlieko a mliečne výrobky, zverina z farmových chovov a z voľne žijúcej zveri);
- ✚ kontroly registrácie chovov, označovania a premiestňovania zvierat;
- ✚ kontroly v súvislosti s niektorými ochoreniami zvierat (tuberkulóza, brucelóza, klasický mor ošípaných);
- ✚ pohotovostné plány pre prípady epizootických ochorení, hlavne čo sa týka klasického moru ošípaných (KMO), slintačky a krívačky (SLAK), aviárnej influenzy – vtáčej chrípky (AI) a pseudomoru hydiny (ND).

V termíne od **19.-25.októbra 2005** sa uskutočnil audit **USA (FSIS)**, ktorý sa týkal slovenského systému prehliadky/inšpekcie mäsa. Išlo o prvý audit po schválení Slovenska Spojenými štátmi americkými na vývoz mäsa a mäsových výrobkov do USA. Cieľom auditu bolo zhodnotiť spôsobilosť ŠVPS SR ako centrálného orgánu vo veci úradného dozoru a uvádzania do platnosti legislatívy ohľadom kontrol bitúnkov a spracovateľských prevádzkarní a laboratórií. V čase vykonávania auditu neboli žiadne prevádzkarne schválené pre export mäsových výrobkov do USA a preto žiadne prevádzkarne neboli auditované.

V dňoch **5.12 až 18.12. 2005** sa v SR uskutočnila inšpekcia expertov **Ruskej federácie**, ktorej cieľom bolo preverenie prevádzkarní pre produkty živočíšneho pôvodu pre ich vývoz do Ruskej federácie.

Úradná kontrola potravín

Štátna veterinárna a potravinová správa vykonávala v roku 2005 potravinový dozor v **20 930** kontrolovaných objektoch. Orgány ŠVPS vykonali v zmysle platnej legislatívy v sledovanom období **40 318** kontrol v podnikateľských objektoch. Nedodržanie ustanovení zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov bolo zistené v **12 228** kontrolovaných objektoch. Dôvodom postihu boli nedostatky najmä v celkovej hygiene (porušenie ustanovení 1.hlavu druhej časti PK SR), v správnej výrobnjej praxi (porušenie ustanovení 8.hlavu druhej časti PK SR), v označovaní (porušenie ustanovení 2.hlavu druhej časti PK SR), v zložení potravín, kontaminantoch (prítomnosť nežiadúcich látok) a iných nedostatkoch zistených v priebehu kontroly.

V priebehu roka 2005 bol podnikateľským objektom, ktoré podliehali potravinovému dozoru vykonávanému orgánmi štátnej veterinárnej a potravinovej správy v zmysle zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov:

✚ **vydaný zákaz manipulácie s výrobkami** - na 11 273,0 merných jednotiek výrobkov v hodnote 397 089,00 Sk,

✚ **vydaný zákaz uvádzania do obehu** na 302 219,0 merných jednotiek nevyhovujúcich výrobkov v hodnote 14 413 931,00 Sk,

✚ **vydaný príkaz na zneškodnenie** 15 237,0 merných jednotiek nevyhovujúcich potravín v hodnote 550 391,00 Sk,

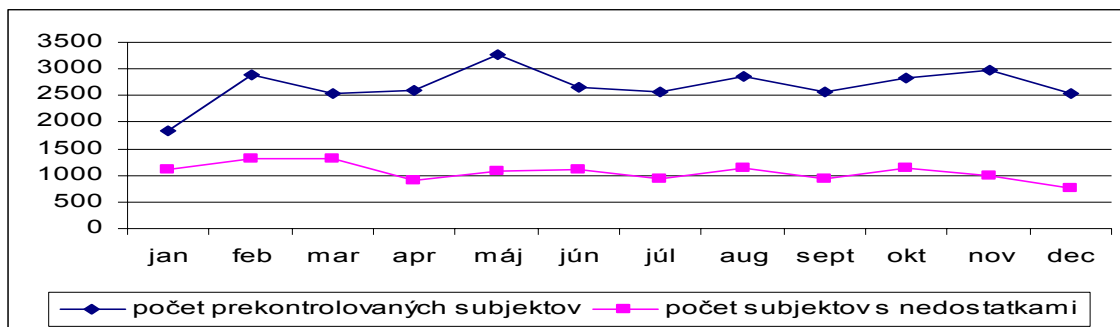
✚ **vydaný príkaz na obmedzenie použiteľnosti** na 163,0 merných jednotiek potravín v hodnote 24 427,00 Sk,

✚ **2 600 uložených opatrení rozhodnutím riaditeľa** na odstránenie nedostatkov, najmä za nevyhovujúcu hygienu a nedodržiavanie správnej výrobnjej praxe,

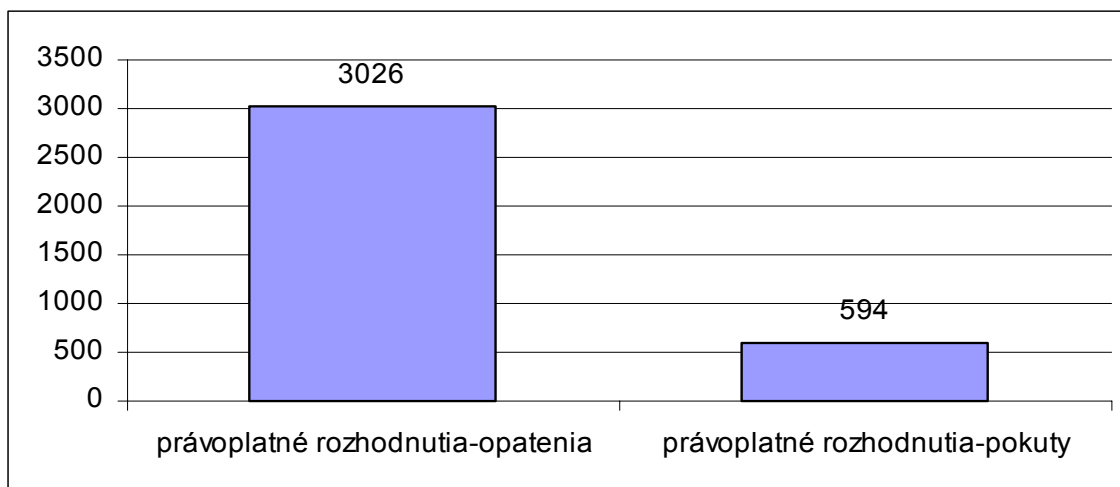
✚ **uložených 594 pokút rozhodnutím riaditeľa** pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich uvádzaní do obehu podľa §28 zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov v hodnote 8 807 000,00 Sk najmä za nevyhovujúce výrobky a nevyhovujúcu hygienu

✚ **uložených 3 553 blokových pokút fyzickým osobám** pri výrobe potravín manipulácii s nimi a ich uvádzaním do obehu podľa §29 zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov v hodnote 2 206 300,00 Sk.

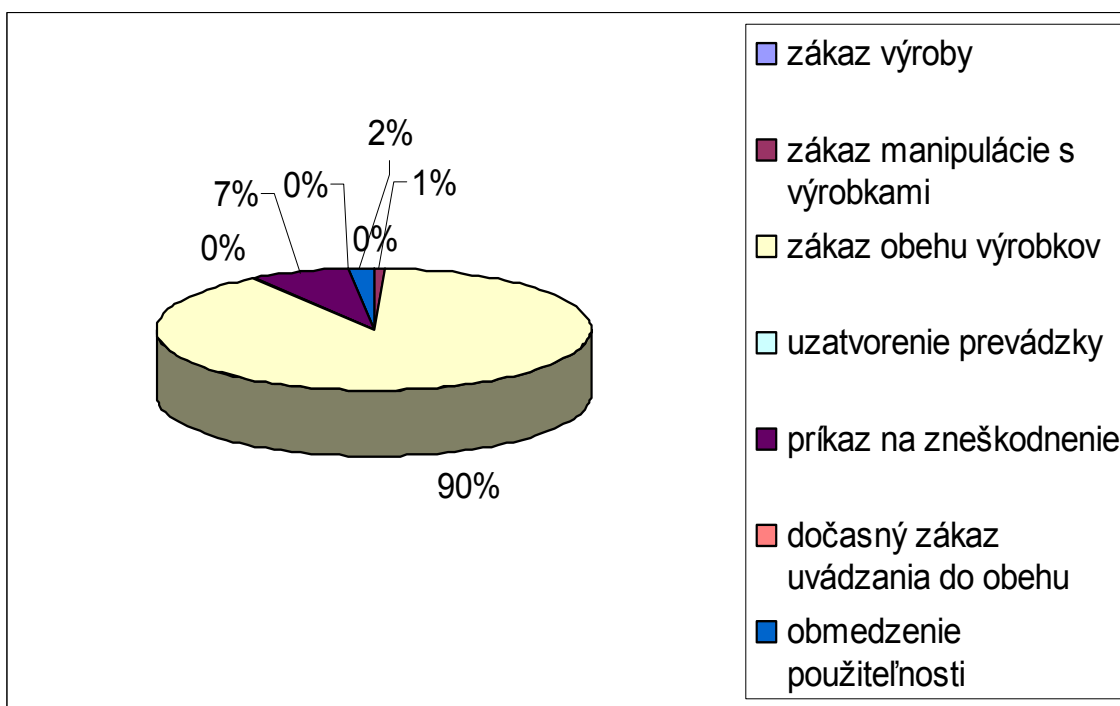
Laboratória ŠVPÚ zhodnotili celkovo v roku 2005 v komoditách výrobkov živočíšneho, rastlinného, zmiešaného pôvodu a tabakových výrobkov **33 349** vzoriek, z ktorých **1 642** vzoriek, t. j. **4,9 %** **nevyhovelo** požiadavkám Potravinového kódexu SR alebo iným záväzným predpisom. Z celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek bolo v mikrobiologických ukazovateľoch 605, v cudzorodých kontaminujúcich látkach 100, cudzorodých aditívnych látkach 120, v označovaní výrobkov 203 a v analytických a senzorických ukazovateľoch 625 vzoriek. V porovnaní s rokom 2004, keď bola porušenosť 4,35%, **nastalo zhoršenie kvality a zdravotnej neškodnosti u výrobkov o 0,55 %**

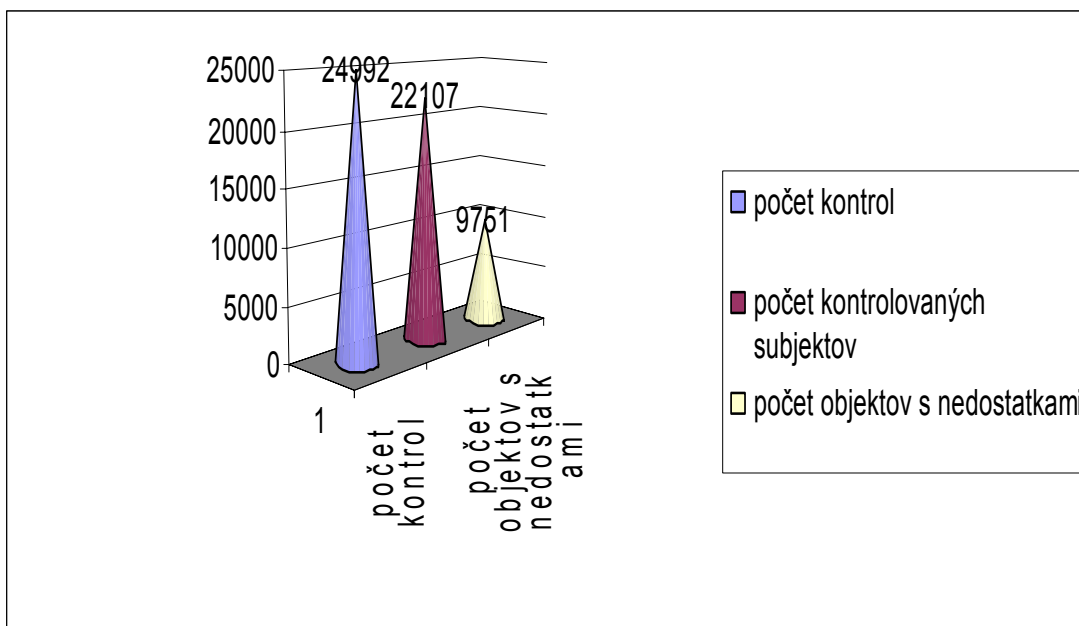
Úradná kontrola potravín v roku 2005

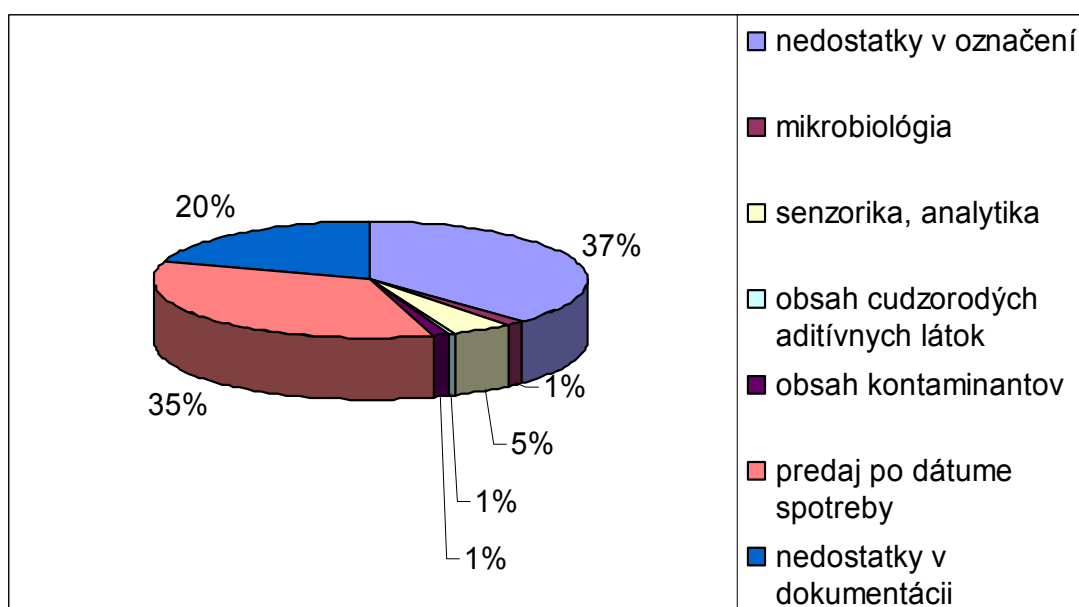
Úradná kontrola potravín v roku 2005- opatrenia/zákazy v rámci správneho konania

Maloobchod – úradná kontrola potravín v roku 2005

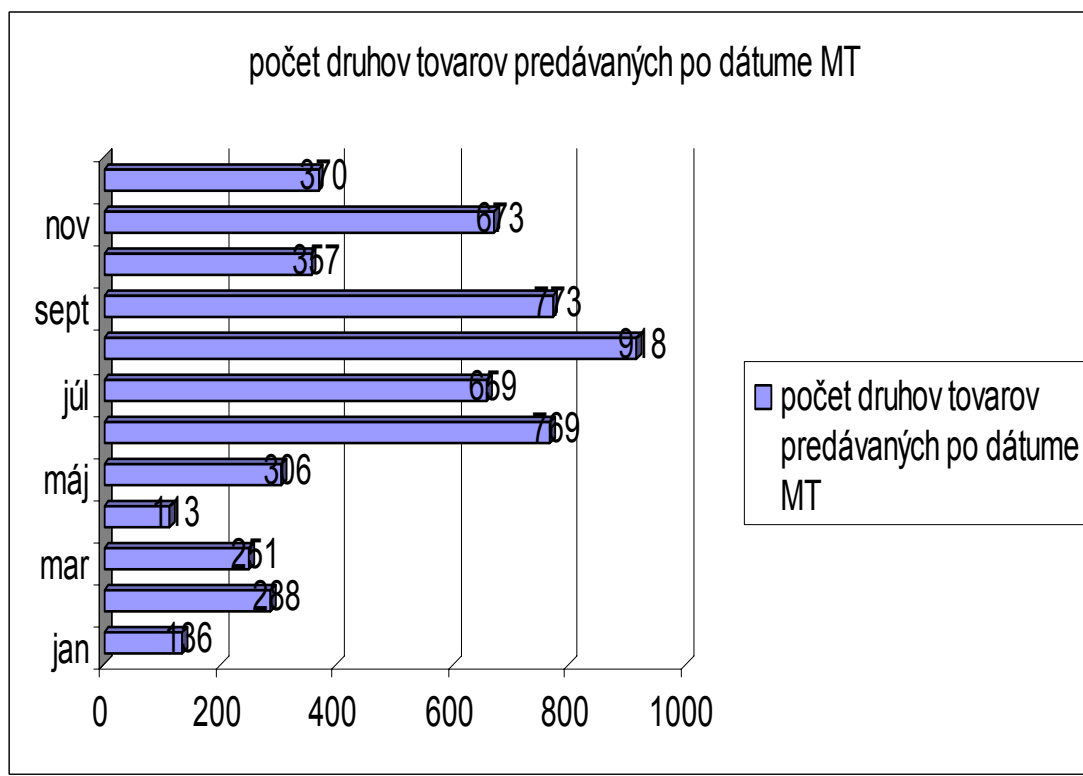
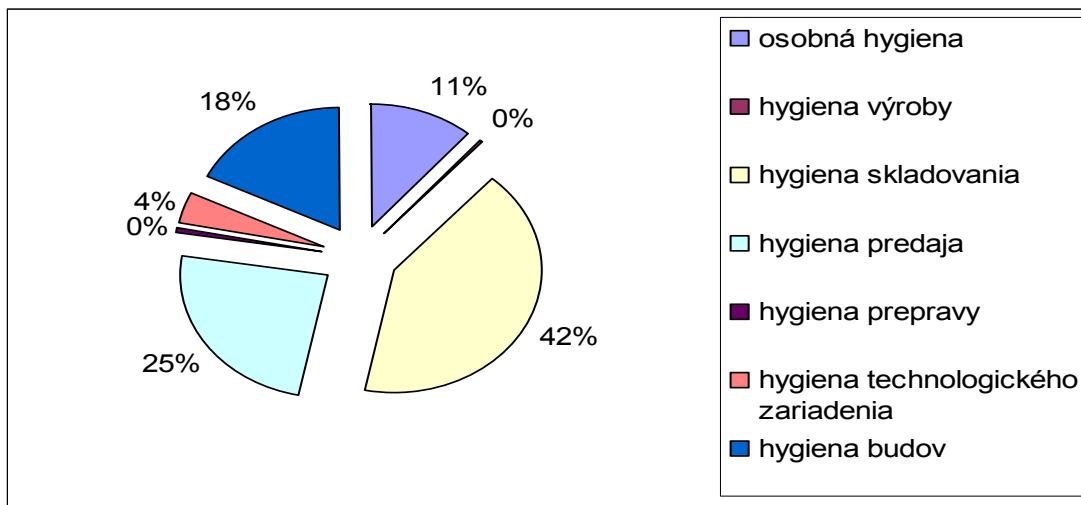

Maloobchod- nevyhovujúce výrobky v roku 2005

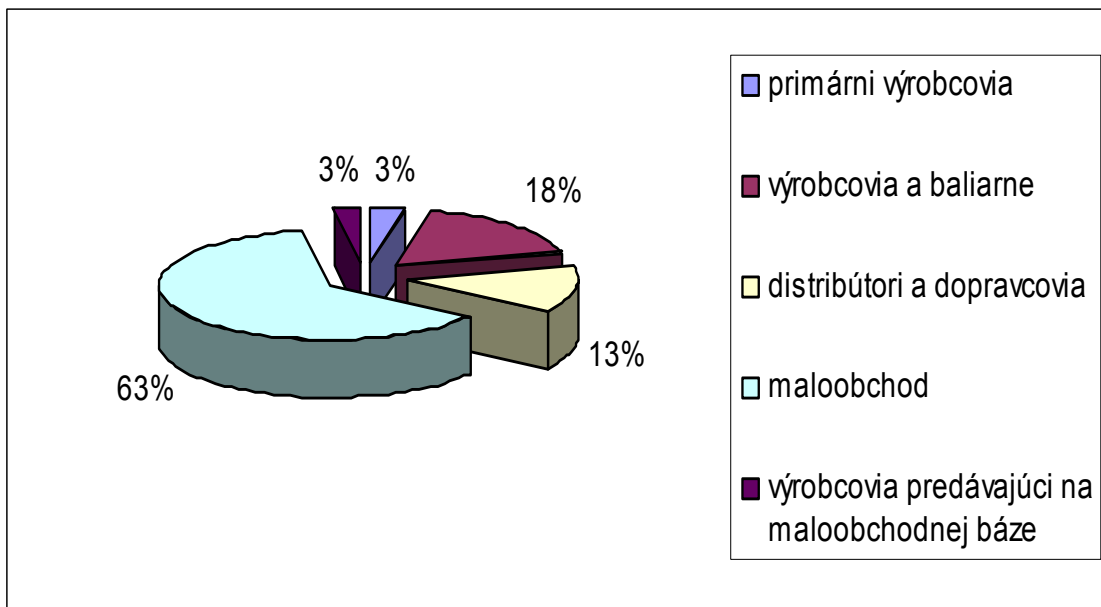
Maloobchod- nedostatky v hygiene v roku 2005

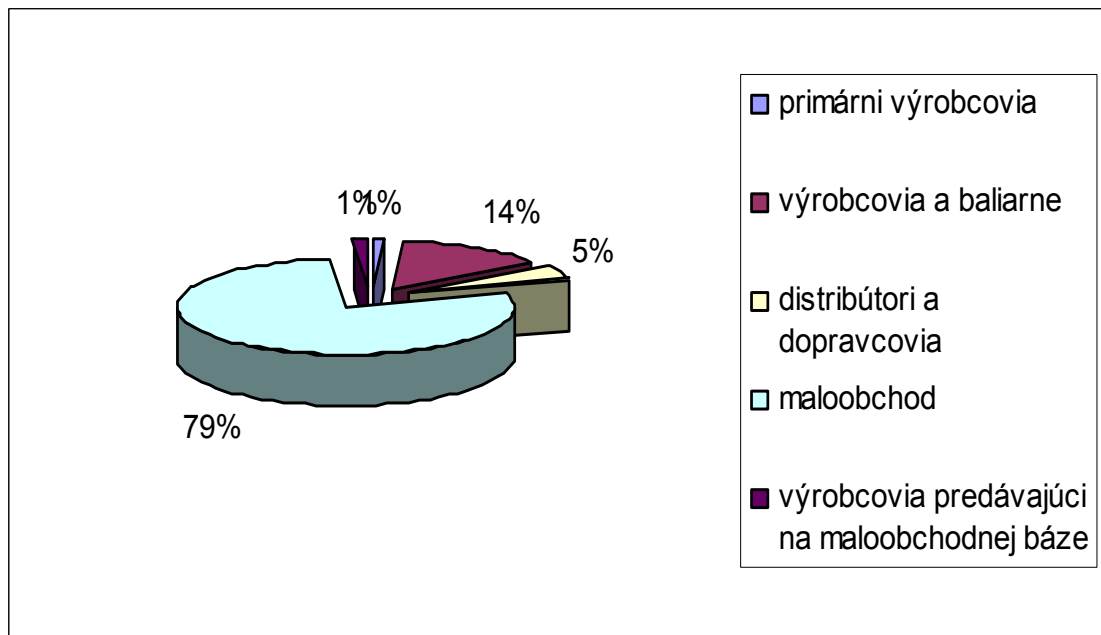
Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - ŠVPS SR

	<u>Primárni výrobcovia</u>	<u>Výrobcovia a baliarne</u>	<u>Distribútori a dopravcovia</u>	<u>Maloobchod</u>	<u>Sektor služieb</u>	<u>Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze</u>	<u>- SPOLU</u>
	-	-	-	-	-	-	-
Počet objektov	1 552	2 317	1 383	17620	0	291	23 163
Počet kontrolovaných objektov	512	2 340	1 474	16 246	0	358	20 930
Počet kontrol	1 353	7 274	5 343	25 321	0	1 024	40 318
Počet objektov s nedostatkami	148	1 731	650	9 534	0	165	12 228
Dôvod postihu:							
Správna výrobná prax	35	669	224	4 164	0	116	5 208
Celková hygiena	31	3 183	759	10 940	0	290	15 203
Zloženie	3	81	13	105	0	7	209
Kontaminanty (iné ako mikrobiologické)	8	59	31	64	0	0	162
Označovanie	11	240	153	2 291	0	36	2 731
Iné	34	838	369	4 955	0	113	6 309

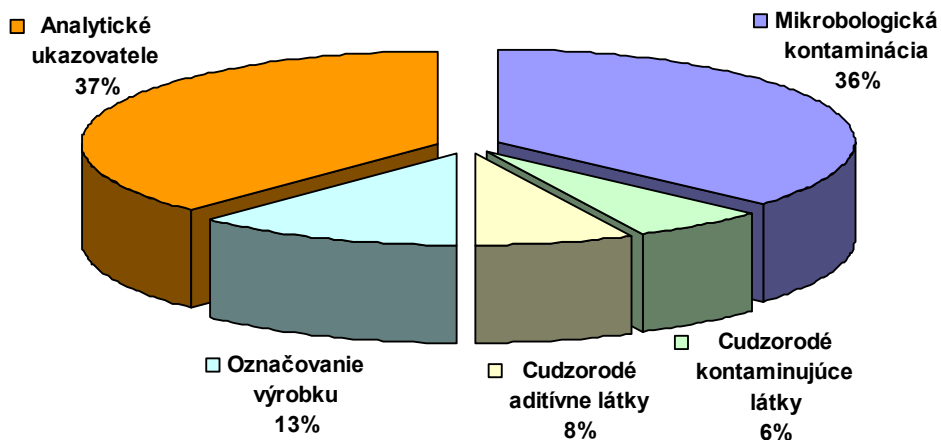
Percentuálne vyjadrenie počtu kontrol na mieste v roku 2005

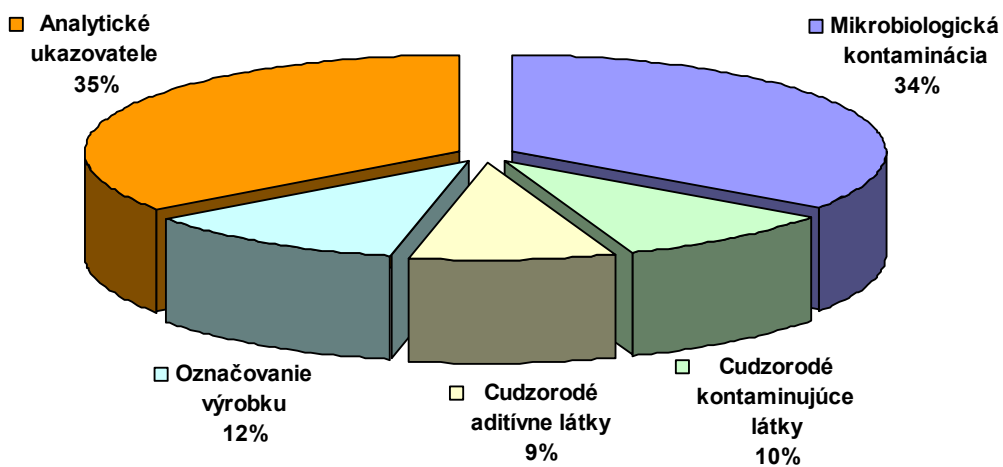
Percentuálny pomer objektov s nedostatkami v roku 2005

Nevyhovujúce vzorky percentuálne porovnanie podľa ukazovateľov v roku 2005

Nevyhovujúce vzorky percentuálne porovnanie podľa ukazovateľov v roku 2004

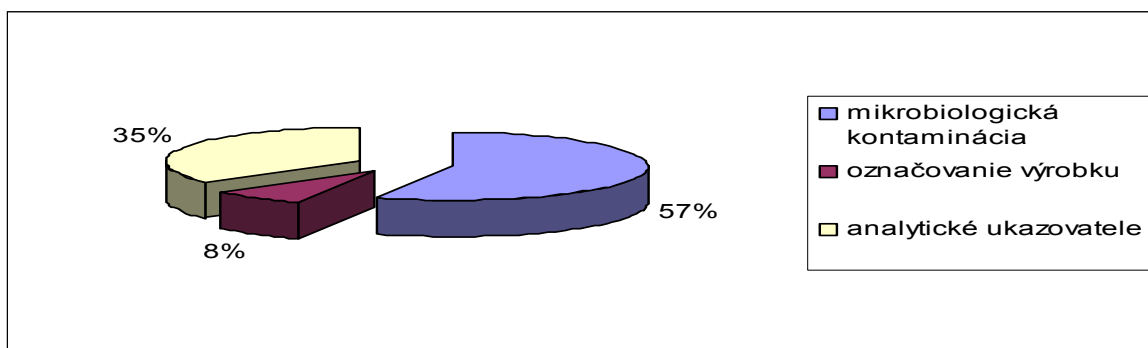
Živočíšne komodity

Laboratórna analýza nevyhovujúcich vzoriek - ŠVPS SR

Por.č.	Výrobok	Mikrobiologická kontaminácia	Cudzorodé kontaminujúce látky	Cudzorodé aditívne látky	Označovanie výrobku	Analytické ukazovatele	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	Percento nevyhovujúcich vzoriek
1.	Mliečne výrobky	134	0	0	20	84	238	5 435	4,4
2.	Vajcia a výrobky z vajec	3	0	0	0	6	9	153	5,9
3.	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	43	2	56	30	386	515	9 344	5,5
4.	Ryby, morské živočíchy a výrobky z nich	4	0	2	15	3	24	953	2,5
5.	Tuky a oleje	0	1	0	25	38	64	1 018	6,3

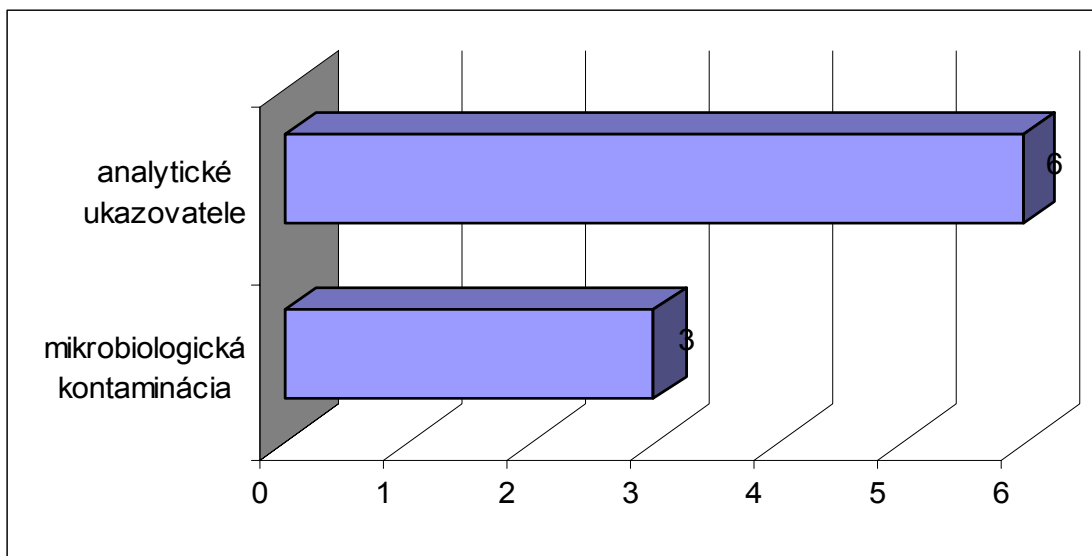
Mliečne výrobky

V roku 2005 bolo vyšetrených v rámci dozoru 5 435 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 238 vzoriek (4,4%), čo je nepatrné zhoršenie oproti roku 2004 o 0,95%. Najčastejšie mlieko a mliečne výrobky nevyhoveli v mikrobiologických znakoch (134 vzoriek). V 9 vzorkách mliečnych výrobkov (8x syr a 1x mrazený mliečny výrobok) bola zistená prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*, v 2 vzorkách – v bryndzi vyrobenej z ovčieho hrudkového syra zo surového mlieka a v ovčom hrudkovom syre zo surového mlieka bola zistená prítomnosť stafylokokového enterotoxínu. Vo všetkých prípadoch orgány veterinárnej a potravinovej správy nariadili stiahnutie zdraviu škodlivých výrobkov z trhu, pozastavenie výroby, nariadenie dekontaminácie a opatrenia na zlepšenie hygieny prevádzky. V ostatných vzorkách sa pri mikrobiologickom vyšetrení zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov, ktoré svedčia o nedodržaní hygieny prevádzky (*Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, celkový počet mikroorganizmov, počet koliformných mikroorganizmov). Požiadavky na zloženie a senzorické vlastnosti nespĺnilo 84 vzoriek (najčastejšie pre nedodržanie požiadaviek na obsah tuku a vody; 4 vzorky nespĺnili senzorické požiadavky). V 20 prípadoch mlieko a mliečne výrobky nevyhoveli požiadavkám na označovanie. Ani v jednej vzorke sa nezistilo porušenie požiadaviek na aditívne látky a na kontaminujúce látky.

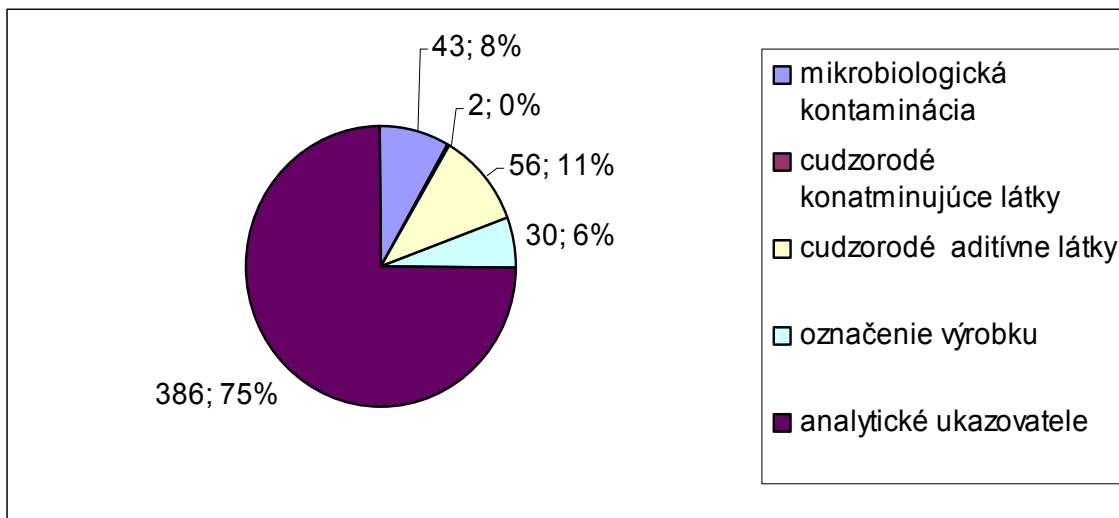
Vajcia a výrobky z vajec

V rámci dozoru bolo v roku 2005 vyšetrených 153 vzoriek vajec a vaječných výrobkov, nevyhovelo 9 vzoriek (5,9%). V 2 vzorkách vaječných výrobkov sa zistil patogénny mikroorganizmus salmonela a v 1 vzorke mikroorganizmy Enterobacteriaceae, ktoré sú ukazovateľom nedodržania hygienických požiadaviek. Vo všetkých 3 prípadoch výrobky s týmito mikroorganizmami boli podrobené opakovanému tepelnému ošetrovaniu a následne odobraté vzorky vyhoveli príslušným právnym predpisom. 6 vzoriek vajec nesplnilo senzorické požiadavky. V porovnaní s rokom 2004 je to mierne zhoršenie o 3%.

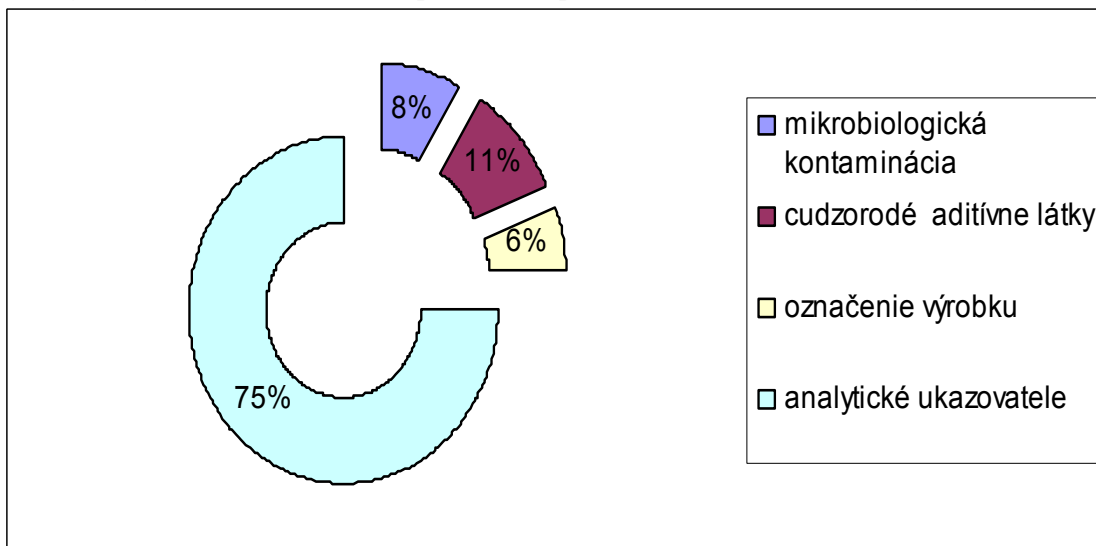
Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina

V rámci dozoru bolo v roku 2005 vyšetrených 9344 vzoriek mäsa, výrobkov z mäsa, zveriny a hydiny, nevyhovelo 515 vzoriek (5,5%), čo je nepatrné zlepšenie oproti roku 2004 o 1,36%. Najčastejšie výrobky nevyhoveli v požiadavkách na zloženie (analytické ukazovatele), išlo o 386 vzoriek, porušenými ukazovateľmi boli: množstvo celkových bielkovín, nevyhovujúci pomer vody a bielkovín, tuku a bielkovín, obsahu vody a v 26 prípadoch sa zistili nedostatky v senzorických vlastnostiach výrobkov. Nedostatky v označovaní sa zistili u 30 výrobkov. V 43 vzorkách sa zistilo porušenie mikrobiologických ukazovateľov; v 11 vzorkách mäsových výrobkov sa zistili choroboplodné mikroorganizmy *Listeria monocytogenes*. V 4 výrobkoch (1 vzorka mäsových výrobkov a 3 vzorky mäsových prípravkov) sa zistila prítomnosť salmonel. V ostatných prípadoch sa zistili mikroorganizmy, ktoré nepredstavujú ohrozenie zdravia (ako sú celkový počet mikroorganizmov, počet koliformných baktérií, *Escherichia coli*), a ktoré svedčia o nedodržovaní hygieny výroby. V 56 vzorkách sa zistilo prekročenie prídavných látok (prekročenie najvyššieho prípustného množstva kuchynskej soli, fosforečnanov, dusitanu sodného). V 1 vzorke mäsového výrobku (údená klobása) sa zistilo prekročenie najvyššieho prípustného množstva benzoapyrénu; v 1 vzorke hydínového mäsa, pôvodom z Poľska, sa zistilo prekročenie najvyššieho prípustného množstva doxycyclínu. Regionálna veterinárna potravinová správa nariadila tieto produkty stiahnuť z trhu.

Ryby, morské živočíchny a výrobky z nich

V rámci dozoru bolo v roku 2005 vyšetrených 953 vzoriek, z toho nevyhovujúcich bolo 24 vzoriek (2,5%), čo je nepatrné zhoršenie oproti roku 2003 o 0,81%. Najviac vzoriek (15) nevyhovelo požiadavkám na označovanie (na obale neboli uvedené použité konzervačné látky, hmotnostný podiel rýb bol pod deklarovaný limit). Patogénny mikroorganizmus *Listeria monocytogenes* sa zistil v 1 prípade vzorky Údeného nórského lososa plátky, ktorého krajinou pôvodu bolo Poľsko, a u ktorého bolo zakázané uvádzanie na trh. V 2 vzorkách sa zistilo porušenie predpisov na aditívne látky (P_2O_5). V 3 vzorkách sa zistili nedostatky v sensorickom hodnotení. Ani v jednej vzorke sa nezistilo porušenie požiadaviek na kontaminujúce látky.

Tuky a oleje - Jedlé tuky živočíšneho pôvodu

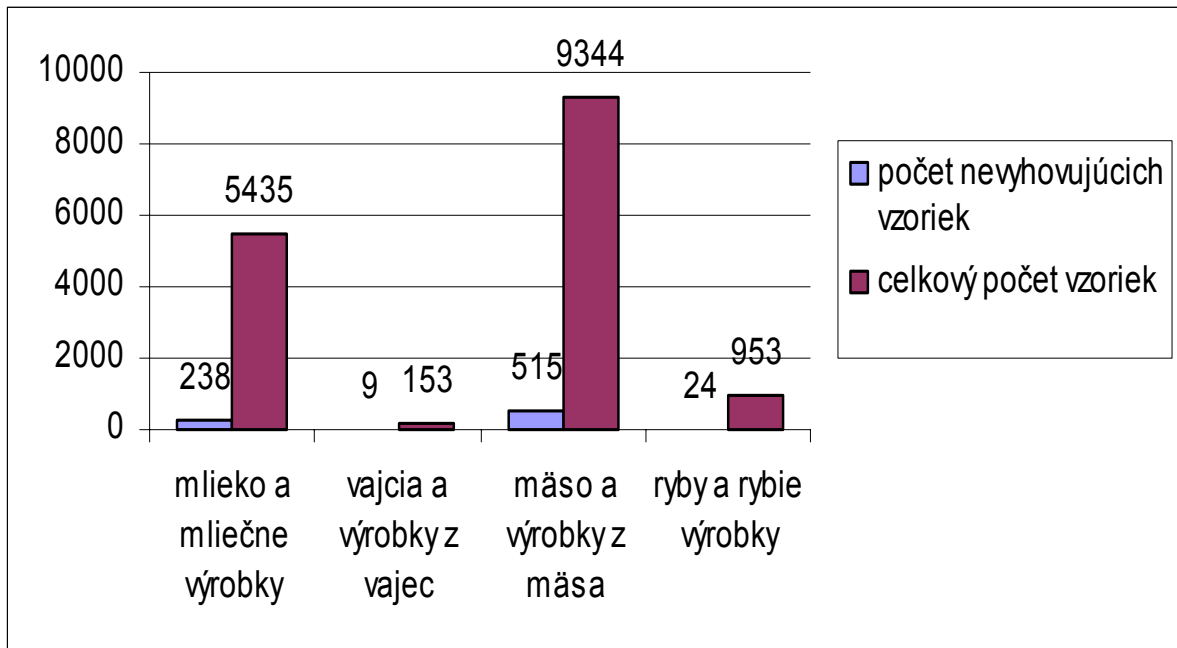
V roku 2005 bolo v rámci dozoru odobratých 625 vzoriek, nevyhovelo 29 vzoriek (4,6%), čo je nepatrné zlepšenie v porovnaní s rokom 2004 o 1,05%; z toho 28 vzoriek pre porušenie analytických ukazovateľov (najčastejšie pre zvýšenie čísla kyslosti u bravčovej škvarenej masti) a 1 vzorka pre označovanie.

Med

V minulom roku bolo odobratých 296 vzoriek včelieho medu; 28 vzoriek (9,5%) nevyhovelo. Oproti roku 2004 sa kvalita zlepšila o 7,86%. Prítomnosť rezíduí veterinárnych liekov bola zistená v 24 vzorkách medu. Išlo o tieto rezíduá: tylozín a sulfonamidy. V prípade zistenia rezíduí veterinárnych liekov nariadili orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy zákaz ich uvádzania do obehu, stiahnutie z obehu. Analytickým ukazovateľom nevyhoveli 4 vzorky (zvýšené množstvo hydroxymetylfurfuralu, zistenie zvýšeného obsahu sacharózy).

Želatína

V roku 2005 bolo odobratých 14 vzoriek želatíny, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Cielené kontroly produktov živočíšneho pôvodu v roku 2005

Cielené kontroly označovanie masla a syrov v obchodnej sieti (júl 2005)

Kontrola označovanie masla a syrov v obchodnej sieti prebehla v týždni od 4.07.2005 do 08.07.2005.

Výrobky boli odkontrolované podľa zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov, Výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 28. apríla 2004 č.1187/2004-100, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca označovanie potravín a podľa Výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 9. septembra 2004 č.2265/2004-100, ktorým sa vydáva hlava potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca mlieko a výrobky z mlieka.

190 inšpektorov regionálnych a veterinárnych a potravinových správ vykonalo 572 kontrol, pri ktorých skontrolovali 479 subjektov. Pri kontrolách sa zistilo 72 nedostatkov, za ktoré bolo uložených 34 opatrení v správnom konaní a 13 blokových pokút. Pri kontrole bolo odobratých 40 vzoriek.

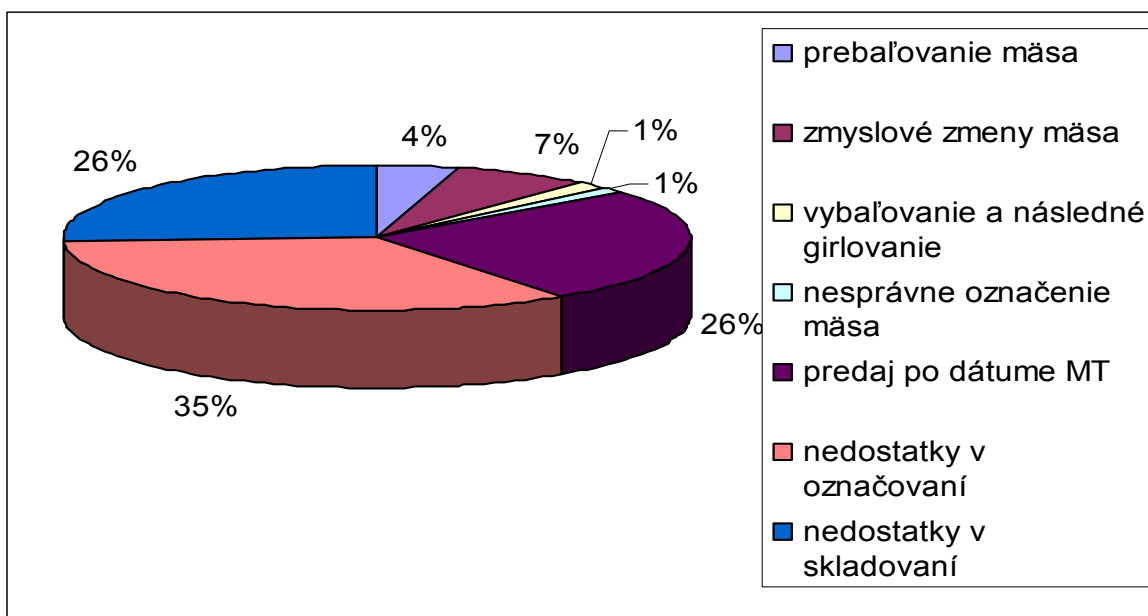

Cielené kontroly prebaľovania mäsa v obchodnej sieti (október 2005)

ŠVPS SR svojím pokynom č.4153/2005-237 zo dňa 11.10.2005 nariadila vykonať v obchodnej sieti cielené kontroly prebaľovania mäsa, spracúvania baleného mäsa po dátume spotreby a uvádzania baleného mäsa do obehu. Tieto cielené kontroly vykonali regionálne veterinárne a potravinové správy v SR v termíne od 12.10 do 18.10.2005. Kontroly sa týkali čerstvého mäsa hovädzieho, bravčového a čerstvého hydinového mäsa. Kontroly vykonávali inšpektori RVPS v SR v čase, kedy bola najväčšia pravdepodobnosť zistenia nedostatkov t.j. na začiatku pracovnej doby, ako aj cez sobotu a nedeľu. Kontrola zahŕňala: fyzickú kontrolu mäsa na mieste, kontrolu dokumentácie a záznamov HACCP, správnej hygienickej praxe a výrobných záznamov. Súčasťou cielenej kontroly bola aj kontrola systému označovania hovädzieho mäsa a mletého hovädzieho mäsa.

Za dané časové obdobie 192 inšpektorov RVPS v SR skontrolovalo 313 supermarketov a hypermarketov a ostatných predajní uvádzajúcich čerstvé mäso a čerstvé hydinové mäso do obehu. V 45 subjektoch pri uvádzaní mäsa do obehu boli zistené nedostatky: prebaľovanie mäsa 3x, vybaľovanie hydiny z malospotrebitel'ského balenia po dátume spotreby a jej príprava na tepelné opracovanie – grilovanie 3x, bravčové mäso pripravené na rozbaľovanie a použitie na tepelné opracovanie – grilovanie 1x, označovanie čerstvého hovädzieho mäsa nebolo v súlade s platnou legislatívou 1x, zistenie bravčového mäsa so zmyslovými zmenami 5x, zistené mäsové výrobky po uplynutej dobe spotreby 18x, vedenie nedostatočnej dokumentácie 40x, neoznačené nádoby na živočišne vedľajšie produkty 1x, mleté hovädzie mäso neobsahovalo povinné údaje 1x, nedostatky v označovaní 24x, nedostatky v hygiene skladovania 18x, porušenie vákuového balenia 7x.

Inšpektormi RVPS v SR bolo priamo uložených 11 pokút v celkovej výške 8400 Sk. U 36 subjektov boli uložené opatrenia, ako začatie správneho konania, stiahnutie tovaru z predaja, aktualizovanie HACCP a výrobnjej evidencie.

Cielené kontroly mäsových výrobkov, mliečnych výrobkov a vajec – 1.časť

A. Cielené kontroly mäsových výrobkov

Celkovo v SR od **45. – 49. týždňa** vykonali inšpektori RVPS 1042 cielených kontrol kvality mäsových výrobkov

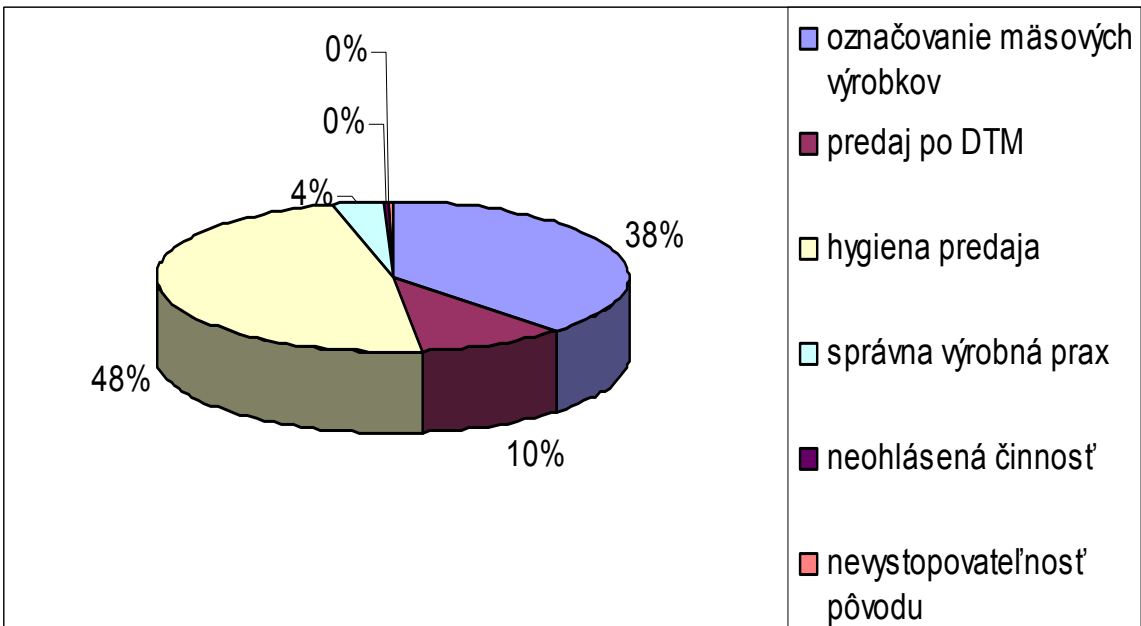
- ✚ vo výrobných prevádzkarniach (142 kontrolovaných subjektov),
- ✚ pri distribúcii ako aj v maloobchodnej sieti (900 kontrolovaných subjektov).

Išlo o cielené kontroly kvality, zloženia, označovania a obsahu prídavných látok vo všetkých druhoch mäsových výrobkov (vrátane škvarených živočíšnych tukov a oškvarok a mäsových konzerv). Pri týchto kontrolách sa na laboratórne kontroly vyššie uvedených ukazovateľov kvality odobralo celkovo 512 vzoriek mäsových výrobkov, na základe doterajších analýz nevyhovelo 22 vzoriek – najčastejšie porušeným ukazovateľom bola hodnota aw.

Pri inšpekciách sa pri fyzických kontrolách zistili tieto nedostatky:

- ✚ 99x nedostatky v označovaní mäsových výrobkov
- ✚ 27 x predaj po dátume spotreby;
- ✚ 129x nedostatky v prevádzkovej hygiene, hygiene skladovania mäsových výrobkov vrátane nedodržovania určených teplôt, hygiene predaja, osobnej hygiene a pri manipulácii s vedľajšími živ. produktmi
- ✚ 11x nedostatky v SVP a dokumentácii týkajúcej sa kvality a hygieny mäsových výrobkov

Na základe týchto nedostatkov sa voči 57 kontrolovaným subjektom začalo správne konanie, fyzickým osobám bolo uložených 72 blokových pokút vo výške 47 400 Sk a bol vydaný zákaz uvádzania do obehu 318 kg mäsových výrobkov v hodnote 37 191 Sk

B. Cielené kontroly mlieka a mliečnych výrobkov

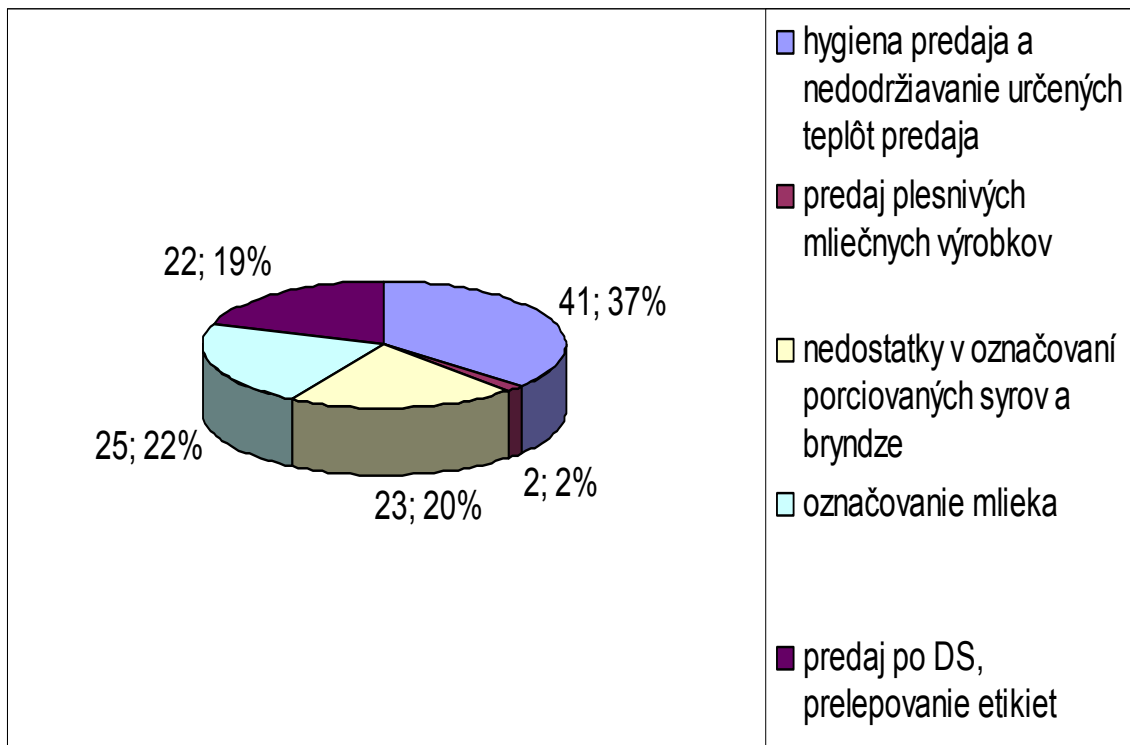
Celkovo od **7. do 24. novembra 2005** vykonali inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ 675 cieľných kontrol mlieka a mliečnych výrobkov. Išlo o cieľné kontroly hygienických podmienok predaja mlieka a mliečnych výrobkov, dodržiavania dátumu spotreby pri ich predaji a možných nekalých praktík pri predaji porciovaných syrov – prebaľovanie, pre – etiketovanie a manipuláciu s dátumami spotreby.

Pri inšpekciách sa pri fyzických kontrolách zistilo 89 nedostatkov:

- ✚ najviac nedostatkov bolo zistených pri hygiene predaja (41), z toho najviac v hygiene chladiacich a mraziacich zariadení a nedodržiavanie určených teplôt skladovania a uchovávaní mlieka a mliečnych výrobkov; v jednom prípade sa zistilo nedostatočné označenie a oddelenie výrobkov vyradených z predaja
- ✚ 2x sa zistil predaj plesnivých mliečnych výrobkov
- ✚ pri kontrolách predaja porciovaných syrov sa v 23 prípadoch zistili nedostatky v označovaní porciovaných a v predajni balených syrov vrátane rozvažovanej bryndze a tvarohu (neuvedený dátum spotreby, výrobky bez označenia, neúplné údaje, chýbal dátum spotreby), v jednom prípade sa zistilo prelepenie etikety (DS) na zabalenom tvarohu
- ✚ celkovo sa 25 krát zistili nedostatky v označovaní mlieka a mliečnych výrobkov
- ✚ 21 krát sa zistil predaj mliečnych výrobkov po dátume spotreby.

Pri týchto kontrolách bolo odobratých 248 vzoriek a 29 nevyhovelo. Vzorky boli vyšetrené na: obsah tuku, obsah vody a u konzumného mlieka aj obsah beztukovej sušiny. Najčastejšie zisťovaným nedostatkom bol nesúlad s deklarovateľnými hodnotami uvedenými výrobcom na obale výrobkov.

Za vyššie uvedené nedostatky bolo fyzickým osobám uložených 23 blokových pokút v celkovej hodnote 17 900 Sk. V 37 predajniach boli uložené opatrenia v správnom konaní, v 15 predajniach boli nedostatky odstránené na mieste. Z predaja bolo vyradených 410 kg mliečnych výrobkov v celkovej hodnote 43 259 Sk.

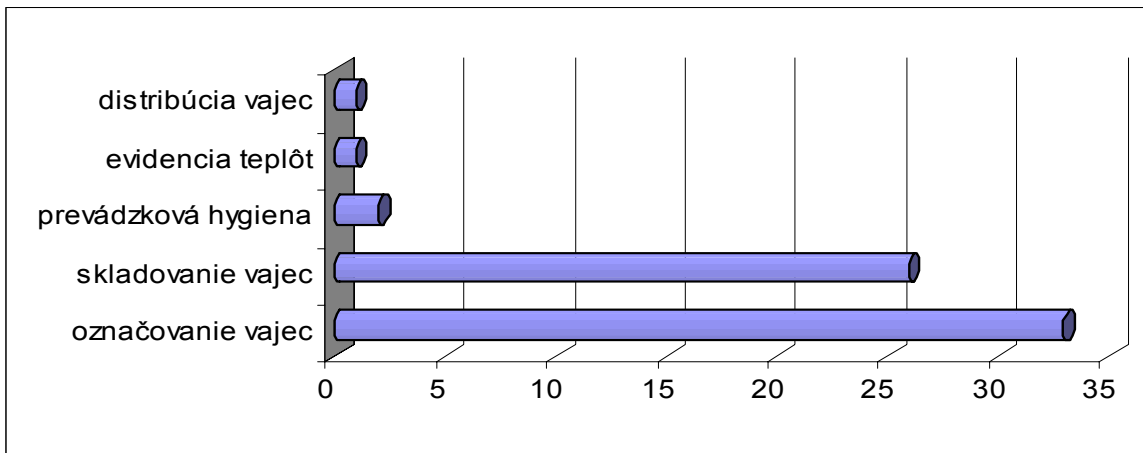
C. Cílené kontroly vajec

Celkovo v SR od 8.-14.11.2005 vykonalo 184 inšpektorov regionálnych veterinárnych a potravinových správ 416 cílených kontrol predaja čerstvých vajec vrátane kontrol ich označovania a doby spotreby.

Pri inšpekciách pri fyzických kontrolách boli zistených 65 nedostatkov:

- + nedostatky v označovaní vajec 33 x,
- + nedostatky pri skladovaní vajec 26x,
- + nedostatky v prevádzkovej hygiene 2x.
- + nedostatky v evidencii teplotných režimov pri skladovaní vajec 1x,
- + nedostatky v distribúcii vajec 1x,
- + spoločné skladovanie vajec a mliečnych výrobkov 1x,
- + nedostatky v dokumentácii - neúplný HACCP systém 1x.

Za uvedené nedostatky boli fyzickým osobám udelené 3 blokové pokuty v sume 1700 Sk, bol vydaný zákaz obehu pre 2170 ks vajec v sume 8400 Sk, bolo uložených 17 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a bolo začaté správne konanie v 12 prípadoch.

Cílené kontroly mäsových výrobkov, mliečnych výrobkov a vajec – 2.časť

A. Cílené kontroly dodržiavania ukazovateľov kvality mäsových výrobkov

Regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami v Slovenskej republike bolo vykonaných 234 kontrol 120 inšpektormi.

Kontroly mäsa boli zamerané na možné nekalé praktiky pri predaji mäsa- prebaľovanie tovaru, preetiketovanie, manipulácia s dátumami spotreby, rozmrazovanie mäsa a jeho ponúkanie na predaj ako chladené.

Pri kontrolách sa zistili tieto nedostatky:

- + 15x nedostatky v označovaní mäsových výrobkov (označovanie nebalených výrobkov, neoznačený rozvážaný tovar, nekompletné označenie, preetiketovanie, nesprávne uvedený názov výrobku)
- + 4x predaj mäsových výrobkov po dátume spotreby
- + 1x predaj hlbokozmrazeného tovaru po rozmrazení
- + 15x nedostatky v prevádzkovej hygiene, hygiene priestorov, hygiene skladovania
- + 1x neohlásená činnosť
- + 1x nepredložený obchodný doklad
- + 1x nezabezpečená výsledovateľnosť
- + 1x chýbal dátum spotreby

Na základe týchto nedostatkov: sa voči 6 kontrolovaným subjektom v 50.týždni začalo správne konanie; bolo uložených 7 blokových pokút vo výške 5 900,-, Sk a bol vydaný zákaz uvádzania do obehu 1295,75 kg mäsových výrobkov v hodnote 7 469,4 –Sk.

B. Cielené kontroly mlieka a mliečnych výrobkov

Regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami v Slovenskej republike bolo vykonaných 292 kontrol 137 inšpektormi.

Predmetom kontrol bolo hodnotenie hygieny predaja, dodržiavanie dátumu spotreby pri predaji, zisťovanie nekalých praktík pri predaji mliečnych výrobkov, kontrola kvalitatívnych parametrov u mliečnych výrobkov a dodržiavanie zákona č.152/95 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

- Pri kontrolách bolo zistené
- ✚ 8 x predaj po dátume spotreby (31 072 kg mliečnych výrobkov v hodnote 972,50 Sk)
  - ✚ 12 x nedostatočné označovanie potravín po porciovaní a prevažovaní
  - ✚ 1 x nedodržiavanie teplotných režimov skladovania mliečnych výrobkov
  - ✚ bolo odobratých 27 vzoriek mliečnych výrobkov na kvalitatívne ukazovatele (obsah tuku, obsah vody a obsah sušiny) , kde u 17 vzoriek bola ukončená analýza a vzorky vyhovovali požiadavkám v 10 prípadoch nebola ukončená analýza

Počas kontroly bolo uložených 16 blokových pokút vo výške 8.000 Sk a bolo začatých 11 správnych konaní.

C. Výsledky z pravidelných kontrol produktov rybolovu v obchodnej sieti

Regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami v Slovenskej republike bolo vykonaných 214 kontrol 121 inšpektormi.

Pri kontrolách bol zistený:

- ✚ jeden prípad neoznačeného rybacieho výrobku v slovenskom jazyku, ktorý bol vyradený z predaja (1,55 kg rybieho výrobku v hodnote 209,- Sk)
- ✚ dva prípady skladovania rybieho výrobku s ostatnými druhmi potravín (skladovanie nezlučiteľných druhov tovaru)

D. Kontrola predaja čerstvých vajec, vrátane kontroly ich označovania a doby spotreby

Regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami v Slovenskej republike bolo vykonaných 271 kontrol 151 inšpektormi.

Kontroly boli zamerané na predaj čerstvých vajec, vrátane kontroly ich označovania a doby spotreby.

- Pri kontrolách sa zistili tieto nedostatky:
- ✚ 12x nedostatky v označovaní vajec (nečitateľné, neúplné označenia)
  - ✚ 5x nedostatky v označovaní dátumu spotreby (dátum balenia, dátum triedenia, dátum minimálnej trvanlivosti)
  - ✚ 3x nedostatky v hygiene skladovania a predaja

Na základe týchto nedostatkov: sa voči 4. kontrolovaným subjektom začalo správne konanie a bolo stiahnutých z predaja 1 700 vajec v hodnote 4930 –Sk a bolo uložených 7 blokových pokút vo výške 13 900 –Sk.

Cielené previerky prítomnosti iných tukov v masle

Na základe opakovaných podnetov spotrebiteľov a zástupcov Slovenského mliekarenského zväzu na podozrenie, že maslo obsahuje iné cudzie tuky ako mliečne, ŠVPS SR v auguste 2005 nariadila cieľný odber vzoriek výrobkov(list č.3271/2005-233 z 2.8.2005). Pri tejto cieľnej kontrole bolo odobratých v obchodnej sieti 11 vzoriek výrobkov označených ako maslo, 2 vzorky nevyhoveli (išlo o vzorky výrobkov poľského výrobcu), výrobky boli stiahnuté z trhu.

Na základe pozitívnych výsledkov vyšetrenia masla nariadila ŠVPS SR pokynom č.3271-1/2005-233 z 26.8.2005 ciele kontroly výrobkov označených ako maslo, a to odber vzoriek týchto výrobkov na laboratórne vyšetrenie - na zistenie prítomnosti cudzích tukov v skladoch, ktoré sú príjemcami zásielok masla z členských štátov. Pri cielej kontrole bolo odobratých 13 vzoriek výrobkov, v troch vzorkách bola dokázaná prítomnosť cudzích tukov.

Cielené kontroly medu

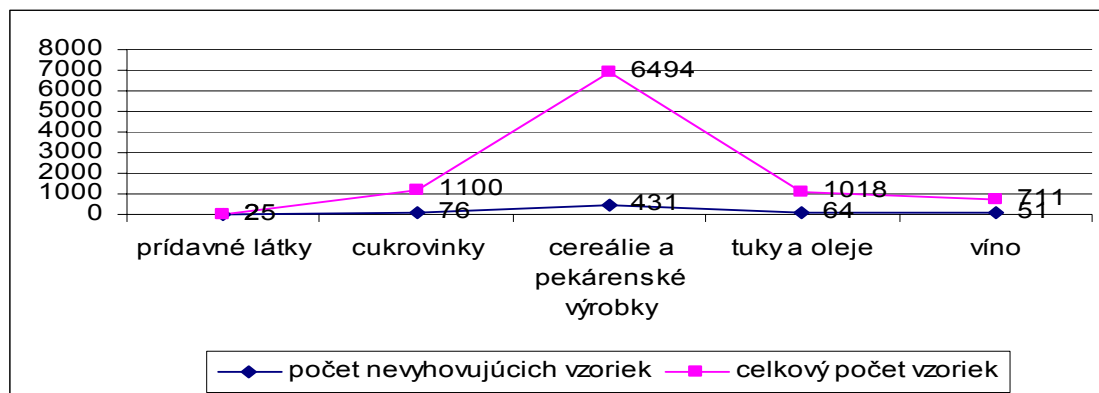
V súvislosti so zistením pozitívnych laboratórnych nálezov medu na reziduá veterinárnych liekov ŠVPS SR nariadila pokynom č. 4406/2005-234 z 2.11.2005 ciele kontroly medu v maloobchodnej sieti. Vzorky medu boli laboratórne vyšetrené na reziduá tylozínu, sulfonamidov, tetracyklínov, streptomycínu a vzorky z tretích krajín aj na reziduá chloromfenikolu a metabolity nitrofuránov. Pri cielej kontrole, ktorá trvala od 2.11.2005 do konca roku 2005 bolo inšpektormi regionálnych veterinárnych a potravinových správ odobratých 103 vzoriek medu pôvodom zo SR. Ostatných členských štátov EÚ a tretích krajín. Nevyhovelo 21 vzoriek (20,39%), z toho jedna vzorka pochádzala z Rakúska, 20 vzoriek zo SR. V 18 vzorkách sa zistili reziduá tylozínu, v 5 vzorkách reziduá sulfonamidov, pričom v 2 vzorkách boli súčasne zistené reziduá tylozínu aj reziduá sulfonamidov. Vo vzorke medu z Rakúska sa zistili reziduá sulfonamidov. V prípade nevyhovujúcich výsledkov Regionálne veterinárne a potravinové správy zakázali predaj medu, nariadili stiahnutie medu z obehu (87,8 kg).

Kontrola označovania hovädzieho mäsa a mletého mäsa

V roku 2005 vykonali veterinárne a potravinové správy kontroly zabezpečovania systému označovania hovädzieho mäsa a mletého mäsa vo všetkých prevádzkarniach na produkciu, skladovanie a distribúciu hovädzieho mäsa a mletého mäsa ako sú bitúcky, rozrábkarne, sklady mäsa, distribučné sklady a prebaľovacie strediská, výrobné mletého mäsa a vo všetkých maloobchodných predajniach, kde sa predáva hovädzie mäso konečným spotrebiteľom ako aj v maloobchodných predajniach, kde sa vykonáva výroba mletého mäsa. Uvedený systém označovania hovädzieho mäsa bol zavedený v súvislosti s vysledovateľnosťou hovädzieho mäsa vo vzťahu k BSE.

Rastlinné komodity

Laboratórna analýza vzoriek - 2005- rastlinné komodity (výber 5 komodít z najvyšším počtom nevyhovujúcich vzoriek)

Rastlinné tuky a oleje

V roku 2005 bolo v laboratóriách pre úradnú kontrolu potravín analyzovaných 393 vzoriek jedlých rastlinných tukov a olejov. Z uvedeného počtu bolo 35 nevyhovujúcich, čo predstavuje 8,9 %, a to v znakoch cudzorodých kontaminujúcich (1), analytických (10) a v označovaní (24). Mikrobiologická kontaminácia u vyšetrovaných vzoriek nebola preukázaná. Vzhľadom k tomu, že v priebehu roka sa uskutočnilo cielené sledovanie zamerané na označovanie olivových olejov, zistené nedostatky sa odzrkadlili aj vo zvýšenej porušenosti v oblasti označovania (olivových) rastlinných olejov. V znakoch cudzorodých kontaminujúcich bola zistená 1 nevyhovujúca vzorka so zvýšeným peroxidovým číslom, čo je prejavom stárnutia tukov. V analytických znakoch vzorky nevyhoveli z dôvodu prekročených maximálnych limitov stanovených pre číslo kyslosti a v senzorickej kvalite. Oba dôvody zároveň poukazovali na skutočnosť, že výrobok nie je vhodný na ľudskú spotrebu.

Polievky, bujóny a omáčky

V rámci potravinového dozoru bolo v uvedených komoditách vyšetrených 769 vzoriek, z ktorých 9 vzoriek t.j. 1,2 % nevyhovovalo požiadavkám Potravinového kódexu SR. Najväčšia porušenosť bola zistená v označovaní a to v 5 prípadoch, čo predstavuje 55,6% z celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek.

Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá

Celkovo bolo analyzovaných 438 vzoriek v komodite dehydrovaných pokrmov, polievkových prípravkov a ochucovadiel, z ktorých 9 vzoriek nevyhovovalo t.j. 2,1%. Najviac nedostatkov (5) bolo zistených v nesprávnom označovaní výrobkov. V znaku cudzorodé kontaminujúce látky nevyhovovali 3 vzorky sójových omáčok z dôvodu nadlimitného obsahu 3-monochlórpropán-1,2-diolu (3-MCPD). Jedna analyzovaná vzorka nevyhovovala v znaku cudzorodé aditívne látky pre nadlimitný obsah chloridu sodného.

Majonézy

V uvedenej komodite bolo v roku 2005 odobratých 127 vzoriek. Porušenosť nebola zistená v žiadnej analyzovanej vzorke.

Ocot, horčica a iné chuťové prípravky

V rámci potravinového dozoru bolo v minulom roku odobratých 204 vzoriek, ktoré vyhovovali požiadavkám PK SR.

Cereálie a pekárske výrobky

V uvedených komoditách bolo v roku 2005 v laboratóriách analyzovaných 6 494 vzoriek, z ktorých 431 (t.j. 6,6 %) nevyhovovalo zdravotnej bezpečnosti . Najväčšia porušenosť bola zistená v mikrobiologickej kontaminácii – až v 340 prípadoch, čo predstavuje 78,9% z nevyhovujúcich vzoriek. Oproti roku 2004 porušenosť v mikrobiologických ukazovateľoch vzrástla o 9,6 %!

Jedlé obilie

Do kategórie „jedlé obilie“ je zaradená aj ryža a výrobky z ryže. Z celkového počtu 420 vzoriek bolo len 8 vzoriek vyhodnotených ako „nevyhovujúce“, čo tvorí 1,9 %. Ojedinele boli zistené plesne vo vzorkách ryže – 3 vzorky. Obsah ochratoxínu A bol zistený v potravinárskej pšenici odrody Zerda, vo vzorke raže potravinárskej bol zistený deoxynivalenol (DON). V dvoch vzorkách bolo chybné označenie.

Mlynské výrobky

Zo 739 odobratých vzoriek nevyhovovalo 26, t.j. 3,5%. Z uvedeného množstva nevyhovujúcich vzoriek bolo najviac nedostatkov v mikrobiologickej kontaminácii

a to v prekročení obsahu plesní a v detskej krupici dehydrovanej bola zistená prítomnosť potenciálne toxínogénnych plesní. Ďalším nedostatkom bol výskyt cudzorodej kontaminujúcej látky ochratoxín A v múke. V analytických ukazovateľoch mlynských výrobkov z obilia boli zistené prekročené hodnoty v obsahu popola a vlhkosti.

Cestoviny

V rámci potravinového dozoru bolo odobratých 878 vzoriek cestovín. Z uvedeného celkového množstva - 120 vzoriek nevyhovovalo, čo predstavuje 13,7%. Stále najviac vypuklým nedostatkom v tomto druhu výrobkov je nedodržanie mikrobiologických kritérií. Zo 120 nevyhovujúcich vzoriek až 109 vzoriek cestovín malo porušené mikrobiologické kritériá, t.j. 90,8%. Najčastejším nedostatkom v mikrobiologickej kontaminácii bolo prekročenie obsahu plesní a koliformných baktérií. Vo veľkej miere bolo zistené aj prekročenie množstva *Staphylococcus aureus*. V jednej vzorke cestovín bola zistená prítomnosť *Salmonella* bareilly. Z ďalších ukazovateľov nevyhovujúcich cestovín bolo zistené porušenie v analytických parametroch, hlavne v prekročení obsahu vlhkosti.

Pekárske výrobky

Tieto výrobky v sebe zahŕňajú chlieb, pečivo, jemné pečivo a ostatné pekárske výrobky. Z celkového analyzovaného množstva 3368 vzoriek bolo 219 nevyhovujúcich, čo predstavuje 6,5%. Najviac nevyhovujúcich vzoriek pekárskych výrobkov - 195 bolo v mikrobiologickej kontaminácii, t.j. hlavne v strúhanke bolo zistené prekročenie obsahu plesní a koliformných baktérií, u chleba v prekročení celkového počtu mikroorganizmov a v jemnom pečive bolo zistené prekročenie obsahu plesní a koliformných baktérií. Porušenie limitov v mikrobiologickej kontaminácii tvorilo až 89,0% z nevyhovujúcich vzoriek. Nesprávne označenie pekárskych výrobkov tvorilo 5,5% z nevyhovujúcich vzoriek. Z kontaminujúcich cudzorodých látok bol zistený výskyt ochratoxínu A v chlebe; v cudzorodých aditívnych látkach bola v 4 vzorkách nebaleného chleba zistená prítomnosť konzervačnej látky - kyseliny sorbovej. Túto konzervačnú látku je dovolené používať iba v balenom krájanom chlebe alebo v balenom ražnom chlebe.

Trvanlivé pečivo

V trvanlivom pečive sa hodnotilo 424 vzoriek, z ktorých 34, t.j. 8,0% nevyhovovalo. V porovnaní s rokom 2005 počet celkového množstva nevyhovujúcich sa zvýšil o 5,15%. Najviac nedostatkov sa vyskytovalo v označovaní. Nesprávne označenie trvanlivého pečiva tvorilo 47,0% z nevyhovujúcich vzoriek. Druhým najväčším nedostatkom u nevyhovujúceho trvanlivého pečiva bolo zistenie cudzorodých aditívnych látok (hlavne prítomnosť kyseliny sorbovej a benzoovej). Tento nedostatok tvoril 35,3% z nevyhovujúcich vzoriek. Mikrobiologickú kontamináciu v analyzovaných vzorkách tvorilo prekročenie limitu plesní a koliformných baktérií.

Špeciálne výrobky z obilia

Z uvedených výrobkov sa hodnotilo 128 vzoriek, z ktorých nevyhovovali mikrobiologickým požiadavkám 2 vzorky - pre zvýšený obsah plesní, čo tvorí 1,6 %.

Olejniný

Z kategórie „olejniný“, boli na kontrolu mikrobiologickej čistoty odoberané semená olejnin určené predovšetkým na priamu ľudskú spotrebu bez tepelnej úpravy. Odobraté boli vzorky maku modrého, slnečnice a semeno ľanu. Najviac nedostatkov bolo zistených v mikrobiologických ukazovateľoch, z celkového počtu 168 vzoriek,

bolo až 12 vzoriek nevyhovujúcich pre zvýšený obsah plesní (z toho 1 vzorka ľanu, 1 vzorka slnečnice, ostatné mak), čo tvorí 92,3 % porušenosť z nevyhovujúcich vzoriek. Zvýšený obsah prímiesí bol zistený len u jednej vzorky.

Strukoviny a výrobky zo strukovín

Z celkového počtu odobratých vzoriek strukovín a výrobkov z nich – 369, bolo 9 vzoriek vyhodnotených ako nevyhovujúce, t.j. 2,4 %. V jednej vzorke boli zistené plesne, v 3 vzorkách boli zvýšené prímiesi a nečistoty. Do tejto kategórie sú zaradené aj sójové výrobky, kde bolo zistené v 5 prípadoch chybné označenie (v zložení chýbalo % vyjadrenie sójovej zložky).

Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky

V roku 2005 bolo odobratých 1412 vzoriek čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov. Z toho nevyhovujúcich bolo 31 vzoriek, čo predstavuje 2,2 %. Oproti roku 2004 to predstavuje mierne zhoršenie kvality hodnotených výrobkov – spolu bolo odobratých 1751 vzoriek, nevyhovujúcich bolo 25, čo predstavovalo 1,43 %. Medzi najzávažnejšie nedostatky zistené pri kontrole čerstvého ovocia a zeleniny patrilo prekročenie limitu reziduí pesticídov u 18 vzoriek: napr. metamidofos v paprike domácej produkcie a v paprike z Poľska, fenhexamid v paprike z Maroka, chlorpirifos v rýnskom šaláte od domáceho pestovateľa, dimethoate v brazílskych a španielskych pomarančoch, argentínskych jablkách a maďarských šalátových uhorkách, piperonal butoxid spolu s permetrinom v talianskych slivkách, propargit v domácich marhuliach, phosmed v hruškách, thiabendazol v mandarínkach, fenvalerát v broskyniach zo Španielska, fludioxanil bol v bielom hrozne z Juhoafrickej republiky a slovenských rajčinách, dicloran v červenej reďkovke domácej produkcie, petržlenová vňať obsahovala ditiokarbamáty. Obsah kadmia mali prekročené 3 vzorky – 1 petržlen a 2 vzorky zeleru z Poľska. Obsah dusičnanov bol prekročený u 6 vzoriek – 2 vzorky hlávkového šalátu, 2 vzorky kalerábu, zemiaky a cvikla. Analyticky a senzorycky boli ako nevyhovujúce hodnotené 4 vzorky - mandarínky nahnité s plesňou, 2 vzorky zemiakov, ktoré boli otlčené, s poškodeným povrchom a 1 vzorka hrozna modrého bola plesnivá a nahnitá.

Výrobky z ovocia, zeleniny, zemiakov a húb

Spracované ovocie, zelenina, zemiaky a huby boli hodnotené v počte 1419 vzoriek. Z toho 69 nevyhovelo požiadavkám platných predpisov, čo predstavuje 4,9 %. Aj v týchto komoditách nastalo mierne zhoršenie kvality. V roku 2004 sa hodnotilo 1942 vzoriek a 65 bolo nevyhovujúcich, t.j. 3,35 %.

Spracované ovocie a zelenina

V tejto komodite bolo v roku 2005 odobratých 1128 vzoriek, nevyhovujúcich bolo 56, čo predstavuje 5,0 %. Mikrobiologická porušenosť bola zistená u 9 vzoriek – plesne u 2 vzoriek mrazených zeleninových zmesí a 5 vzoriek hrozienok, kvasinky v Mexickej zmesi mrazenej, Salmonella a Listeria monocytogenes v Brusnicovej nátierke. Cudzorodé kontaminujúce látky boli prekročené v 3 vzorkách, z toho ochratoxín A v 2 vzorkách hrozienok a aflatoxíny v 1 vzorke sušených fig. Cudzorodé aditívne látky boli zistené v 15 vzorkách, z toho konzervačné látky boli prekročené v sušených slivkách, marmeládových zmesiach a kvasenej kapuste; obsah oxidu siričitého a syntetických farbív v sušenom a kandizovanom ovocí. V znaku označenie nevyhovelo 19 vzoriek spracovaného ovocia a zeleniny - nedeklarovaná prítomnosť farbív, oxidu siričitého a konzervačných látok vo vzorke, obsah pevného podielu nesúhlasí s údajom na etikete, chýba označenie v úradnom jazyku, chýba označenie trhového druhu, nezhoda obsahu s deklaráciou na etikete, chýba skupinové označenie, chýba údaj o fyzickom stave výrobku. V analytických

a senzorických znakov nevyhovovalo 10 vzoriek - zmyslové zmeny sterilizovaného hrášku, zvýšená aktivita vody v sušených výrobkoch, cudzia chuť a vôňa datlí a vysoký podiel prímiesí v hrozienkach.

Jedlé huby a výrobky z jedlých húb

Zo 112 hodnotených vzoriek bolo 7 nevyhovujúcich, čo predstavuje 6,3 %. Cudzorodé kontaminujúce látky boli zistené v šampiňónoch - nadlimitný obsah piperonal butoxidu. Mikrobiologické narušenie bolo zistené v 6 vzorkách - sušené huby (kuriatka) - obsahovali plesne, zmesi sušených lesných húb obsahovali plesne a koliformné baktérie, v sterilizovaných hubách bol prekročený celkový počet mikroorganizmov.

Výrobky zo zemiakov

Zo 179 odobratých vzoriek bolo 6 nevyhovujúcich, t.j. 3,4 %. V troch výrobkoch zo zemiakov bola zistená prítomnosť koliformných baktérií. Nedostatky v označení boli zistené v 2 výrobkoch zemiakových lupienkov z ČR - chýbala krajina pôvodu (Slovenské zemiačky).

Korenie a koreniny

V priebehu roka 2005 bolo v tejto komodite analyzovaných 524 vzoriek. Porušenosť bola zistená u 19 vzoriek, čo je 3,6 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom nastalo zlepšenie o 2,8%. Najviac nedostatkov (8) bolo zistených u výrobkov uvedenej komodity v mikrobiologických ukazovateľoch (až 42,1 % z celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek) pre prekročenie celkového počtu mikroorganizmov, zvýšený výskyt koliformných baktérií, plesní a nález Salmonelly. V znaku cudzorodé aditívne látky nevyhovovalo 6 výrobkov z dôvodu výskytu nepovoleného syntetického farbiva Sudan I a Sudan IV a to v paprike mletej páľivej, kari korení a koreninovom prípravku. Ďalším nedostatkom bol výskyt cudzorodých kontaminujúcich látok - ochratoxínu A a aflatoxínov v 4 analyzovaných vzorkách papriky mletej sladkej. Jedna odobratá vzorka nevyhovovala požiadavkám platných právnych predpisov v označovaní.

Nealkoholické nápoje

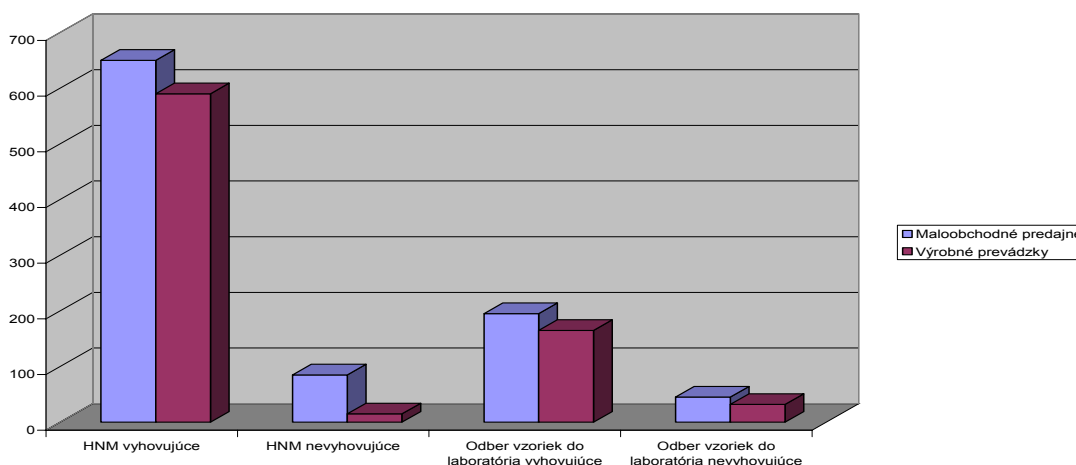
V roku 2005 bolo odobratých 1238 vzoriek, vrátane ovocných štiav a nektárov, čo je pokles o 772 vzoriek oproti roku 2004, keď bolo v rámci kontroly odobratých celkom 2010 vzoriek nealkoholických nápojov. Požiadavkám smerníc EU, či PK SR v sledovaných znakov nevyhovelo 40 vzoriek (3,2 % z celkového počtu), čo je oproti roku 2004 nárast o 0,8 %.. Mikrobiologická porušenosť bola zistená v 14 prípadoch, čo je percentuálne značný nárast oproti roku 2004, treba však uviesť, že sa jednalo takmer výhradne o prekročenie prípustného obsahu kvasiniek. Najviac nedostatkov (15) sa tak ako aj v predchádzajúcom období vyskytovalo v označovaní výrobkov, hlavne pre neuvedenie správneho názvu výrobku (v obchodnom názve chýbalo označenie "s cukrom a náhradnými sladidlami") v zmysle príslušného ustanovenia Výnosu MZ SR a MP SR č.1187/2004-100 upravujúceho označovanie potravín, vo viacerých prípadoch chýbal údaj o prítomnosti farbív, prípadne chemických konzervačných látok vo výrobku. Prekročenie povoleného obsahu resp. nepovolené použitie cudzorodých aditívnych látok bolo zistené v 8 prípadoch.

Víno

Počet prekontrolovaných vín v roku 2005

	<u>Maloobchodné jednotky</u>	<u>Výrobné prevádzky</u>	<u>SPOLU</u>
HNM vyhovujúce	650	590	1 240
HNM nevyhovujúce	85	15	100
SPOLU	725	615	1340
Odber vzoriek do laboratória vyhovujúce	195	165	360
Odber vzoriek do laboratória nevyhovujúce	45	32	77
SPOLU	240	197	437

Počet prekontrolovaných vín

Celkovo bolo odobratých 711 vzoriek vína z čoho 51 vzoriek bolo nevyhovujúcich. Zistená porušenosť vyjadrená v percentách pri odobratých vzorkách vína bola 7,2%. Pri rozbere v laboratóriách ŠVPÚ bola zistená mikrobiologická porušenosť u jednej vzorky odobratého vína a to pre prekročený počet kvasiniek v spotrebiteľskom balení. V dvanástich vzorkách odobratého vína bola zistená porušenosť v prekročení povoleného množstva celkového oxidu siričitého a prekročenom množstve kyseliny sorbovej. Tieto prekročené limity boli zistené hlavne pri stolových vínach v sudovej forme. U dvoch vzoriek dovozového vína z Bulharska boli zistené nepovolené syntetické farbivá pridané do červeného vína. Nesprávne označenie bolo zistené u siedmich odobratých vzoriek vín a to v označení obsahu alkoholu a zbytkového cukru na spotrebiteľskom balení. Pri analytických ukazovateľoch bolo 29 vzoriek vín nevyhovujúcich v sledovaných znakoch - v 12 prípadoch prekročený obsah kyseliny octovej, v 17 vzorkách nesprávne označenie obsahu zbytkového cukru a prekročenie celkového obsahu alkoholu u stolových vín.

Najväčšie množstvo nedostatkov zistených bolo vo víne v maloobchodnom predaji, a to u stolových vín v sudovej forme v množstve 4 200 litrov v hodnote 140 000,- Sk. Celkovo boli v MOJ zistené nedostatky u 8 780 litrov vína v celkovej hodnote 419 600,- Sk.

Vo výrobných prevádzkach boli najčastejšie nedostatky zistené v skupine stolových a akostných vín v sudovej forme v množstve 8 500 litrov. Celkovo právnym predpisom nevyhovelo 15 840 litrov vína, v hodnote 502 500,- Sk. Najzávažnejšie nedostatky sa vyskytli v senzorickej hodnote, a v analytických znakoch obsah oxidu siričitého a obsah kyseliny octovej. V šiestich prípadoch boli vo víne prekročené maximálne povolené limity pre konzervačnú látku kyselinu sorbovú.

Okrem plánovaných kontrol sa v roku 2005 uskutočnili aj cielené akcie so zameraním na kontrolu označovania zahraničných vín. Pri cielených previerkach sa hlavne v hypermarketoch zistili nedostatky v označovaní stolových fľašových vín so zemepisným označením, distribuovaných do SR zo spoločenstva. Nedostatky spočívali v tom, že dodávatelia uvádzali na dolepke v štátnom jazyku, u vín s označením „vin de pays“, „landwein“, „indicatione geograeca tipica“ namiesto správneho označenia „stolové víno so zemepisným označením“ označenie akostné značkové vína, prípadne akostné odrodové vína čo je v rozpore s nariadenie Rady (ES) č. 1493/1999 o spoločnej organizácii trhu s vínom. Uvedený druh nedostatku svojím charakterom pôsobí zavádzajúco pre spotrebiteľa. Celkovo bolo zo 460 predávaných druhov zahraničných vín zistených 56 druhoch vín s nesprávnym označením v celkovej hodnote 240 000,- Sk.

Porušenosť v maloobchodných jednotkách bola 13,4% a vo výrobných prevádzkach bola 5,7 %. Sumárne vyhodnotenie celkovej porušnosti bolo **9,55 %**

Prehľad množstiev vín so zistenými nedostatkami v roku 2005

<u>Množstvo zakázaného vína v litroch</u>	<u>Maloobchodné jednotky</u>	<u>Výrobné prevádzky</u>	<u>SPOLU</u>
Stolové vína vo fľašovej forme	2 650	2400	5050
Stolové vína v sudovej forme	4 200	8500	12700
Akostné vína vo fľašovej forme	1050	840	1890
Akostné vína v sudovej forme	880	2100	2980
SPOLU	8780 1	15840 1	22620 1

Vo výrobných prevádzkach bola pri výrobe vína najčastejším nedostatkom nedodržaná hygiena technologických zariadení a nedodržiavanie hygienického plánu HACCP.

V prevádzkovej hygiene a skladovaní hotových výrobkov boli nedostatky v predajniach sudových vín, a to v čistote predajných nádob a v použití nevhodných nádob pri predaji vína v sudovej forme.

Nedostatky v prevádzkovej hygiene v roku 2005

<u>Nedostatky v počte zistení</u>	<u>Predajne sudových vín</u>	<u>Výrobné prevádzky</u>	<u>SPOLU</u>
Prevádzková hygiena	14	20	34
Skladovanie hotových výrobkov	25	-	25
Dodržiavanie plánu HACCP	103	56	159
SPOLU	142	76	218

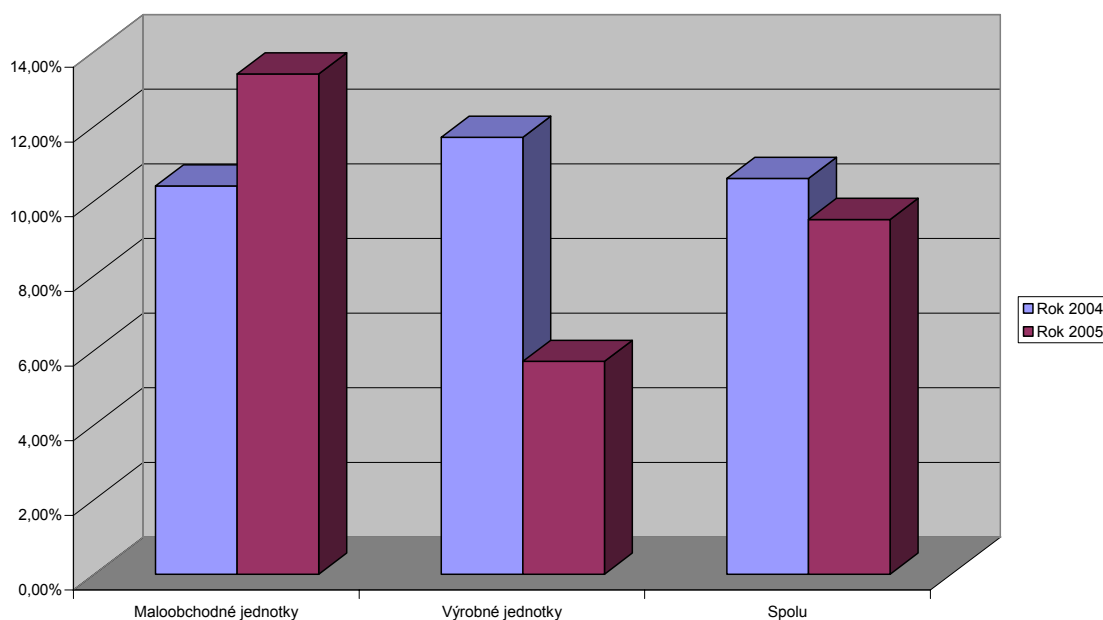
V sledovanom období boli v maloobchodných jednotkách uložené blokové pokuty v celkovej hodnote 8 500,- Sk a 2 návrhy na správne konanie. Vo výrobných prevádzkach boli 4 návrhy na správne konanie.

Porovnanie porušenosti v rokoch 2004 a 2005

Rok	Rok 2004	Rok 2005
Maloobchodné jednotky	10,4 %	13,4 %
Výrobné jednotky	11,7 %	5,7 %
Spolu	10,6 %	9,5 %

Porušenosť v roku 2005 bola v maloobchodných jednotkách 13,4 % a vo výrobných prevádzkach 5,7 %.

Porovnanie porušenosti v rokoch 2004 a 2005

Alkoholické nápoje

V roku 2005 bolo odobratých spolu 869 vzoriek alkoholických nápojov, hlavne liehovín, ďalej piva, ovocných vín, miešaných alkoholických nápojov a medoviny, teda o 487 vzoriek menej ako v roku 2004. Požiadavkám PK SR v sledovaných znakoch, resp. požiadavkám podľa príslušných smerníc a nariadení EU (jedná sa hlavne o nariadenia EU týkajúce sa liehu a liehovín) nevyhovelo 20 vzoriek (2,3 % z celkového počtu vzoriek) čo je o 1,68 % menej ako v minulom roku. Najviac nedostatkov – celkovo v 10 prípadoch bolo v nesprávnom označení výrobkov, v 9 prípadoch sa jednalo o porušenie analytických či senzoričných znakov.

Pivo

Za uplynulý rok bolo odobratých 361 vzoriek, teda takmer o 200 vzoriek menej ako v roku 2004. Požiadavkám Potravinového kódexu SR nevyhovelo 5 vzoriek (1,4 % z celkového počtu vzoriek), čo je pokles o 1,1 % oproti roku 2004. Porušenosť bola zistená výhradne len v analytických ukazovateľoch, a to hlavne pre nižšie percento obsahu extraktu v pôvodnej mladine (tzv. pôvodná stupňovitosť), ďalej pre vyššiu farbu, ako aj pre vyššiu odchýlku oproti deklarovanej hodnote obsahu alkoholu.

Ovocné vína a medovina

Z uvedených komodít bolo analyzovaných spolu 100 vzoriek, z ktorých nevyhovovali 3 vzorky, teda 3 %. V jednej vzorke bol zistený vyšší obsah cudzorodej aditívnej látky – oxidu siričitého. Z analytických znakov bola zistená jedna vyššia analytická odchýlka, ako je prípustná pre daný druh ovocného vína a to v obsahu cukru. V jednom prípade bolo zistené nesprávne označenie výrobku a to pre chýbajúci údaj o prítomnosti kyseliny sorbovej .

Liehoviny a miešané alkoholické nápoje

V týchto komoditách sa analyzovalo spolu 408 vzoriek, z ktorých 12 bolo vyhodnotených ako nevyhovujúce, čo je 2,9 %. Jednalo sa hlavne o nesprávne označenie liehovín v 9 prípadoch v zmysle príslušných smerníc a nariadení EU a to buď o neuvedenie, alebo nesprávne uvedenie kategórie liehoviny. V 3 zistených prípadoch porušenia analytických a senzorických znakov to bolo nedodržanie deklarovaného obsahu etanolu, resp. vyššieho obsahu metanolu než je prípustný limit pre danú kategóriu liehoviny.

Zmrzlina a ostatné podobné mrazené výrobky

Analyzovaných bolo 128 vzoriek, z ktorých 1 vzorka nevyhovovala v mikrobiologických ukazovateľoch, čo je 0,8% porušenosť.

Kakao, kakaové prípravky, káva, čaj

Kvalita a zdravotná neškodnosť výrobkov v uvedených komoditách sa sledovala u 555 vzoriek, z ktorých 8 vzoriek, t.j. 1,4% nevyhovovalo požiadavkám Potravinového kódexu SR. Najviac nevyhovujúcich vzoriek bolo v znaku cudzorodé kontaminujúce látky a v analytických ukazovateľoch.

Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich

V rámci potravinového dozoru bolo v tejto komodite analyzovaných 223 vzoriek, z ktorých 5 vzoriek bolo nevyhovujúcich, čo je 2,2%. Najviac nedostatkov bolo zistených v znaku cudzorodé kontaminujúce látky pre zvýšený obsah rezíduí pesticidov fenvaleratu, prochlorazu, permethrinu a brompropylatu v zelenom čaji a oolong čaji. Nedostatky boli zistené u jednej vzorky v mikrobiologických ukazovateľoch - prekročenie celkového počtu mikroorganizmov, koliformných baktérií a plesní.

Kakao a výrobky z kakaa

Z celkového počtu 125 analyzovaných vzoriek v tejto komodite 3 vzorky kakaa nevyhovovali v analytických ukazovateľoch požiadavkám PK SR čo je 2,4%, a to z dôvodu nízkeho obsahu kakaového masla.

Káva, kávoviny a výrobky z nich

V tejto komodite bolo v rámci potravinového dozoru analyzovaných 207 vzoriek. Porušenosť nebola zistená ani v jednej vzorke.

Cukrovinky

V tejto skupine výrobkov bolo odobratých 1 110 vzoriek. Porušenosť bola zistená u 76 vzoriek, čo je 6,8%. V porovnaní s predchádzajúcim rokom nastalo zhoršenie o 0,8%. Najviac nevyhovujúcich vzoriek bolo v označovaní a v znaku cudzorodé kontaminujúce látky.

Škrob a výrobky zo škrobu

V roku 2005 bolo analyzovaných 95 vzoriek výrobkov zo škrobu. Natívne škroby analyzované neboli. Z uvedeného počtu analyzovaných vzoriek 2 nespĺňali požiadavky platných právnych predpisov v mikrobiologickom znaku plesne, čo predstavuje porušenosť 2,1 %.

Sladidlá

Celkovo bolo v komodite sladidlá analyzovaných 104 vzoriek niektorých cukrov určených na ľudskú spotrebu“ a náhradných sladidiel. Všetky vzorky spĺňali požiadavky platných právnych predpisov, porušenosť bola 0 %.

Čokoláda a cukrovinky

V roku 2005 bolo v laboratóriách analyzovaných 615 vzoriek čokolád a cukroviniek, z toho 46 bolo nevyhovujúcich, čo predstavuje 7,5 %. Najviac nedostatkov bolo zistených v znakoch cudzorodých aditívnych (11) a v označovaní (27). Prevažnú väčšinu nedostatkov tvorili použité nepovolené alebo neoznačené syntetické farbivá, ako aj nadlimitné použitie povolených syntetických farbív. Porušenosť v analytických znakoch (8) bola spôsobená nedostatkami v senzorickej kvalite cukroviniek a čokolád.

Orechy a výrobky z nich

Spolu bolo odobratých 359 vzoriek, z toho bolo 19 nevyhovujúcich /5,3%/, čo je oproti vlaňajšku mierne zhoršenie kvality. V roku 2004 bolo hodnotených 604 vzoriek, nevyhovelo 26, teda 4,3 %. V mikrobiologických znakoch bolo nevyhovujúcich 6 vzoriek vlašských orechov, z toho v 6 vzorkách boli zistené plesne a z toho v 1 vzorke aj koliformné baktérie. Cudzorodé kontaminujúce látky boli zistené v 8 vzorkách, z toho 6 vzoriek pistácií z Iránu a 2 vzorky lieskových orechov z Turecka mali prekročené najvyššie prípustné množstvo aflatoxínu B₁ a sumy aflatoxínov. V analytických ukazovateľoch bolo nevyhovujúcich 6 vzoriek orechov, napr. pistácie pre výskyt molí a zámotkov ; vlašské orechy pre cudziu chuť a vôňu - po potuchnutom tuku, horkú chuť a pre vysoký obsah prímеси; arašidy lúpané pražené pre výskyt plesnivých jadier a potuchnutú chuť.

Hotové jedlá

V komodite hotových jedál bolo v roku 2005 v rámci potravinového dozoru vyšetrených 159 vzoriek. Všetky odobraté vzorky vyhovovali požiadavkám Potravinového kódexu SR.

Potravinu na osobitné účelové účely

V roku 2005 bolo analyzovaných 7 vzoriek v uvedenej komodite. Všetky analyzované vzorky vyhovovali požiadavkám PK SR.

Prídavné látky (aditíva)

V rámci potravinového dozoru bolo odobratých 25 vzoriek prídavných látok, z ktorých v 2 vzorkách oleorezínu bola zistená prítomnosť nepovoleného syntetického farbiva Sudan IV čo tvorí 8% porušenosť.

Tabakové výrobky

Na kontrolu obsahu škodlivých látok boli odoberané vzorky cigariet od domácich výrobcov (2 menší výrobcovia) a z dovozu. Vzhľadom na STN ISO 8243 Cigarety – odber vzoriek, je možné vzorky cigariet odoberať len priamo v sklade dovozcu alebo distribútora (podľa citovanej normy je potrebné odobrať 800 kusov cigariet pre 1 vzorku). V roku 2005 bolo odobratých celkom 23 vzoriek cigariet na kontrolné stanovenie obsahu nikotínu, kondenzátu a oxidu uhoľnatého, z ktorých nevyhovovali 3 vzorky cigariet t. j. 13 %. U cigariet značky BEL nameraná hodnota nikotínu 0,77 mg/cigaretu a obsah oxidu uhoľnatého 15,1 mg/cigaretu nevyhovoval zákonu o ochrane nefajčiarov; značka EASY - v znaku kondenzát a nikotín boli namerané nižšie hodnoty ako deklaroval výrobca na obale; značka K 3

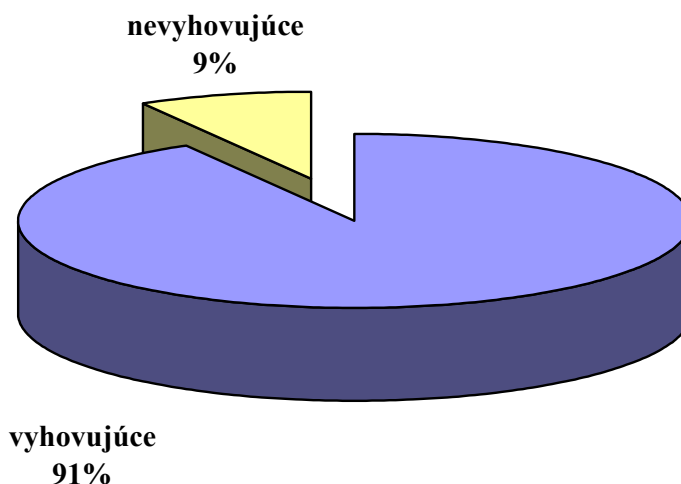
- namerané hodnoty dechtu a oxidu uhoľnatého (13,3 mg/cigaretu a 14,6 mg/cigaretu) boli vyššie ako limit uvedený v zákone č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov. Limit obsahu nikotínu stanovený uvedeným zákonom je 1,00 mg na 1 cigaretu, dechtu 10 mg na 1 cigaretu a oxidu uhoľnatého 10,0 mg na 1 cigaretu.

Cielené kontroly produktov rastlinného pôvodu v roku 2005

Cielená kontrola na označovanie olivových olejov

V roku 2005 uskutočnila ŠVPS SR cielené kontroly so zameraním na kontrolu *označovania olivových olejov* určených na predaj na maloobchodnej úrovni podľa požiadaviek platnej európskej legislatívy vzťahujúcej sa k danej oblasti. Celkovo bolo vykonaných 249 kontrolných akcií, počas ktorých bolo prekontrolovaných 612 olivových olejov. Z uvedeného počtu 55 nevyhovelo požiadavkám platných právnych predpisov. Najčastejšími nedostatkami bol nesprávny názov výrobku (28), neoprávnené alebo nesprávne použitie povinných označení /Nariadenie komisie (ES) č. 1019/2002 – 27x/, neoprávnené alebo nesprávne použitie nepovinných označení /Nariadenie komisie (ES) č. 1019/2002 – 4x/ a ostatné nedostatky spojené s nedodržaním niektorých ustanovení druhej hlavy druhej časti PK SR. Dôvodom nedostatkov bola aj skutočnosť, že špecifické označovanie olivových olejov je pre väčšinu distribútorov a dovozcov v Slovenskej republike novou požiadavkou, nakoľko pôvodná slovenská legislatíva neustanovovala žiadne špecifické podmienky pre označovanie olivových olejov. Od 1. 5. 2004, od vstupu SR do Európskej únie, sa však na predaj olivových olejov na maloobchodnej úrovni vzťahujú príslušné európske nariadenia.

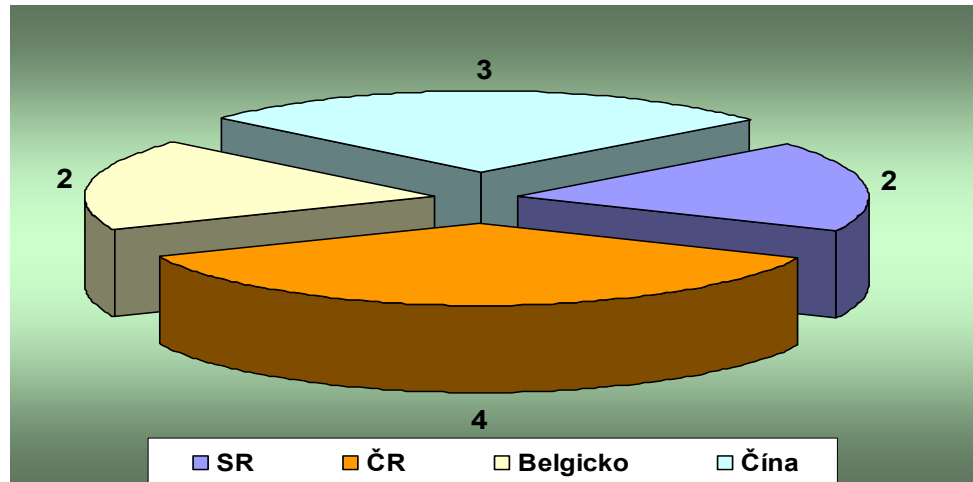
Nedostatky zistené počas kontrol nemajú vplyv na zdravotnú bezpečnosť olivových olejov, ich dopad je v nesprávnej informovanosti a uvádzaní spotrebiteľa do omylu.

Cielené kontroly zamerané na zistenie NOROVIRUSU v mrazených malinách a inom drobnom ovocí

Počas mesiacov september až december 2005 vykonali regionálne veterinárne a potravinové správy v kraji Banská Bystrica a Žilina odber vzoriek mrazeného drobného ovocia za účelom overenia prítomnosti NOROVÍRUSU. Táto cieľná úloha bola vypísaná na základe hlásení Rýchleho výstražného systému Dánska, Nemecka a Českej republiky, ktoré boli neskôr doplnené hlásením z Poľska, ktoré mrazené maliny vyviezlo do Fínska, Dánska, Nemecka, Izraelu, Švajčiarska a Ruska. Spolu bolo odobratých 11 vzoriek mrazených malín, jahôd a čučoriedok. Počty odobratých vzoriek podľa krajín pôvodu sú vyjadrené v nasledovnom grafe:

Mrazené maliny z Poľska neboli v obchodnej sieti nájdené ani pri zopakovaní akcie. V žiadnej z odobratých vzoriek nebola potvrdená prítomnosť NOROVIRUSU.

Cielené sledovanie zvyškovej radiácie v bobuľových plodoch

Na základe hlásení Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá bolo vykonané cieľné sledovanie na stanovenie zvýšenej zvyškovej radiácie bobuľových plodín. Jednalo sa o čerstvé ovocie, ale aj ovocie v spracovanom stave - kompóty, mrazené ovocie, sušené plody. Smernica 737/90/EEC v úprave 616/2000/EC udáva limit mernej aktivity ako sumu $134 \text{ Cs} + 137 \text{ Cs}$ nižšiu alebo rovnú hodnote 600 Bq/kg .

Z toho dôvodu sme zmonitorovali situáciu na našom trhu a skontrolovali pestovateľov, spracovateľov a dovozcov uvedených komodít. Odobratých bolo spolu 37 vzoriek čerstvého a spracovaného bobuľového ovocia tuzemskej produkcie, produktov vnútrokomunitárnej výmeny i výrobkov z tretích krajín. U pestovateľov boli odobraté 4 vzorky červených ribezlí a 13 vzoriek spracovaného drobného ovocia od slovenských výrobcov (mrazené maliny, čučoriedkový kompót, sušené brusnice). Z krajín EÚ bolo odobratých 19 vzoriek (Nemecko, Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Belgicko) spracovaného bobuľového ovocia (mrazené čučoriedky, čučoriedkový kompót, brusnicový kompót, ostružinový kompót, černicový kompót, malinový kompót, mrazené lesné plody, mrazené maliny). Tretie krajiny boli zastúpené 1 vzorkou mrazených čučoriedok z Rumunska.

Hranica mernej aktivity sumy $\text{Cs } 134$ a $\text{Cs } 137$ je 600 Bq/kg . Najvyššia hodnota bola zistená vo vzorke mrazených čučoriedok odobratých v METRO cash and carry, krajina pôvodu Rumunsko. V tejto vzorke dosiahla sumárna aktivita rádioaktívneho cézia $89,4 \pm 7,2$ % hodnoty povoleného limitu pre ostatné potraviny ($134 \text{ Cs } 0,71 \pm 0,37 \text{ Bq/kg}$, $137 \text{ Cs } 535,7 \pm 42,9 \text{ Bq/kg}$) podľa smernice 616/2000/EC. U ostatných vzoriek boli namerané hodnoty rádovo nižšie.

Cielené kontroly zamerané na prítomnosť nepovoleného syntetického farbiva Sudan I -IV vo worchesterských omáčkach

V rámci RASFF bolo zaslané výstražné oznámenie z Veľkej Británie o zistení nepovoleného syntetického farbiva Sudan I –IV vo worchesterskej omáčke. Uvedený výrobok bol distribuovaný do viacerých štátov EÚ, nebol však distribuovaný do Slovenskej republiky. Vzhľadom k tomu, že na našom trhu sa nachádzali worchesterské omáčky od viacerých výrobcov, vykonali sme ciele odbery uvedených výrobkov v obchodnej sieti. Odobratých bolo 22 vzoriek na stanovenie nepovoleného syntetického farbiva Sudan I – IV. V žiadnej z analyzovaných vzoriek nebola zistená prítomnosť nepovoleného syntetického farbiva.

Cielené kontroly vo verejných skladoch

Zákon č.144/1998 Z.z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov, zavádza 2 druhy cenných papierov: skladiskový záložný list a tovarový záložný list, prostredníctvom ktorých je možné získať úver a na zabezpečenie záväzkov s tým spojených, zriadiť záložné právo k hnutelným veciam – výrobkom rastlinného pôvodu, na ktoré znie záložný list. Kontrolu dodržiavania citovaného zákona vykonávajú inšpektori Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR na požiadanie a v spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva SR. V každom kraji Slovenskej republiky je Ministerstvom pôdohospodárstva SR menovaný konkrétny inšpektor na výkon previerok. Úlohou inšpektora je vykonať kontrolu kvality skladovaného obilia, posúdiť celkovú hygienu vo verejnom sklade, v prípade nového navrhovaného verejného skladu posúdiť vhodnosť objektu na prevádzku ako „verejný sklad“ (VS). V roku 2005 bola vykonaná kontrola celkom v 23 objektoch verejných skladov. V kraji Prešov bolo prekontrolovaných 14 487 ton skladovaných obilovín v 4 objektoch, nedostatky neboli zistené ; v kraji Košice boli prekontrolované 2 objekty – v čase kontroly neboli skladované žiadne obiloviny ; v kraji Bratislava bol prekontrolovaný 1 objekt – bez nedostatkov. V kraji Nitra boli prekontrolované 4 objekty a v 1 objekte boli zistené nasledovné nedostatky : ku kontrole nebola predložená zmluva o poistení nehnuteľnosti navrhovaného VS, nebola predložená požadovaná dokumentácia preukazujúca kontrolu zabezpečovania bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a kontrolu zabezpečovania protipožiarnej ochrany a pravidelného vykonávania revízií elektrických zariadení. Ďalej boli zistené nedostatky v hygiene budov (chýbajúce sieťky na oknách, utesnenie strechy) a tiež v úplnosti požadovanej dokumentácie.

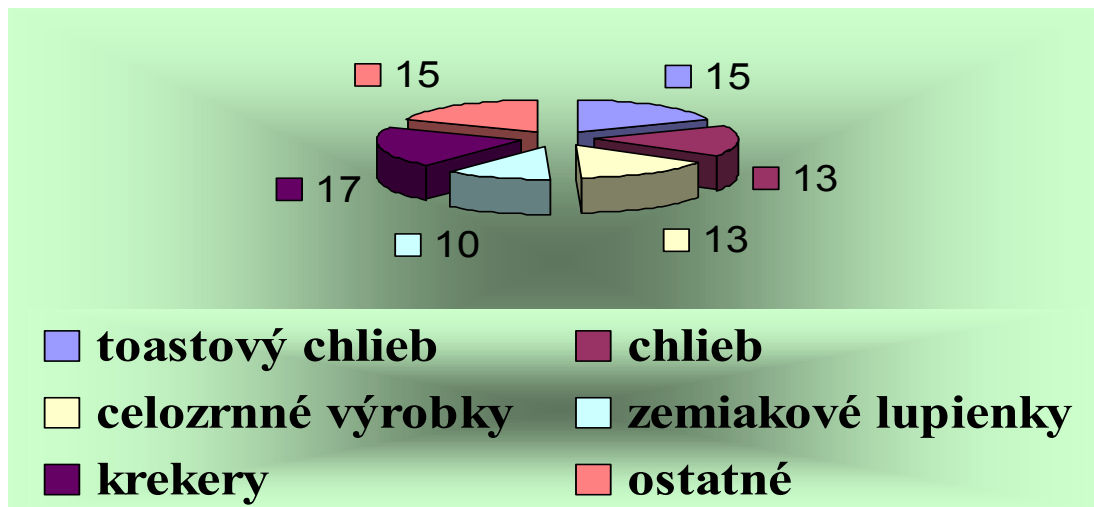
Monitoringy potravín v roku 2005

Monitoring dioxínov v potravinách

V roku 2005 bolo v Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave v Košiciach vyšetrených 94 vzoriek potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu na prítomnosť dioxínov a furánov. Všetky vzorky boli slovenského pôvodu. Jednalo sa o 30 vzoriek mäsa (bravčového, hovädzieho, ovčieho a hydinového), 14 vzoriek rýb, 13 vzoriek mlieka, 4 vzorky syrov, 4 vzorky masla, 13 vzoriek vajec a 16 vzoriek rastlinných a živočíšnych tukov. Vzorky sa analyzovali screeningovou metódou DR CALUX. Uvedenou metódou bolo zistené prekročenie dioxínov u 1 vzorky rastlinného oleja. Konfirmačným vyšetrením sa porušenie Nariadenia 466/2001 v znení neskorších predpisov nepotvrdilo.

Monitoring akrylamidu v potravinách

Akrylamid je typický priemyselný kontaminant, ktorý najpravdepodobnejšie vzniká v potravinách pri ich tepelnej úprave – smažení, pečení, pri mikrovlnom ohreve a grilovaní. Štátna veterinárna a potravinová správa SR sa v roku 2005 venovala monitoringu tohto kontaminantu, nakoľko ako uvádzajú literárne zdroje až 1/3 energetického príjmu získavame z potravín obsahujúcich vyššie množstvá akrylamidu. V rámci európskej a ani v rámci národnej legislatívy akrylamid nemá ustanovené najvyššie prípustné množstvo. Cieľená kontrola – monitoring bol zameraný na výrobky domáceho pôvodu. Komoditná skladba a počet analyzovaných vzoriek sú vyjadrené v nasledovnom grafe:

Pozn.: Vzorky predsmažených mrazených zemiakových hranoliek neboli odobraté, nakoľko v Slovenskej republike nie je výrobca tejto potraviny.

Monitoring ochratoxínu A

V zmysle Nariadenia komisie ES 466/2001 v znení neskorších predpisov bol vykonaný monitoring množstva ochratoxínu A v potravinách, u ktorých tento ukazovateľ zatiaľ nemá ustanovené najvyššie prípustné množstvo. V rámci uvedeného monitoringu bolo vyšetrených celkom 78 vzoriek. Jednalo sa o vzorky z domácej produkcie, vnútrospoločenskej výmeny a tiež aj o vzorky, ktoré boli odobraté v rámci kontroly importu z tretích krajín v mieste vstupu. Monitoring bol zastúpený v komoditách sušené ovocie (okrem regulovaných komodít – hrozienok), koreniny (rôzne druhy), zelená káva, kakao a pivo. Nakoľko u uvedených komodít nemá ochratoxín A zatiaľ ustanovený limit, namerané hodnoty vo vzorkách vyhodnocované neboli. Z celkového počtu analyzovaných vzoriek bolo 41 vzoriek s pozitívnym nálezom tohto kontaminantu (nad limit detekcie LOD).

Priemerné namerané množstvá ako aj maximálne namerané hodnoty vo vzorkách sú podľa komodít spracované v nasledovnej tabuľke:

Skupina potravín	počet vzoriek	priemerná hodnota OTA (µg/kg)	max. hodnota OTA (µg/kg)	min. hodnota OTA (µg/kg)
sušené ovocie	19	1,3	19,3	<0,1
koreniny	17	7,2	53,6	<0,1
zelená káva	7	2,7	9,0	<0,1
kakao	7	3,9	16,5	<0,1
pivo	28	0,7	2,2	<0,1

Monitoring autenticity ovocných štiav

V mesiaci marec a apríl 2005 bol vykonaný monitoring pravosti ovocných štiav, predávaných bežne v obchodnej sieti v rámci celého Slovenska. Aby bolo možné urobiť čo najobjektívnejšie porovnanie, bol vydaný pokyn k odberu vzoriek dvoch druhov 100 %-ných ovocných štiav, vyrobených výhradne len z koncentrátu, bez ďalšieho pridania dužiny. Kontrolované výrobky pochádzali výhradne od výrobcov zo štátov Európskej únie a to zo Slovenska, Českej republiky, Poľska, Nemecka a Rakúska. Keďže rozsah referenčných parametrov autenticity jednotlivých druhov ovocných štiav je veľmi široký, kontrolovali sme tie, ktoré najviac vypovedajú o pravosti, či možnom falšovaní štiav. Z celkove dvanásť parametrov u jablkovej šťavy sme sledovali desať parametrov a zo sedemnást parametrov u pomarančových štiav to bolo 12 parametrov. Rozbory boli vykonávané výhradne v akreditovaných laboratóriách Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave.

Výsledky rozborov nepotvrdili falšovanie štiav napr. prisladzovaním sacharózou, či ostatnými cukrami, na druhej strane hodnoty rozhodujúcich parametrov - refraktometrickej sušiny a hustota väčšiny ovocných štiav sa pohybovali len málo nad stanovenými limitmi. Z dosiahnutej nízkej hodnoty kyseliny izocitrónovej a tým samozrejme aj pomeru kyseliny citrónovej a izocitrónovej nemožno jednoznačne uvažovať o falšovaní, aj keď sa jedná o jeden z rozhodujúcich ukazovateľov autenticity pri pomarančových šťavách, nakoľko hodnoty ostatných parametrov až na výnimky dosahovali požadované hodnoty. Podľa poznatkov aj z praktickej kontrolnej činnosti sa jedná skôr o použitie menej kvalitnej suroviny - koncentrátov z brazílskych pomarančov a to dlhodobejšie uskladnených, pričom dochádza k poklesu obsahu kyseliny izocitrónovej. Okrem toho u tohto druhu pomarančov je obsah kyseliny izocitrónovej omnoho nižší než u pomarančov z oblasti Floridy, alebo niektorých oblastí južnej Európy. Pre porovnanie boli v laboratóriách ŠVPÚ vykonané aj rozbory štiav z čerstvo vytlačených pomarančov, kde hodnoty kyseliny izocitrónovej boli podstatne vyššie. Výsledky rozborov sú uvedené v pripojených tabuľkách zvlášť pre pomarančové a jablčné šťavy, pričom podlimitné, či nadlimitné hodnoty sú vytlačené tučným písmom a sú podčiarknuté.

Limity uvedené v priložených tabuľkách sú ako referenčné parametre súčasťou tridsiatej prvej hlavy Potravinového kódexu Slovenskej republiky, upravujúcej ovocné šťavy a niektoré podobné výrobky určené pre ľudskú spotrebu v prílohe č.3. Tieto limity nie sú však zatiaľ právne záväzné pre ovocné šťavy vyrobené alebo uvedené do obehu v niektorom členskom štáte Európskych spoločenstiev, teda ani v Slovenskej republike.

100 % pomarančové šťavy z koncentrátu

Názov výrobku	Krajina pôvodu	Hustota kg/dm ³	Rf %	Kys. citr. g/l	Kyselina D-izo-citrónová mg/l	Pomer citr./izoitr.	Fruk-tóza g/l	Glu-kóza g/l	Sacha-róza g/l	Pomer gluk./frukt.	% z celk. cukrov	Kys D-jablčn g/l	Titr. kys. g/l	For-mol. číslo
Referenčné hodnoty		min. 1,045	min. 11,2	6,3-17,0	65-200	max. 130	20-50	20-50	10-50	max. 1,0	max. 50	neprítomná	5,8-15,4	15-26
Toma classic	Česko	1,046	11,5	8,4	66,3	127	20,9	20,3	23,8	1,0	37	<0,005	8,0	21
Pomarančová šťava	Poľsko	1,047	11,6	8,7	68,4	127	23,2	21,3	34,4	0,9	44	<0,005	8,6	22
RIO braz. pomaranč	SR	1,046	11,5	8,3	64,8	128	22,6	20,6	37,2	0,9	46	<0,005	7,9	22
SUN GOLD	Poľsko	1,047	11,8	7,6	60,4	126	22,9	22,0	33,2	1,0	42	<0,005	8,4	22
CLEVER	SR	1,047	11,7	8,5	63,0	135	22,8	21,4	35,4	0,9	44	<0,005	8,5	22
ZEUS	SR	1,047	11,9	8,7	58,8	148	22,7	21,5	35,8	0,9	45	<0,005	8,5	21
YO oranžen saft	Rakúsko	1,046	11,4	8,8	63,5	139	23,0	22,8	31,7	1,0	41	<0,005	8,8	21
Pfanner	Rakúsko	1,046	11,5	8,4	55,5	151	22,6	20,3	34,3	0,9	44	<0,005	8,5	21
Tesco	SR	1,047	11,7	8,3	59,9	138	22,4	20,6	32,8	0,9	43	<0,005	8,3	22
Relax	SR	1,046	11,5	8,3	57,2	145	23,8	23,7	31,9	1,0	40	<0,005	8,1	21
Oranžen saft	Nemecko	1,047	11,7	8,5	56,6	150	22,3	17,7	34,6	0,8	46	<0,005	8,7	22
BEST	SR	1,045	11,5	8,5	60,9	140	22,5	21,1	30,1	0,9	41	<0,005	8,1	20
OK	SR	1,046	11,3	6,4	50,7	126	28,3	30,5	23,0	1,1	28	<0,005	6,6	15
HELLO	Česko	1,045	11,3	7,6	56,8	134	20,9	21,2	32,8	1,0	44	<0,005	7,4	21
ARO	Česko	1,045	11,2	8,7	65,0	134	21,2	19,3	29,8	0,9	42	<0,005	8,7	21

100 % jablkové šťavy z koncentrátu

Názov výrobku	Krajina pôvodu	Hustota kg/dm ³	Rf %	Kys. L-jabl. g/l	Fruk-tóza g/l	Glu-kóza g/l	Sacha-róza g/l	Pomer gluk./frukt.	Kys. citr. mg/l	Titr. kys. g/l	For-mol. číslo
Referenčné hodnoty		min. 1,045	min. 11,2	min. 3,0	45-85	15-35	5-30	0,3-0,5	50-200	3,5-7,5	3-10
Clever	SR	1,049	11,8	4,73	59,1	25,3	14,8	0,43	90,7	4,4	3
Rio Bioactive	SR	1,047	11,7	5,07	56,5	24,9	13,0	0,44	103,4	4,3	3
Zeus	SR	1,048	11,5	4,55	55,8	23,6	14,7	0,42	106,1	4,0	3
ARO	SR	1,048	11,5	4,22	54,1	23,8	14,7	0,44	95,5	3,8	3
Jabl. šťava	Poľsko	1,047	11,3	6,14	54,9	21,8	17,2	0,40	140,9	5,6	4
Best	SR	1,046	11,3	4,37	55,0	24,2	15,3	0,44	53,7	3,8	4
Jablčná šťava	SR	1,047	11,3	5,99	56,6	23,6	7,3	0,42	184,3	6,5	3
SUN GOLD	Poľsko	1,047	11,4	4,98	47,2	27,0	13,2	0,57	125,8	4,8	4
Apple juice	Nemecko	1,046	11,3	6,09	52,1	27,0	11,8	0,52	46,5	5,5	4
Hello	Česko	1,045	11,0	6,23	55,0	25,6	6,0	0,47	122,4	5,8	3
Tesco	SR	1,045	10,9	5,17	56,0	26,1	6,5	0,47	69,2	4,5	3

Výsledky kontroly označovania potravín vzhľadom na obsah geneticky modifikovaných organizmov za rok 2005

Do kompetencie orgánov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy patrí od 1.1.2005 v zmysle zákona NR SR č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších zmien a doplnkov, aj kontrola geneticky modifikovaných potravín. V zmysle tejto kompetencie boli v roku 2005 odoberané vzorky potravín, ktoré boli analyzované v Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave Dolný Kubín a v Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave Bratislava. Vzhľadom k tomu, že na Slovensku sa geneticky modifikovaná sója ani kukurica nespracováva na výrobu potravinárskych výrobkov, prevažná časť vzoriek bola odobratá v obchodnej sieti, kde bol zachytený široký sortiment výrobkov. Kontrola bola zameraná predovšetkým na výrobky zo sóje a z kukurice. V rámci importných kontrol boli odoberané suroviny (napr. sójová múka) určená na ďalšie spracovanie.

Na základe výsledkov stanovenia bolo posúdené označenie na obale

Správnosť označenia potravín – v súvislosti s obsahom GMO, bola vyhodnocovaná na Potravinový kódex SR – druhá časť, druhá hlava – Označovanie potravín, kde je v § 3 ods. 6 písm. b) uvedená povinnosť označiť výrobok informáciou „o pôvode potraviny z hľadiska geneticky modifikovaných organizmov“. Potravinový kódex SR cituje pod čiarou Nariadenie ES č.1829/2003 Európskeho parlamentu a rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách a Nariadenie ES č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a rady týkajúce sa vysledovateľnosti a označovania GMO.

Povinnosť označiť potraviny s obsahom GMO sa „netýka potravín obsahujúcich materiál, ktorý obsahuje, pozostáva alebo je vyrobený z GMO v rozsahu nie vyššom ako 0,9 % zložiek potraviny, braných do úvahy jednotlivo alebo potravín zložených z jednej zložky, pre ktorú je stanovené, že jej prítomnosť je náhodná a technicky nevyhnutná“ – Nariadenie ES č.1829/2003 Európskeho parlamentu a rady, článok 12 odstavec 2.

V roku 2005 bolo na kontrolu prítomnosti GMO odobratých **celkom 234 vzoriek**. Z celkového počtu bolo **124 vzoriek sójových výrobkov a sóje, 94 vzoriek kukurice a výrobkov z nej, 6 vzoriek mäsových výrobkov**, kde sa predpokladalo použitie sójovej múky, **9 vzoriek papáje** a 1 vzorka hrachu (odobratá omylom). K 31.12.2005 neboli ukončené 2 analýzy u vzoriek (Corn flakes a zmes na prípravu pečiva), v 2 vzorkách prípravkov na výrobu chleba nebola zistená prítomnosť sójovej ani kukuričnej zložky, v 5 vzorkách (kukuričné lupienky) sa nepodarilo úspešne extrahovať DNA na ďalšie použitie.

Sója a sójové výrobky

Z celkového počtu odobratých vzoriek, t. j. 124, bol v 12 vzorkách zistený pozitívny výskyt geneticky modifikovanej sóje. **Expandované celozrné chlebičky ryža - sója, výrobcu Celpo s.r.o. Breziny SR obsahovali 0,48 % geneticky modifikovanej RR (Roundap Ready) sóje, Soyan – F (sójová múka) na obale uvedené „GVO – anteil <0,9 %“ pôvodom z Rakúska, obsahovala 0,77 % RR sóje, Sójový nárez, výrobcu Sojaprodukt Drietoma, SR – obsahoval 0,33 % RR sóje, Gamma Bonano – prípravok pre pekárské účely, výrobcu Lactoprot Zeelandia s.r.o. Košice, obsahoval 0,30 % RR sóje**. Celkom 4 výrobky zo sóje obsahovali RR sóju od 0,3 % do 0,77 %. V označení týchto výrobkov nebola žiadna informácia o obsahu GMO. Vzhľadom na Nariadenie ES č.1829/2003 Európskeho parlamentu a rady, článok 12 odstavec 2, bolo **označenie vyhodnotené ako vyhovujúce**.

V ďalších 8 vzorkách boli zistené stopy geneticky modifikovanej sóje. Obsahy sa pohybovali od 0,01 % do < 0,04 %. V jednom prípade pochádzala sója z Kanady (0,04%), jedna vzorka bola vyrobená v ČR, ostatné vzorky pochádzali zo Slovenska. V troch prípadoch bolo v označení týchto vzoriek uvedené „Vyrobené z nemodifikovanej suroviny“, ostatné vzorky nemali na obale žiadnu informáciu týkajúcu sa GMO.

Vzhľadom na už spomínaný článok nariadenia bolo **označenie vyhodnotené ako vyhovujúce.**

Podľa krajín pôvodu bolo v ŠVPÚ Dolný Kubín a v ŠVPÚ Bratislava analyzovaných 59 vzoriek vyrobených na Slovensku, 43 vzoriek z ČR, 6 vzoriek zo Srbska a Čiernej Hory, 4 vzorky z Rakúska, 3 vzorky z Kanady, po 2 vzorky z Holandska a z Thajska, po 1 vzorke z Nemecka, Francúzska, Indie, Číny a Izraela.

Kukurica a kukuričné výrobky

Z 94 vzoriek kukurice a kukuričných výrobkov boli pozitívne zistenia geneticky modifikovanej kukurice v 4 vzorkách. Kukuričné chrumky, pôvodom zo Slovenska obsahovali < 0,1 % geneticky modifikovanej kukurice Bt 11. Kukuričná zmes pôvodom zo Slovenska, (s obsahom sóje) obsahovala 0,39 % RR sóje. Kukurica lahôdková, krajina pôvodu Slovensko obsahovala 0,06 % geneticky modifikovanej kukurice MON 810, kukuričná krupica – krajina pôvodu SR obsahovala stopy (< 0,01 %) GM kukurice MON 810. V označení výrobkov nebola uvedená žiadna informácia týkajúca sa GMO.

Označenie výrobkov bolo vyhodnotené ako vyhovujúce.

Podľa krajín pôvodu bolo v laboratóriách analyzovaných 45 vzoriek zo Slovenska, 10 vzoriek z ČR, 9 z Maďarska, 7 z Poľska, 5 z Nemecka a 5 vzoriek z USA, 4 zo Španielska, 3 vzorky s označením krajiny pôvodu EÚ, 2 vzorky z Rakúska, po 1 vzorke z Holandska, Thajska, Vietnamu a Ukrajiny.

Papája

Na základe informácie z RASFF o dovoze geneticky modifikovanej papáje do EÚ (v EÚ nie je povolená), odobrali inšpektori vzorky papáje predávané na Slovenskom trhu. Vzorky čerstvej papáje – celkom 8, pochádzali z Brazílie, 1 vzorka bola sušená papája kandizovaná.

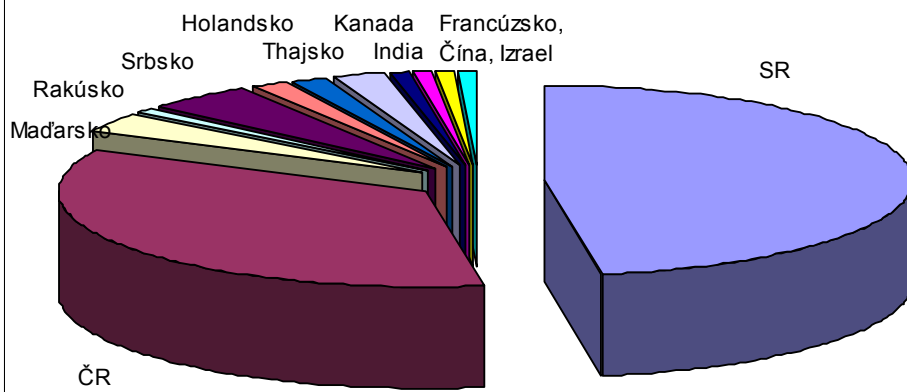
Obsah geneticky modifikovanej papáje nebol zistený.

Mäsové výrobky

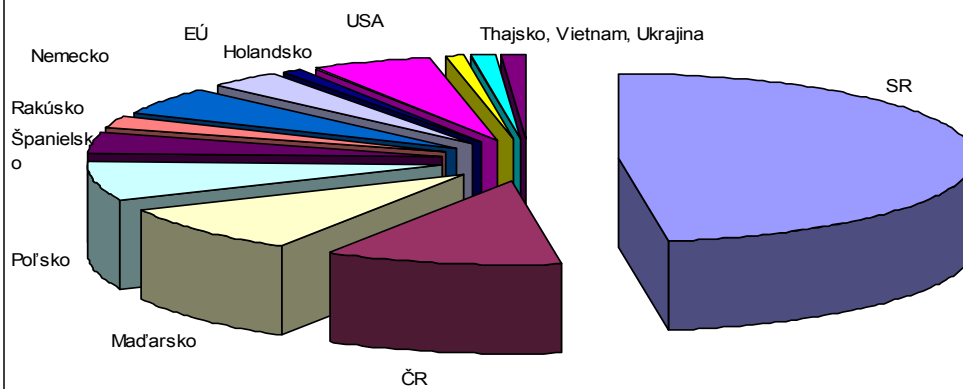
Zo sortimentu mäsových výrobkov boli odobraté salámy (6vzoriek) domácej výroby, kde bol predpoklad použitia sójovej múky alebo rôznych prípravkov s obsahom sójovej zložky. Prítomnosť geneticky modifikovanej sóje nebola zistená.

Z celkového počtu ukončených vzoriek, t. j. 225, boli **stopy** geneticky modifikovaných organizmov zistené v 16 vzorkách, čo tvorí 7,11 %. **V žiadnej vzorke neprekračoval obsah GMO 0,9 %.**

Kontrola výrobkov zo sóje za rok 2005

Kontrola výrobkov z kukurice za rok 2005

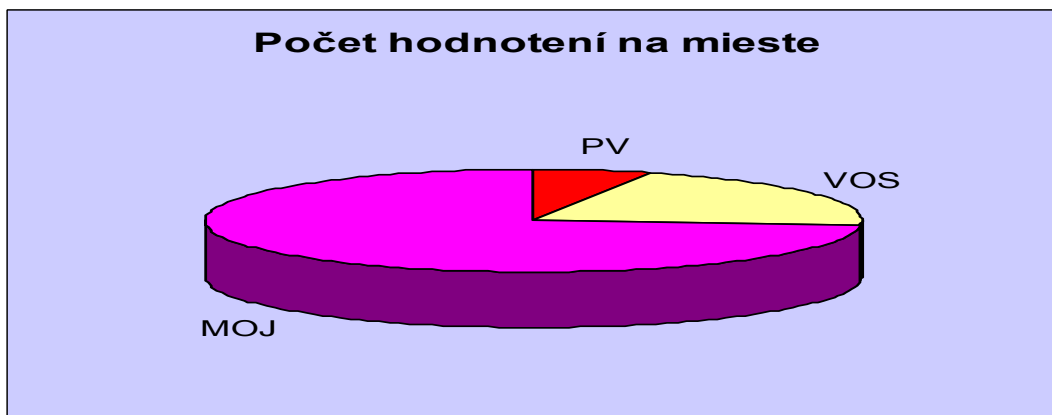
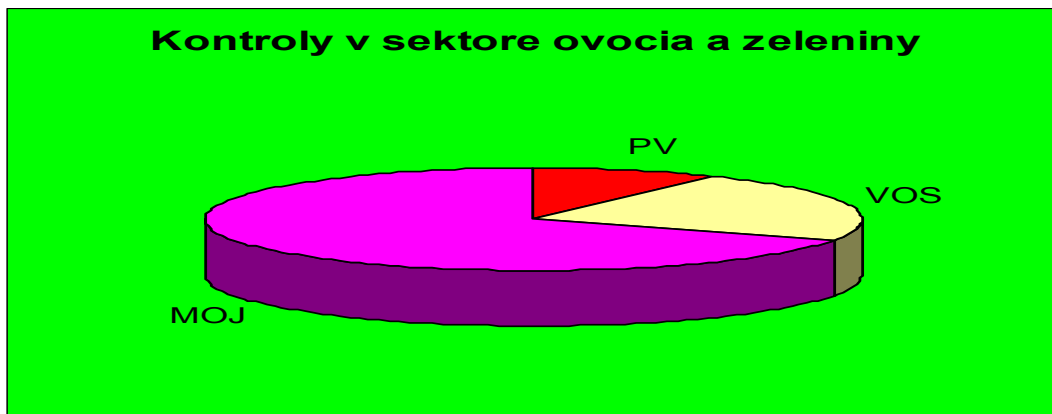
Ovocie a zelenina

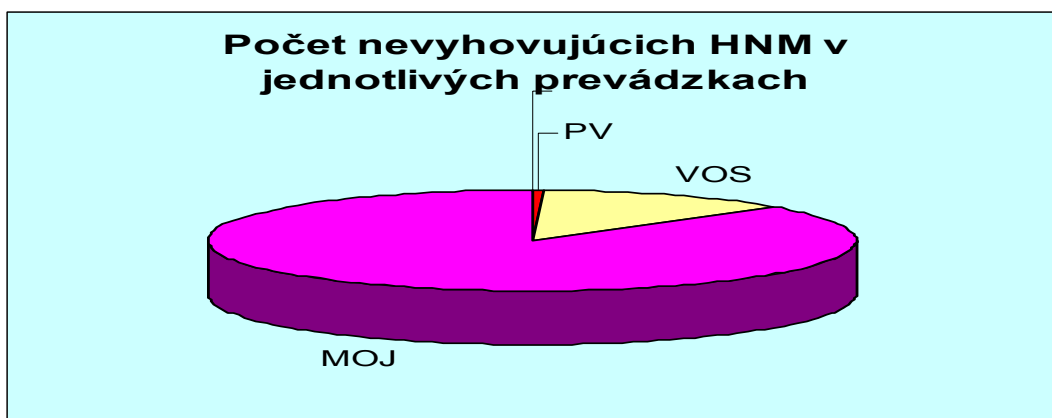
Kontrola kvality čerstvého ovocia a zeleniny

V roku 2005 bolo celkovo vykonaných 1690 kontrol u podnikateľských subjektov, ktoré sa podieľajú na obchode s ovocím a zeleninou. Z uvedeného počtu kontrol bolo 154 kontrol u prvovýrobcov, 382 kontrol vo veľkoobchodných skladoch a 1154 kontrol v maloobchodných jednotkách . Počas kontroly vykonali inšpektori hodnotenie kvality ovocia a zeleniny na mieste spolu v 6329 prípadoch. Z hodnotených vzoriek nevyhovelo požiadavkám na kvalitu 749. Uvedené množstvo nevyhovujúcich vzoriek predstavuje 12% porušenosť.

Podiel kontrolovaných subjektov na výsledkoch hodnotenia kvality na mieste

<u>Katégorie - subjekt</u>	<u>Počet kontrol</u>	<u>Počet HNM</u>	<u>Z toho nevyhovujúcich HNM počet (%)</u>
Prvovýroba	154	375	4 (1)
Veľkoobchod	382	1318	95 (7)
Maloobchod	1154	4636	650 (14)
Spolu	1690	6329	749 (12)

Hodnotenie na mieste - hodnotené množstvá v kg

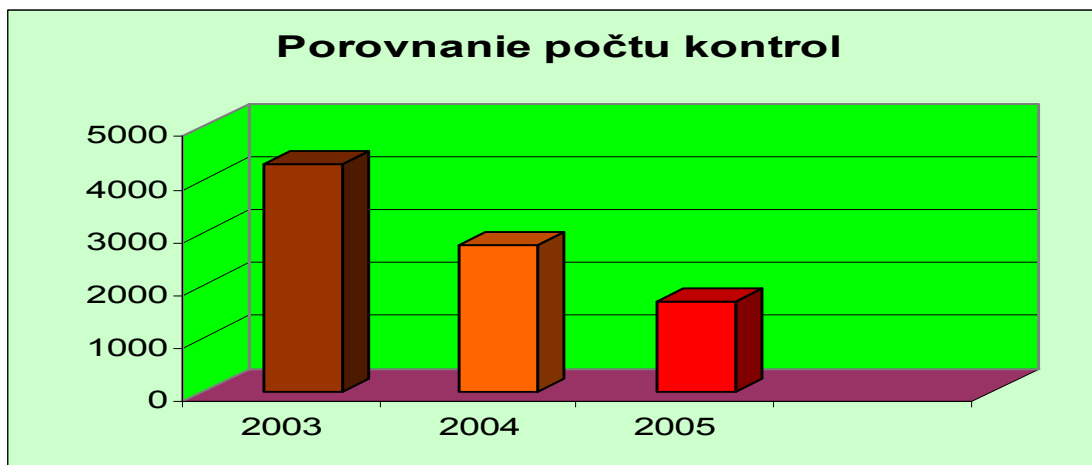
<u>Stupeň obchodu</u>	<u>Množstvo v kg</u>
Prvovýroba	1211687,46
Výkup ovocia a zeleniny	159815,06
Veľkoobchod	1480971,70
Maloobchod	332780,05
Celkové množstvo ovocia a zeleniny hodnotené na mieste v kg	3185254,27

Zloženie nevyhovujúcich hodnotení podľa znaku

<u>Hodnotený znak</u>	<u>Nevyhovujúce množstvo v kg</u>
Minimálne požiadavky	64380,9
Označenie	75810,5
Trieda kvality	62713,9
Veľkosť	29461,2

Porovnanie kontrol v roku 2003 - 2005

<u>Kategória - subjekt</u>	<u>Počet kontrol 2003</u>	<u>Počet kontrol 2004</u>	<u>Počet kontrol 2005</u>
Prvovýroba	216	275	154
Veľkoobchod	750	670	382
Maloobchod	3 345	1 814	1154
Spolu	4 311	2759	1690

Kontrola dovozu a vývozu ovocia a zeleniny

V roku 2005 bolo pri dovoze z tretích krajín skontrolovaných 16 zásielok tovaru **z tretích krajín s uznanou inšpekčnou službou (§ 7 Nar. EK 1148/2001)**. **Zo 6 krajín z uznanou inšpekčnou službou (Izrael, Švajčiarsko, Nový Zéland, Maroko, Južná Afrika, India) boli všetky priame zásielky výhradne z Maroka.** Plodiny boli hodnotené ako vyhovujúce. Spolu bolo prekontrolované 71,227 ton plodín.

Pri **dovoze** plodín z tretích krajín bolo prekontrolovaných 270 zásielok v množstve 3766,891 ton.

<u>plodina</u>	<u>počet zásielok</u>	<u>tony</u>
Banány	16	322,61
Broskyne	4	24,8
Cesnak	9	38,706
Cibuľa	1	0,1
Citróny	42	641,848
Dyňa červená	17	346,47
Hrozno stolové	1	0,09
Grapefruit	19	250,454
Jahody	6	40,5
Kapusta hlávková	18	167,433
Kel hlávkový	1	2,09
Kivi	1	4
Mandarinky	74	1357,949
Marhule	3	6,06
Melón cukrový	3	8,3
Paprika	2	1,139
Petržlen	1	0,2
Pomaranče	7	106
Pór	6	31,252
Rajčiaky	19	249,151
Slivky	2	2,1
Šalát	3	0,4
Špenát	1	0,88
Uhorky	13	164,12

Vyhodnotenie podľa krajiny pôvodu

Krajina pôvodu	počet zásielok	tony
Brazília	1	0,09
Čína	9	38,7
Egypt	31	522,83
Chorvátsko	22	200,079
Jordánsko	1	19,68
Macedónsko	29	301,647
Mexiko	9	188,52
Nový Zéland	1	4
Rumunsko	1	20,75
Srbsko	8	118,4
Turecko	157	2351,962
SPOLU III. krajiny	270	3766,891

Cielené kontroly ovocia a zeleniny v roku 2005

Marec, apríl

Zemiaky

V mesiacoch marec a apríl boli vykonané cielené previerky so zameraním na kontrolu kvality predávaných zemiakov neskorých z domácej produkcie. Previerky boli vykonané na všetkých stupňoch obchodu, v zmysle zákona č. 152/95, v znení neskorších predpisov.

Previerky boli vykonané v 237 organizáciách.. Na mieste bolo hodnotených 275 dávok o celkovej hmotnosti 409.900 kg. Ako nevyhovujúce bolo hodnotených 45 dávok o hmotnosti 13.826 kg, čo je 16 % porušenie z celkového počtu hodnotených dávok. Na uvedené množstvo bol vydaný zákaz predaja. Uložených bolo 11 blokových pokút v celkovej hodnote 4.700 Sk a uložených bolo 36 opatrení. 17 nedostatkov bolo riešených rozhodnutím riaditeľa RVPS. Najviac zemiakov nevyhovelo v znaku mechanické poškodenie, ďalej suchá hniloba, mokrá hniloba, chrastavitosť a najmenej z hodnotených znakov bolo zelených hľúz.

Jún

Kontrola hyper- a supermarketov

V období od 18.7. do 29.7. 2005 bolo celkovo prekontrolovaných 172 obchodných jednotiek, v ktorých bola u 835 plodín v celkovej hmotnosti 80 733,92 kg, vykonaná kontrola zhody s obchodnými normami (ES). Obchodným normám nevyhovelo 138 plodín v celkovej hmotnosti 8 913,78 kg, čo predstavuje porušenie 11,04%, z celkového hodnoteného množstva.

Najčastejšie nedostatky boli: hniloba - 61 zistení, nečerstvý vzhľad - 21 zistení, označenie - 19 zistení, plesne - 18 zistení, škvrnitosť a iné chyby pokožky - 10 zistení, nedostatky v obchodnej úprave - 9 zistení, mechanické poškodenie - 7 zistení, znečistenie - 7 zistení, výskyt škodcov - 4 zistenia, nadmerná povrchová vlhkosť - 3 zistenia, chyby tvaru - 3 zistenia, pevnosť plodov - 2 zistenia, narušená celistvosť - 2 zistenia, vyfarbenie 1 - zistenie.

Inšpektori podali na ŠVPS SR 5 návrhov na zahájenie správneho konania a 21 opatrení.

August, september

Kontrola broskýň a nektariniek

Na základe žiadosti Talianskeho úradu pre zahraničný obchod boli v mesiacoch august a september 2005 vykonané na Slovensku previerky zamerané na kontrolu obchodnej úpravy a kvality predávaných broskýň a nektariniek pôvodom z Talianska. (podozrenie o falšovanom predaji plodov určených na priemyselné spracovanie pod označením „čerstvé“). V piatich prípadoch bol zistený dovoz broskýň a nektariniek vo veľkoobjemových paletách. Broskyne a nektarinky takto dovezené boli následne uvádzané do zhody v manipulačných častiach skladu a to balením do obalov v súlade s nariadením komisie č.1861/2004 a expedované v obaloch spĺňajúce požiadavky na obchodnú úpravu podľa nariadenia komisie č.1861/2004.

August, september

Kontrola prvovýrobcov

V uvedených mesiacoch boli vykonané cieľné kontroly obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny u prvovýrobcov – pestovateľov a vo výkupniach. V období od 28.8. do 30.9. 2005 bolo vykonaných 105 kontrol, z čoho 78 kontrol bolo vykonaných u prvovýrobcov čerstvého ovocia a zeleniny a 27 kontrol vo výkupniach čerstvého ovocia a zeleniny. Na mieste bolo vykonaných 300 hodnotení, prekontrolovaných bolo 762 761 kg plodín. Z toho u prvovýrobcov bolo vykonaných 193 kontrol zhody na 634 229 kg plodín, vo výkupniach bolo vykonaných 107 hodnotení na 128 532 kg plodín. Nedostatky v obchodnej kvalite neboli zistené. U prvovýrobcov boli u šiestich plodín zistené nedostatky v označení prepravných obalov. Producenti boli upozornení na nevyhovujúce označenie.

December

Kontrola v super a hypermarketoch

V zmysle listu MP SR č.3673/2005-100 zo dňa 21.11.2005 vykonali autorizovaní inšpektori na kontrolu kvality ovocia a zeleniny na území SR v zmysle nariadenia Rady (ES) č.2200/1996 a nariadenia Komisie (ES) č.1148/2001 cieľné kontroly obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny na všetkých stupňoch obchodu.

V období od 1. až 23.12.2005 bolo vykonaných 184 kontrol obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny, z toho bolo prekontrolovaných 37 veľkoobchodných skladov, 6 prvovýrobcov a 141 maloobchodných predajní. Vo veľkoobchodných skladoch bolo vykonaných 191 hodnotení zhody s obchodnými normami, z toho 13 vzoriek nevyhovelo v kvalitatívnych požiadavkách ako je veľkosť (kivi) a minimálne požiadavky – škrvny, mechanické poškodenie (mandarínky), označenie a chrastavosť (jablká).

U prvovýrobcov bolo vykonaných 14 hodnotení zhody s obchodnými normami, hodnotené plodiny boli v súlade s normami.

V maloobchodných predajniach bolo vykonaných 714 hodnotení zhody, z tohto počtu hodnotení 73 vzoriek nevyhovelo obchodným normám – príslušným nariadeniam EK. Plodiny nevyhovovali v označení - chýbal údaj o triede kvality, pôvode (avokádo, cibuľa, kivi, jablká), vo veľkosti (kivi, cibuľa), v minimálnych požiadavkách hodnotených plodov - čerstvosť, čistota, mechanické poškodenie, výskyt hniloby a plesní (mandarínky, baklažány, paprika, jablká, stolové hrozno, šalát hlávkový, mrkva, kapusta hlávková, citróny, pomaranče)

Laboratórna diagnostika

Laboratórnú diagnostiku na úseku zdravia zvierat, na úseku vyšetrovania potravín a surovín a na úseku vyšetrovania krmív a prostredia potravinárskych prevádzok vykonávalo v roku 2005 6 veterinárnych laboratórií (1 štátny veterinárny ústav a 5 štátnych veterinárnych a potravinových ústavov):

1. Štátny veterinárny ústav, Pod dráhami 918, 960 86 Zvolen.

Je sídlom národných referenčných a referenčných laboratórií:

- ✚ Národné referenčné laboratórium pre klasický mor ošípaných
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre africký mor ošípaných
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre africký mor koní
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre klasický mor hydiny
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre pseudomor hydiny
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre brucelózu
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre enzootickú bovinnú leukózu
- ✚ Referenčné laboratórium pre aujezskyho chorobu
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre prenosné spongiformné encefalopatie
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre infekčnú bovinnú rinotracheitídu/infekčnú pustulárnu vulvovaginitídu

2. Štátny veterinárny a potravinový ústav, Botanická 15, Bratislava

Je sídlom národných referenčných a referenčných laboratórií

- ✚ Národné referenčné laboratórium chorôb hydiny (infekcia Salmonella spp. a infekcie Mycoplasma gallisepticum a Mycoplasma meleagridis)
- ✚ Národné referenčné laboratórium salmonelóz
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre organochlórované látky a PCB, organofosfáty, karbamáty a pyretroidy, nesteroidné a protizápalové lieky a niektoré zakázané lieky
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre monitoring obsahu cudzej vody v hydinovom mäse
- ✚ Referenčné laboratórium pre potravinový dozor pre rezíduá pesticídov, organochlórových látok vrátane PCB, 3-MCPD, oxid siričitý, konzervačné látky, N-nitrozamíny, solanín a autenticitu potravín - autorizované MP SR

3. Štátny veterinárny a potravinový ústav, Jánoškova 1611/58, Dolný Kubín

Je sídlom národných referenčných a referenčných laboratórií

- ✚ Národné referenčné laboratórium chorôb rýb
- ✚ Národné referenčné laboratórium chorôb včiel a zdravotnej nezávadnosti včelích produktov
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre antibakteriálne látky, (tetracyklíny, sulfonamidy, quinolóny), iné farmakologicky aktívne látky a farbivá a niektoré zakázané látky (B1,B2f,B3e, A6-chloramfenikol, nitrofurány)
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre sledovanie morských biotoxínov
- ✚ Referenčné laboratórium pre určitých pôvodcov zoonóz- Campylobacter, Listeria, Escherichia coli
- ✚ Referenčné laboratórium pre antimikrobiálnu rezistenciu
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá - autorizované MP SR
- ✚ Referenčné laboratórium pre potravinový dozor pre polyaromatické uhľovodíky, farbivá, kyseliny, zásady, soli, dusičnany, histamín a tyramín, nové potraviny- autorizované MP SR

4. Štátny veterinárny a potravinový ústav, Hlinkova 1, Košice

Je sídlom národných referenčných a referenčných laboratórií

- ✚ Národné referenčné laboratórium pre chemické rizikové prvky, mykotoxíny, antihelmintiká, antikokcidiká, sedatíva a tyreostatiká
- ✚ Referenčné laboratórium pre polychlórované dibenzodioxíny a polychlórované dibenzofurány
- ✚ Referenčné laboratórium pre potravinový dozor pre chemické prvky-kontaminanty, chuťové a povzbudzujúce látky, mykotoxíny, estery kyseliny ftovej - *autorizované MP SR*

5. Štátny veterinárny a potravinový ústav, Akademická 3, Nitra

Je sídlom národných referenčných a referenčných laboratórií

- ✚ Národné referenčné laboratórium pre tuberkulózu (*M. bovis*) a iných mykobakterií
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre tieto látky: stilbény, deriváty stilbénov a ich soli a estery, steroidy, laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu, beta agonisti
- ✚ Referenčné laboratórium pre rádiometriu a rádiológiu
- ✚ Národné referenčné laboratórium pre mlieko a mliečne výrobky

6. Štátny veterinárny a potravinový ústav Bajkalská 28, Prešov

Je sídlom referenčného laboratória

- ✚ Referenčné laboratórium pre diagnostiku koagulázopozitívnych stafylokokov a ich toxínov

Spolu na štátnych veterinárnych a potravinových ústavoch a štátnom veterinárnom ústave pracovalo **449 pracovníkov**, z toho 174 vysokoškolsky vzdelaných, 218 stredoškolsky vzdelaných a 57 pomocného personálu.

- ✚ Z údajov z laboratórneho vyšetrenia vypracovávajú každoročne
- ✚ Správa o výskyte cudzorodých látok v potravinách a krmivách
- ✚ Správa o mikrobiálnej kontaminácii potravín
- ✚ Surveillance salmonel, *Listeria*, *Campylobacter* a *Escherichia coli*.

<u>Počet vyšetrených vzoriek na ŠVPÚ a ŠVÚ (podľa centrálného príjmu):</u>	
<u>Oddelenie, laboratórium</u>	<u>počet vzoriek</u>
<i>Zdravie zvierat</i>	
pat. anat. a histológia	37 303
bakteriológia	77 113
viroológia	241 363
sérológia	200 149
leptospirózy	14 876
hematológia	1 369
parazitológia	40 151
mykológia	6 291
reprodukcia	470
<i>Hygiena potravín*</i>	
hygiena mäsa a mäš. výr.	17 091
hygiena mlieka a ml.výr.	16 569
hygiena vajec, rýb, hydiny	3 763
hygiena rastl. výr. a ostat.	27 935
chémia potravín	12 255
<i>Hygiena výživy hospodárskych zvierat</i>	
krmivá	7 391
metabolické testy	1 992
<i>Cudzorodé látky</i>	20 448
<i>Toxikológia</i>	1 356
molekulárna biológia	1940

CELKOVÝ POČET VYŠETRENÍ PODĽA ODBORNÝCH
ČINNOSTÍ

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ a ŠVÚ v SR

Hodnotené obdobie
rok 2005

<u>Oddelenie, laboratórium</u>	<u>počet vyšetrení</u>
<i>Zdravie zvierat</i>	
pat. anat. a histológia	38 406
bakteriológia	324 882
virológia	317 489
sérológia	350 310
leptospirózy	50 044
hematológia	5 623
parazitológia	51 682
mykológia	10 725
reprodukcia	1 004
<i>Hygiena potravín</i>	106 284
hygiena mäsa a mäš. vyr.	62 683
hygiena mlieka a ml.vyr.	53 369
hygiena vajec, rýb, hydiny	16 399
hygiena rastl. vyr. a ostat.	86 818
chémia potravín	44 699
<i>Hygiena výživy hospodárskych zvierat</i>	13 032
krmivá	26 088
metabolické testy	31 887
<i>Cudzorodé látky</i>	179 419
<i>Toxikológia</i>	4 440
molekulárna biológia	2 034

Rýchly výstražný systém (RASFF)

V rámci legislatívy Slovenskej republiky je problematika rýchleho výstražného systému rozpracovaná v novelizovanom zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení zákona NR SR č. 472/2003 Z. z., ktorý vstúpil do platnosti 1. decembra 2003.

Okrem zákona o potravinách a vyhlášky o postupoch v rámci RASFF, ktoré tvoria legislatívnu bázu pre fungovanie systému rýchlej výmeny informácií, bol ŠVPS SR vydaný metodický pokyn č. 9 Príručka – Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá, ktorá je záväzná a platná pre všetky zúčastnené organizácie (ŠVPS SR, ÚKSÚP, ÚVZ) v rámci systému. Príručka podrobne popisuje technické fungovanie systému v podmienkach SR a vo väzbe na EÚ - zasielanie jednotlivých oznámení, uvádza kedy sa jedná o výstražné a kedy o informatívne oznámenie, kontaktné údaje jednotlivých inštitúcií a kontaktných osôb z rezortu pôdohospodárstva a zdravotníctva, schémy podávania a prijímania oznámení o nebezpečnej potravine alebo nebezpečnom krmive, tlačivá na zasielanie oznámení, kategórie nebezpečenstva, ktoré môže predstavovať potravina alebo krmivo a tiež povinnosti podnikateľov vyrábajúcich potraviny alebo krmivá vyplývajúce zo zákona o potravinách a z Nariadenia č. 178/2002. Rozhodnutie o type oznámenia, či sa jedná o výstražné alebo informačné oznámenie, prijíma Európska Komisia. V prípade akýchkoľvek zmien je príručka priebežne aktualizovaná.

Sieť RASFF v SR v roku 2005 tvorila

- + kontaktné miesto - Štátna veterinárna a potravinová správa SR, centrála
- + 8 krajských veterinárnych a potravinových správ
- + 40 regionálnych veterinárnych a potravinových správ
- + Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
- + Úrad verejného zdravotníctva SR
- + 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva
- + hraničné inšpekčné priechody (Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou)
- + v krízových situáciách sa zapájajú do siete aj MP SR a MZ SR

Kontaktné miesto SR uverejňuje na internetovej stránke ŠVPS SR každý týždeň súhrn oznámení (výstražných aj informačných) preložených do slovenčiny, ktoré uverejňuje na svojej stránke Európska Komisia. Na internetovej stránke ŠVPS SR je tiež uvedená e-mailová adresa – spotrebitel@svssr.sk - kde môžu spotrebitelia zasielať svoje postrehy, ak objavia potraviny, ktoré sa im zdajú zdraviu nebezpečné.

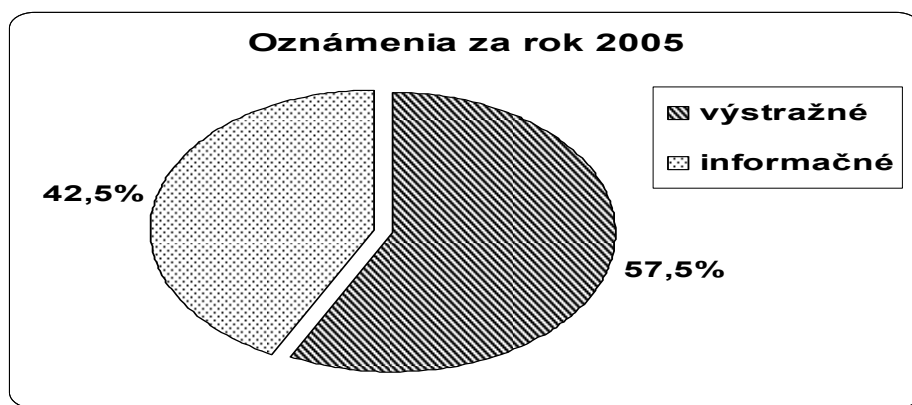
V priebehu roka 2005 bolo na túto adresu zaslaných 6 podnetov od spotrebiteľov.

V priebehu obdobia január – december 2005 zaslalo kontaktné miesto SR Európskej Komisii 40 oznámení, z toho 23 oznámení bolo vyhodnotených ako výstražných, čo predstavuje 57,5% všetkých oznámení a 17 oznámení bolo vyhodnotených ako informačných, a tvorili 42,5% všetkých oznámení. Väčšina oznámení sa týkala potravinárskych komodít, štyri sa týkali krmív.

Hlavnou príčinou podávania výstražných oznámení bolo nedovolené použitie farbív (5 prípadov), mikrobiologické nebezpečenstvo (5 prípadov), nález mykotoxínov (4 prípady), prítomnosť zakázaných farbív Sudan 1 a 4 (4 prípady). Ďalšou príčinou bola prítomnosť rezíduí veterinárnych liečiv v mäse (1 prípad), nález histamínu (1 prípad) a iné nebezpečenstvá (2 prípady). Čo sa týka informačných oznámení, hlavnou príčinou bola prítomnosť mykotoxínov (5 prípadov) a 3-MCPD (2 prípady).

Podiel jednotlivých potravinárskych komodít na výstražných a informačných oznámeniach uvádza obr. 2 a obr. 3. Väčšina zistení nevyhovujúcich potravín boli do kontaktného miesta zaslané z organizácií ŠVPS SR, orgány potravinového dozoru v pôsobnosti MZ SR zaslali 7 podnetov, z toho jeden bol podkladom pre hlásenie EK, orgány dozoru pre krmivá v pôsobnosti ÚKSUP-u zaslali 3 podnety, z toho 2 boli podkladom pre hlásenie EK.

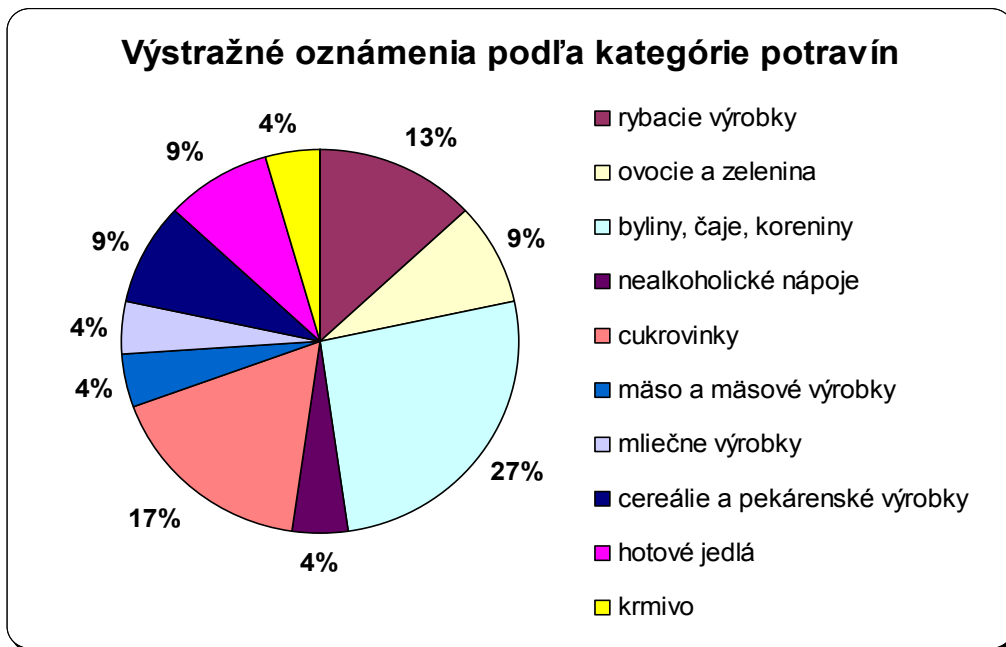
Národné kontaktné miesto o svojej činnosti informuje Ministerstvo pôdohospodárstva SR v rámci zasadnutí Komisie pre bezpečnosť potravín.

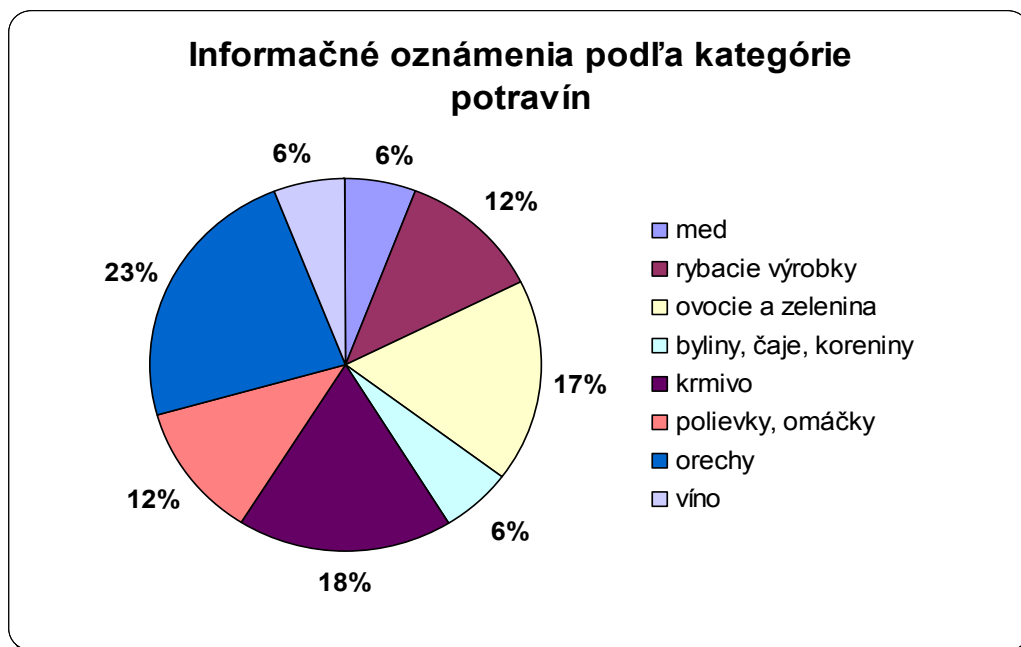
Obr. 1 Počet oznámení zaslaných kontaktným miestom SR Európskej Komisii za rok 2005

Najčastejšie príčiny zasielania oznámení v roku 2005

- ✚ Mykotoxíny v potravinách
- ✚ Nesprávne použitie farbív v potravinách
- ✚ Mikrobiologické riziko – nález patogénnych mikróbov *Listeria monocytogenes* a *Salmonella*
- ✚ Použitie zakázaných farbív SudanI-IV

Obr. 2 Výstražné oznámenia zaslané kontaktným miestom SR Európskej Komisii podľa kategórie potravín za rok 2005

Obr. 3 Informačné oznámenia zaslané kontaktným miestom SR Európskej Komisii podľa kategórie potravín za rok 2005

Delegované činnosti

Dňa 27.2.2004 bola podpísaná nová Dohoda o delegovaných činnostiach medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou a Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR. Na základe tejto dohody zabezpečuje odbor organizácie trhu všetky činnosti, ktoré zo zmluvy vyplývajú.

Odbor organizácie trhu pripravil v roku 2005 nové manuály na výkon delegovaných činností pre živočíšne komodity, ktoré schválil ústredný riaditeľ ŠVPS SR, aktualizoval a používal už schválené manuály pre rastlinné komodity:

ŽIVOČÍŠNE KOMODITY:

1. Manuál pre výkon kontroly intervenčného a súkromného skladovania
  - a. hovädzieho a teľacieho mäsa
  - b. bravčového mäsa
  - c. ovčieho a kozieho mäsa
2. Manuál pre výkon kontroly organizácie trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami

RASTLINNÉ KOMODITY :

1. Kontrola kvality ovocia a zeleniny
2. Kontrola na mieste: Predbežné uznanie organizácií výrobcov v sektore ovocie – zelenina v kategórii (iv) výrobky určené na spracovanie
3. Cenové spravodajstvo
4. Kontrola suroviny na spracovanie ovocia a zeleniny

Z rozsahu delegovaných činností sa v roku 2005 vykonávali kontroly v rastlinných a živočíšnych komoditách

V roku 2005 sa na základe dohody o delegovaných činnostiach medzi ŠVPS SR a PPA vykonalo celkovo **44 kontrol**, z čoho bolo 38 kontrol vykonaných v sektore ovocia a zeleniny, 3 kontroly v sektore hovädzieho a teľacieho mäsa a 3 kontroly v odvetví mlieka a mliečnych výrobkov. **V roku 2005 bol zaznamenaný nárast v počte kontrol o 32 viac, než v roku 2004 .**

V sektore rastlinných komodít bola kontrola zameraná na tieto činnosti :

- ✚ Overiť podmienky hygieny prevádzky a priestorov
- ✚ Výrobu spracovaných poľnohospodárskych výrobkov zo zložiek, ktoré zodpovedajú zdravotným a kvalitatívnym požiadavkám, kontrola ich pôvodu
- ✚ Overiť kvalitu výrobkov a s tým súvisiaca dokumentácia
- ✚ Pravidelné kontroly výrobcu orgánom potravinového dozoru

v kontrolovaných subjektoch:

1. I. D.C. Holding a.s., Bratislava
  2. Chocolate Products spol.s.r.o., Nitra
  3. Kraft Foods Slovakia a.s., Bratislava
  4. GAS Familia, s.r.o., Stará Ľubovňa
- Kontroly boli vykonané v súlade s Nariadením Komisie (NK) č.1520 / 2000

- ✚ Uplatniteľné normy minimálnej kvality výrobku

v kontrolovaných subjektoch:

1. Poľnohospodárske družstvo Tvrdošovce,
2. ZPD - Zeleninársko potravinárske družstvo Dvory nad Žitavou
3. NOVOfRUCT SK s.r.o., Nové Zámky
4. KOLAGREX Int., spol.s.r.o., Kolárovo

Kontroly boli vykonané v súlade s Nariadením Rady (NR) č.2201 / 1996 , NK č.1764 / 1986 , NK č.1535 / 2003

✚ Posúdenie na mieste vhodnosti skladu pre intervenčný nákup, dlhodobé skladovanie a predaj cukru v porovnaní s platnými predpismi v kontrolovaných subjektoch :

1. Eastern Sugar Slovensko a.s. Dunajská Streda
2. Šurianska spoločnosť a.s. Šurany
3. Považský cukor , a.s. Trenčianska Teplá
4. SLOVENSKÉ CUKROVARY, a.s. Rimavská Sobota
5. ANJA spol.s r.o. Bratislava

Kontroly boli vykonané v súlade s NK č.1262 / 2001

✚ Dodržiavanie minimálnych požiadaviek kvality rajčiakov v kontrolovaných subjektoch:

1. Odbytové družstvo ZEM , Tvrdošovce
2. DRUTOMA družstvo Kolárovo
3. TOMATEX družstvo Nové Zámky
4. Odbytové družstvo producentov rajčín Dvory nad Žitavou

Kontroly boli vykonané v súlade s NK č. 1535 / 2003 , NK č. 1764 / 1986

✚ Dodržiavanie uplatniteľných noriem minimálnych požiadaviek na kvalitu hotových výrobkov z rajčiakov

v kontrolovaných subjektoch :

1. Poľnohospodárske družstvo Tvrdošovce
2. KOLAGREX Int., spol.s.r.o., Kolárovo
3. NOVOFRUCT SK s.r.o., Nové Zámky
4. ZPD- Zeleninársko potravinárske družstvo Dvory nad Žitavou

Kontroly boli vykonané v súlade s NK č. 1535 / 2003 , NK č. 1764 / 1986

✚ Uznanie organizácie výrobcov

v kontrolovaných subjektoch:

1. Odbytové družstvo producentov ovocia SK FRUIT Ostratice
2. Ovocinárske družstvo BONUM Dunajská Lužná

Kontroly boli vykonané v súlade s NR č. 2200 / 1996 , NK č. 1432 / 2003 , NK č. 1433 / 2003

V sektore živočíšnych komodít bola kontrola zameraná na tieto činnosti :

✚ Kontrolu priestorov ,
✚ technologickú kontrolu ,
✚ kontrolu odbornej spôsobilosti ,
✚ kontrolu prevádzky vykostovania ,
✚ pri intervenčnom nákupe, skladovaní a predaji hovädzieho a teľacieho mäsa

v kontrolovaných subjektoch:

1. ICE BERG spol.s r.o.Bratislava
2. RADOMA spol.s r.o.Záhorská Ves
3. MRAZIARNE Poprad s.r.o.

Kontroly boli vykonané v súlade s NR č. 1254 / 1999 , NK č. 562 / 2000 , NK č. 907 / 2000

✚ Kontrolu intervenčne nakúpeného masla

✚ Odbery vzoriek intervenčného masla pre mikrobiologickú, chemickú a senzorickú analýzu

✚ Vykonanie mikrobiologickej , chemickej a senzorickej analýzy pre kontrolovaný intervenčný sklad :

1. **PPA - ICE BERG , spol.s r.o.**

Kontroly boli vykonané v súlade s NR č. 1255 / 1999 , NK č. 2771 / 2001

Celkový prehľad vykonaných kontrol na základe dohody o delegovaných činnostiach medzi PPA a ŠVPS SR v roku 2005:

DELEGOVANÉ ČINNOSTI 2005	RASTLINNÉ KOMODITY	ŽIVOČÍŠNE KOMODITY	SPOLU
ZHODA	35	6	41
VYLÚČENIE Z KONTROLY	2	0	2
NEZHODA	1	0	1
SPOLU	38	6	44

Výpočtová technika a jej význam pre činnosť organizácie

- V roku 2005 sa na odbore informatiky
- ✚ venovalo ďalšiemu pokračovaniu v uplatnení politiky informačnej bezpečnosti rezortu pôdohospodárstva, ako aj kontrole a zabezpečeniu IT na všetkých pracoviskách ŠVPS SR. Ako problém sa javí absencia kvalifikovaných informatikov na jednotlivých podriadených organizáciách, čo v značnej miere bráni uplatneniu informačnej bezpečnosti na týchto úrovniach riadenia.
  - ✚ nastavovaniu a konfiguráciách firewallov a VPN pripojení aj z dôvodu budúceho prenosu dát do celoslovenského sieťového programu KIČ (produkt odboru informatiky ŠVPS SR) cez existujúcu VPN sieť. Sieťová aplikácia KIČ sa priebežne aktualizuje a upravuje v zmysle nových nariadení a smerníc EÚ a v súčasnosti je už v plnej prevádzke na všetkých RVPS a jej detašovaných pracoviskách.
  - ✚ Intranetová aplikácia „VLAS – výsledky laboratórnych analýz a ich štatistika“ bola podľa kritérií užívateľov doplnená o ďalšie moduly na zobrazovanie štatistík. Aplikácia bude aj naďalej rozvíjaná podľa požiadaviek užívateľov.
  - ✚ v roku 2005 boli všetky pracoviská štátnych veterinárnych lekárov na veľkokapacitných bitúnkoch SR vybavené výpočtovou technikou, telefónnou linkou a pripojením na internet. Týmto sa zabezpečila ich úplná nezávislosť na podnikateľskom subjekte a tiež aj komplexná možnosť kontroly vo väzbe na CEHZ.
  - ✚ Na ŠVPS SR sa dala do ostrej prevádzky aj elektronická podateľňa WinAsu, čím sa zabezpečila evidencia pošty, sledovanie vybavenosti zásielok a prideľovanie čísiel spisom a záznamom.
  - ✚ sprevádzkoval sa aj nový FTP server, ktorého uplatnenie bolo nevyhnutné aj z hľadiska využívania VETPROF-VETSUM na krajských veterinárnych a potravinových správach. V súčasnosti už jednotlivé KVPS vyhodnocujú dáta VETPROF za svoj kraj a ŠVPS SR vyhodnocuje krajmi odsúhlasené údaje.
  - ✚ Realizoval sa i proces digitalizácie jednotlivých fariem evidovaných v CEHZ. Tento proces bol čiastočne završený, pričom záznam existujúcich a doposiaľ nezdigitalizovaných fariem sa bude uskutočňovať prostredníctvom internetovej aplikácie „VGIS“, kde sa pri koordinácii riešenia tiež významne podieľal odbor informatiky ŠVPS SR.
  - ✚ zber, korekcia a vyhodnocovanie dát z jednotlivých ŠVPÚ, aktualizácia internetových a intranetových stránok ŠVPS SR, starostlivosť o jednotlivých užívateľov IT, obnova IT na jednotlivých regiónoch, poradenstvo a riešenia havarijných stavov na jednotlivých KVPS, RVPS a HIS.
  - ✚ trvale sa riešila spolupráca s ŠPÚ a MP SR pri úpravách a doplneniach software CEHZ, aktívne sa podieľajú na uplatnení a skvalitnení aplikácií EÚ a tiež sú aj členmi pracovných skupín v komisiách EÚ.

Rozpočet organizácie

V zmysle zákona NR SR č. 488/2002 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov je Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ďalej len ŠVPS SR) zapojená na rozpočet kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva SR. V roku 2005 zabezpečovala financovanie 8 krajských veterinárnych a potravinových správ (ďalej len KVPS), 40 regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej len RVPS) a Ústavu štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov Nitra.

V prehľade uvádzame rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR:

<i>Položka</i>	<u>Schválený rozpočet</u>	<u>Upravený rozpočet</u>	<u>Skutočnosť k 31.12.2005</u>	<u>% plnenia</u>
Príjmy RO	100 000	100 000	118 866	118,86
Výdavky spolu	990 421	1 003 942	1 003 079	99,91
viazanie MP SR	30 000	0		
v tom:				
kapitálové výdavky	54 000	69 360	69 329	99,95
bežné výdavky	936 421	934 582	933 749	99,91
v tom:				
Potravinový dozor	83 233	83 233	83 536	100,36
Eradikácia chorôb	72 307	72 307	71 928	99,47
BSE	88 000	88 000	102 439	
mzdy	276 638	286 474	286 472	99,99

PRÍJMY sa naplnili do výšky **118 866** tis. Sk., pričom najväčšou podpoložkou boli príjmy za vyberanie poplatkov za veterinárne kontroly a inšpekcie na schválených prevádzkach a ich výška dosiahla hodnotu **63 369** tis. Sk. Rozpočtované príjmy z vlastníctva sa naplnili do výšky **3 295** tis. Sk, príjmy z predaja kapitálových aktív v čiastke **7 633** tis. Sk a ostatné príjmy vo výške **44 569** tis. predstavujú poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja tovarov, prác a služieb.

Dňa 23.12.2005 boli ŠVPS SR poukázané prostriedky z Európskej komisie vo výške **22,527** tis. Sk za eradikačné choroby roku 2004. Poukázané finančné prostriedky boli odvedené na príjmový účet ŠVPS SR. Celkové plnenie príjmov za rok 2005 bez príspevku Európskej komisie predstavujú výšku: **96 339** tis. Sk, oproti roku 2004 viac o 14 110 tis. Sk.

Poplatky za veterinárne kontroly a inšpekcie sa vyberajú na regionálnych veterinárnych a potravinových správach od roku 2004. Pohľadávky k 31.12.2005 predstavujú výšku **11,932** tis. Sk.

BEŽNÉ VÝDAVKY v roku 2005 boli čerpané na 99,91 %, nedočerpanie predstavuje čiastku 832.557,80 Sk.

Finančné prostriedky na podpoložke 610 – mzdy boli vyčerpané na 99,99 %, boli dodržané záväzné limity mzdových prostriedkov zamestnancov štátnej služby a vo verejnom záujme:

	<u>schválený rozpočet</u>	<u>upravený rozpočet</u>	<u>skutočnosť</u>
štátna služba	230 914	238 926	238 924
vo verejnom záujme	45 724	47 548	47 548

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

kapitálové výdavky spolu	69 360
Z toho :	
Nákup výpočtovej techniky	14 149
Nákup telekomunikačnej techniky	317
Nákup prevádzkových strojov	1 684
Nákup motorových vozidiel	10 218
Nákup VT a prístrojov-bitúnky	1 892
Nákup trichinoskopov	420
Nákup špeciálnych strojov	318
Nákup špeciálnej techniky	11 326
Projekty-ŠVPS SR	878
Rekonštrukcia budov ŠVPS SR	21 743
Nákup pozemku RVPS Prešov	238
Nákup pozemku Nové Zámky	202
Prístupová komunik. RVPS Prešov	1 083
Rekonštrukcia AB Lučenec	300
Oplotenie strediska RVPS B. Bystrica.	200
Rekonštrukcia AB I.a II. etapa KVPS B.Bystrica	1 087
Rekonštrukcia AB RVPS Trnava	600
Oplotenie budovy RVPS Košice mesto	560
Rekonštrukcia AB KVPS Košice	380
Rekonštrukcia kotolne RVPS Šaľa	150
Rekonštr. AB-projekty RVPS Šaľa	30
Rekonštrukcia kotolne RVPS St. Ľub.	145
Rekonštrukcia kotolne RVPS R. Sobota	1 440

Kapitálové výdavky v roku 2005 pre rozpočtové organizácie – RVPS, KVPS – boli určené predovšetkým na nákup kancelárskej techniky – kopírovacie zariadenia, nákup laboratórnej techniky (trichinoskopy na bitúnky), v menšom množstve na obnovu telekomunikačnej a špeciálnej techniky .

Niektoré organizácie využili pridelené rozpočtové prostriedky na rekonštrukcie budov s cieľom rozšírenia jestvujúcich administratívnych priestorov a na rekonštrukciu, prípadne realizáciu nových kotolní s cieľom zabezpečiť úsporné využívanie pridelených prostriedkov na prevádzku budov.

Dve organizácie si nákupom pozemkov zabezpečili legalizáciu stavby na vlastnom pozemku (RVPS Nové Zámky) a realizáciu výstavby na vlastnom pozemku (RVPS Prešov).

Plnenie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu: ŠVPS SR – vlastná činnosť

ŠVPS SR zabezpečovala v roku 2005 financovanie vlastnej činnosti vrátane 3 hraničných inšpekčných staníc (Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou a Bratislava letisko).

<u>Položka</u>	<u>Schválený rozpočet</u>	<u>Upravený rozpočet</u>	<u>Skutočnosť k 31.12.2005</u>	<u>%</u>
Kapitálové výdavky	48, 022.000,-	60,660.000,-	60,643.583,30	99,97
Bežné výdavky (600)	306,192.000,-	255,814.000,-	255,812.619,37	99,99
v tom: mzdy a platy (610)	50,941.000,-	34,571.000,-	34,571.000,-	100
odvody (620)	17,808.000,-	11,879.000,-	11,879.000,-	100
tovary a služby(630)	237,443.000,-	209,364.000,-	209,362.619,37	99,99
z toho: cestovné (631)	7,500.000,-	3,846.000,-	3,844.341,90	99,95
energie(632)	5,900.000,-	4,681.000,-	4,680.577,38	99,99
materiál (633)	7,361.000,-	9,424.000,-	9,067.974,25	96,22
dopravné (634)	5,250.000,-	3,166.000,-	3,164.995,20	99,97
údržba (635)	10,300.000,-	5,561.000,-	5,909.834,90	106,27
nájomné (636)	300.000,-	43.000,-	42.643,10	99,17
služby (637)	200,832.000,-	182,643.000,-	182,652.252,64	100

V roku 2005 boli účelovo určené bežné finančné prostriedky na náklady spojené s vybudovaním Veterinárneho geografického informačného systému vo výške **1,328.000** .- Sk. Skutočnosť k 31.12.2005 predstavuje čiastku 1,309.355,75 Sk.

Nedočerpanie bežných výdavkov tvorí výšku **17.797,33** Sk, z toho kapitálové výdavky 16.416,70 Sk a bežné vo výške 1.380,63 Sk.

V roku 2005 boli z rozhodnutia ministra pôdohospodárstva viazané finančné prostriedky vo výške 30 000 tis. Sk. Dňa 11.5.2005 bolo na základe žiadosti ŠVPS SR rozpočtovým opatrením č.j. 17564/05-330 znížené viazanie na 15 000 tis. Sk. K úplnému uvoľneniu viazania došlo dňa 21.11.2005 pod č.j. 38419/05-330 vzhľadom na plnenie úloh vyplývajúcich z činnosti veterinárnych organizácií v oblasti aviárnej influenzy, pseudomoru hydiny a vyšetrovania v rámci programu TSE.

Z rozpočtu ŠVPS SR boli v roku 2005 hradené vyšetrenia na BSE vo výške **102,438.112,23** Sk, čo predstavuje oproti rozpočtu 88 000 tis. Sk čiastku 14,438.112,23 Sk.

V zmysle rozhodnutia Európskej komisie č. 2004/695/EC a 2004/840/EC, ktoré sa týka prerozdelenia finančného príspevku Spoločenstva jednotlivým členským štátom na ich programy eradikácie a monitoringu ochorení zvierat a kontroly cieľov v prevencii zoonóz na rok 2005 a Metodického pokynu ŠVPS SR o financovaní programov eradikácie boli z rozpočtu ŠVPS SR použité výdavky nasledovne:

<u>názov choroby</u>	<u>čiastka v Sk</u>
Klasický mor ošípaných	31,071.930,32
Aujeszkyho choroba	2,294.320,-
Salmonella	1,531.130,-
Besnota	34,925.469,50
spolu	69,822.849,82

V rozpočte regionálnych veterinárnych a potravinových správ v SR boli rozpísané finančné prostriedky na eradikáciu vo výške 2,200 tis. Sk na krytie nákladov spojených s odberom vzoriek jednotlivých eradikačných programov.

ŠVPS SR predloží do 30.6.2006 správu o skutočných výdavkoch na eradikačný program Komisii EU, ktorá by mala zabezpečiť ich refundáciu vo výške 50% priamo na účet ŠVPS SR.

V rámci vlastného rozpočtu ŠVPS SR vynaložila finančné prostriedky na:

✚ rádiologické vyšetrenia	404.420,- Sk
✚ genotypizácia scrapie z dofinancovania r.2004)	530.319,- (+ 10 000 tis. Sk
✚ aviárna influenza (vtáčia chrípka)	1,631.523,80 Sk
✚ pseudomor	854.795,- Sk

PRÍJMY

Ukazovateľ	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.2005	%
200 - príjmy celkom	97, 298.000,-	97,185.000,-	23,763.280,95	
príjmy z vlastníctva (212)	30 000,-	30.000,-	33.096,-	
pokuty (222)			67.211,90	
poplatky a platby z nepr.a náh.predaja (223)			842.911,33	
z účtu prostriedkov EÚ			22,526.928,55	
ostatné príjmy			293.133,17	

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	14,445.000	14,025.000	14,014.415,40	100
v tom: výpočtová technika	1,270.000	1,235.000	1,234.922,50	100
telekomunikačná technika	100.000			
prevádzkové stroje	640.000	100.000	93.976	94
špeciálne stroje	100.000	1,329.000	1,327.179	100
osobné automobily	5,532.000	4,519.000	4,518.641	100
projektová dokumentácia	211.000	236.000	235.220	100
rekonštrukcia, modernizácia	6,400.000	6,606.000	6,604.476,90	100
rekonštr.strojov	192.000			

V roku 2005 boli kapitálové výdavky na ŠVPS SR vyčlenené predovšetkým na realizáciu investičných akcií :

- ✚ Rekonštrukcia DS Modra – rozpočtový náklad : 6 740 tis. Sk
- ✚ Rekonštrukcia budovy Záhradnícka ul. Bratislava – rozpočtový náklad : 6 142 tis. Sk
- ✚ Zateplenie budov ŠVPS SR Bratislava – rozpočtový náklad : 8 861 tis. Sk.

Realizáciou uvedených stavebných akcií ŠVPS SR rozšíril priestory na ubytovanie zamestnancov MP SR a ŠVPS SR a priestory Doškoľovacích zariadení ŠVPS SR. Zateplením obvodovej konštrukcie budov ŠVPS SR upravil tepelnoizolačné vlastnosti konštrukcie s cieľom úspory energie v oblasti vykurovania objektov.

ŠVPS SR v roku 2005 zabezpečila pre podriadené organizácie v súlade s požiadavkami organizácií a s prideleným objemom finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu:

- ✚ nákup výpočtovej techniky **13 597** tis. Sk
- ✚ nákup osobných motorových vozidiel **4 057** tis. Sk

Koncom roka 2005 ŠVPS SR obstarala dodávku špeciálneho vozidla na likvidáciu nebezpečných a veľmi nebezpečných nákaz zvierat vrátane príslušenstva, ktoré bude slúžiť na riešenie krízových situácií nielen pri výskyte chorôb hydiny, ale aj v prípadoch výskytu iných chorôb u tých druhov zvierat, kde sa vyžaduje ich usmrtenie humánnym spôsobom (napr. výskyt salmonelózy u hydiny) vo výške **11 325** tis. Sk a sprievodného vozidla OCTAVIA TOUR vo výške 574 tis. Sk.

Pridelené kapitálové prostriedky vo výške **10 700** tis. Sk, určené ŠVPS SR na obstaranie Veterinárneho geografického a informačného systému, boli presunuté na čerpanie v roku 2006, nakoľko v minulom roku nebola zjednotená a odsúhlasená technická špecifikácia tohto softveru s MP SR.

Verejné obstarávanie tovarov, služieb a prác

V roku 2005 realizovala ŠVPS SR celkom **21 podlimitných metód** verejného obstarávania, **9 podprahových metód** verejného obstarávania s vyššou cenou a podprahové metódy s nižšou cenou formou realizácie prieskumu trhu v zmysle zákona o verejnom obstarávaní a v zmysle smernice k uplatňovaniu podprahových metód s nižšou cenou. Zmluvné ceny s DPH celkom za realizované súťaže – podlimitné a podprahové metódy s vyššou cenou - v roku 2005 predstavujú cca **116 718** tis. Sk s DPH.

Z celkového množstva **podlimitných metód** verejného obstarávania boli použité metódy verejného obstarávania : verejná súťaž – päťkrát - a rokovacie konanie bez zverejnenia - šesťnásťkrát.

Metóda rokovacie konanie bez zverejnenia bola použitá v štrnástich prípadoch z dôvodu realizácie čiastkových zmlúv s dodávateľmi tovarov (vakcína na orálnu imunizáciu líšok proti besnote pre jarnú a jesennú kampaň 2005, vakcína na orálnu imunizáciu diviakov proti KMO pre jarnú, letnú a jesennú kampaň 2005, nákup výpočtovej techniky a príslušenstva a nákup osobných motorových vozidiel), ktorí boli víťazmi verejných súťaží a s ktorými boli uzavreté rámcové zmluvy. Rámcovú zmluvu na dodávku osobných motorových vozidiel uzavrelo v roku 2003 Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky v rámci spoločného obstarávania tovaru pre podriadené organizácie.

V jednom prípade bola uvedená metóda použitá z dôvodu mimoriadnej udalosti nespôsobenej obstarávateľom a vzhľadom na časovú tieseň nebolo možné použiť inú súťažnú metódu (nákup špeciálneho motorového vozidla na likvidáciu nebezpečných a veľmi nebezpečných nákaz zvierat) a v jednom prípade bola táto metóda verejného obstarávania použitá z dôvodu zvýhodnenej ceny obstarávaného tovaru, platnej v určitom krátkom časovom období.

Verejná súťaž bola realizovaná za účelom výberu dodávateľa na realizáciu rekonštrukcie budov na Záhradnickej ulici v Bratislave a v Modre, na zateplenie objektov ŠVPS SR, na dodanie interiérového vybavenia budovy na Záhradnickej ulici v Bratislave a Doškoľovacích zariadení v Modre a v Dudinciach.

V rámci podprahových metód verejného obstarávania s vyššou cenou boli použité metódy verejného obstarávania : užšia súťaž – šesťkrát a rokovacie konanie bez zverejnenia – trikrát.

Užšia súťaž bola použitá za účelom výberu dodávateľa :

- ✚ zabezpečenia služieb „outsourcingu“
- ✚ na dodávku fotokopírovacieho stroja (v rámci projektu PHARE 2003-004-995-03-04 „Ochrana zvierat počas prepravy“)
- ✚ výmeny okien na administratívnej budovy RVPS Nitra
- ✚ papiera do digitálnych strojov
- ✚ opravy plochej strechy na bloku B budovy ŠVPS SR
- ✚ opravy technológie regulačnej stanice plynu v areáli ŠVPS SR.

Rokovacie konanie bez zverejnenia bolo použité z dôvodu mimoriadnej udalosti nespôsobenej obstarávateľom a vzhľadom na časovú tieseň nebolo možné použiť inú metódu za účelom výberu dodávateľa na nákup a distribúciu kukurice do určených miest v rámci jednotlivých vakcinačných kampaní – orálna imunizácia diviakov proti KMO.

Personálne otázky

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky je rozpočtovou organizáciou s celoslovenskou pôsobnosťou, začlenenou do rezortu Ministerstva pôdohospodárstva SR.

V jej priamej riadiacej pôsobnosti je celkom 56 organizácií, z toho 49 rozpočtových a 7 príspevkových organizácií.

Rozpočtové organizácie v priamom riadení Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR sú :

- ✚ Regionálne veterinárne a potravinové správy v celkovom počte 40
- ✚ Krajské veterinárne a potravinové správy, celkom 8
- ✚ Ústav pre štátnu kontrolu veterinárnych biopreparátov a liečiv so sídlom v Nitre

Príspevkové organizácie v priamej riadiacej pôsobnosti Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR sú :

- ✚ Inštitút veterinárnych lekárov v Košiciach
- ✚ Štátne veterinárne a potravinové ústavy v Bratislave, Nitre, Dolnom Kubíne, Košiciach a Prešove)
- ✚ Štátny veterinárny ústav vo Zvolene

Príspevkové organizácie sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva SR.

Celkový počet zamestnancov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a riadených organizácií za rok 2005 bol 1837 zamestnancov, z toho :

- ✚ ŠVPS SR a riadené rozpočtové organizácie celkom 1.368 zamestnancov v členení:
- ✚ 1.057 zamestnancov v štátnej službe
- ✚ 311 zamestnancov vo verejnej službe

V príspevkových organizáciách je celkom 469 zamestnancov vo verejnej službe.

Hlavné činnosti v personálnej oblasti :

- ✚ činnosti v oblasti personálnej práce zabezpečuje osobný úrad ŠVPS SR pre zamestnancov služobného úradu ŠVPS SR a riaditeľov rozpočtových a príspevkových organizácií v riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR.
- ✚ vo svojej práci sa riadi najmä zákonom NR SR č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonmi č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme, zákonom č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Zákonníkom práce a súvisiacimi predpismi.
- ✚ organizácie v riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR sú samostatnými právnymi subjektami, ktoré si personálne činnosti zabezpečujú sami na základe metodického usmerňovania osobným úradom ŠVPS SR.
- ✚ za účelom zabezpečenia stanovenej personálnej potreby a naplnenia záväznej systemizácie štátnozamestnaneckých miest ako aj miest vo verejnom záujme ŠVPS SR bolo aj v roku 2005 jednou z prioritných úloh osobného úradu zabezpečiť výberové konania na obsadenie voľných štátnozamestnaneckých miest

V roku 2005 osobný úrad ŠVPS SR požiadal Úrad pre štátnu službu o vyhlásenie celkom 18 výberových konaní na voľné štátnozamestnanecké miesta.

Z uvedeného počtu bolo :

Zrealizovaných celkom 9 výberových konaní

Z toho :

- ✚ 5 výberových konaní úspešných

- ✚ 4 neúspešné (neprihlásil s žiadny uchádzač, alebo sa prihlásený uchádzač nedostavil na VK).
  - ✚ Nerealizovaných bolo celkom 9 výberových konaní z dôvodu, že sa neprihlásil žiadny uchádzač.
- Z uvedeného počtu zrealizovaných výberových konaní bolo obsadených 5 voľných štátnozamestnaneckých miest. Jedno miesto bolo obsadené formou trvalého preloženia v súlade so zákonom o štátnej službe.

- V oblasti *personálnych činností* osobný úrad zabezpečuje
- ✚ tvorbu koncepcie personálnej činnosti
  - ✚ ďalšie vzdelávanie zamestnancov
  - ✚ koncepciu mzdovej politiky a odmeňovaní zamestnancov služobného úradu, riaditeľov rozpočtových a príspevkových organizácií a vedúcich služobných úradov v riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR
  - ✚ menovanie úradných veterinárnych lekárov
  - ✚ a vypracováva návrh systemizácie ŠVPS SR
  - ✚ a koordinuje úlohy súvisiace s celkovou systemizáciou a s úpravami systemizácie stavu zamestnancov ŠVPS SR a priamo riadených organizácií
  - ✚ vypracovávanie podkladov pre systemizáciu za ŠVPS SR a priamo riadené služobné úrady v zmysle zákon o štátnej službe

Za účelom zabezpečenia úloh vyplývajúcich zo zákona o štátnej službe a z Koncepcie vzdelávania štátnych zamestnancov ÚPŠS sa v roku 2005

- ✚ zavrášilo vzdelávanie štátnych zamestnancov zaradených v dočasnej štátnej službe v zmysle § 154 ods.1 zákona NR SR č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe úspešne vykonanou skúškou pred skúšobnou komisiou v celkovom počte 513 štátnych zamestnancov ŠVPS SR, KVPS, RVPS a ÚŠKVBL.
- ✚ priebežne prebiehalo vzdelávanie štátnych zamestnancov zaradených v prípravnej štátnej službe v zmysle citovaného zákona v intenciách minimálnych štandardov vzdelávania a následne prešlo v roku 2005 kvalifikačnou skúškou 105 štátnych zamestnancov, z toho 101 ŠZ v odbore štátnej služby 2.10 Pôdohospodárstvo, jeden v odbore štátnej služby 2.02 Financie a traja v odbore štátnej služby 1.04 Legislatíva.
- ✚ v rámci minimálnych štandardov v zmysle Služobného predpisu ÚPŠS č. 5/2005 absolvovali vzdelávanie 4 štátni zamestnanci na rôznej úrovni riadenia.
- ✚ v zmysle Vyhlášky MP SR č. 691/2002 Z. z. o požiadavkách na kvalifikáciu a odbornú spôsobilosť a ďalšie vzdelávanie zamestnancov vykonávajúcich potravinový dozor sa vyškolilo a skúškou získalo osvedčenie o splnení odbornej spôsobilosti 211 zamestnancov ŠVPS SR a jej podriadených organizácií.
- ✚ absolvovalo autorizačnú skúšku za účelom získania osvedčenia o autorizácii na výkon kontroly kvality rastlinných a živočíšnych a osvedčenie získalo v zmysle Vyhlášky MP SR č. 50/ 2005 Z. z. celkom 32 zamestnancov našej organizácie
- ✚ zamestnanci ŠVPS SR, ktorí vykonávajú funkciu audítora alebo sa na danú funkciu pripravujú v zmysle normy STN EN ISO 19011/2003 sa zúčastnili odborného kurzu „ Interní audítori v systéme manažéra kvality „ konaného pod gestorstvom SMÚ v počte 48 osôb.
- ✚ jazykových kurzov sa v priebehu roka priebežne zúčastňuje 28 zamestnancov ŠVPS SR. Navštevujú kurzy jazyka: anglický, nemecký, francúzsky a taliansky

Hodnotenie a analýza vývoja organizácie

Zabezpečenie odborných garancií v roku 2005 bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými,

výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácií na Slovensku sa vyžadovala permanentne zvyšujúca sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, stály prístup k informačným technológiám aj v cudzom jazyku a ochotou často pracovať nad rámec pracovných a odborných povinností.

Garancie, ktoré Štátna veterinárna a potravinová správa z hľadiska štruktúry a kompetencií má v SR, sú dobre akceptovateľné v zahraničí, o čom sme sa presvedčili i v uplynulom roku misii na Slovensku. Národný veterinárny servis na Slovensku (ŠVPS SR) je v súlade so štandardami Medzinárodného úradu pre nákazy zvierat (OIE) a ich aplikáciou v praxi, vzdelávaní a výskume (článok 1.3.4.3. až 1.3.4.13.).

Pracuje na 6-tich princípoch:

- ✚ transparentnosť (garantuje transparentnosť doma a v zahraničí v zdraví zvierat a zoonózach na základe sanitárneho národného statusu)
- ✚ vedecká informovanosť (sumarizuje, analyzuje a distribuuje svetové vedecké informácie z oblasti veterinárnej medicíny a príbuzných odborov)
- ✚ medzinárodná solidarita (zabezpečuje expertízu, podporuje a ovplyvňuje medzinárodnú solidaritu pri kontrole pri kontrole chorôb zvierat a verejnom zdraví)
- ✚ hygienická bezpečnosť svetového obchodu so zvieratami a produktmi (sanitárne a fytosanitárne dohody, opatrenie v svetovom obchode stanovením štandardov zdravia)
- ✚ postavenie veterinárneho servisu (zlepšovanie infraštruktúry ŠVPS SR a riadených organizácií)
- ✚ bezpečnosť potravín a animal welfare (zabezpečenie spoľahlivých garancií pre bezpečnosť potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu a podpora ochrany zvierat na základe vedeckých poznatkov)

Celá riadiaca, rozhodovacia a kontrolná činnosť ŠVPS SR a jej riadených organizácií vychádzala v uplynulom roku z kvality organizačnej štruktúry, ktorej obsahom sú:

- ✚ efektívnosť všeobecnej organizačnej štruktúry
- ✚ kvalita kontroly
- ✚ postupy a riadenie
- ✚ informovanosť, vybavovanie sťažností a požiadaviek
- ✚ dokumentácia
- ✚ samokontrola a hodnotenie
- ✚ komunikácia
- ✚ ľudské a finančné zdroje
- ✚ vzdelávanie

Výsledky hodnotenia 31 európskych krajín organizovaných v OIE v roku 2004 vrátane členských štátov EÚ potvrdili že SR sa nachádza v spupine krajín, v ktorých **13% krajín majú kompetencie veterinárnych servisov z maštale na stôl**. V záverečnom dokumente OIE sa uvádza, že pre efektívnejšie využitie financií, efektívnejšiu kontrolu a aplikáciu opatrení v oblasti zdravia zvierat, verejného zdravia a bezpečnosti potravín je jedna **kompetentná autorita – veterinárny servis riadený jedným ministerstvom, ktorý zabezpečí kontrolu celého potravinového reťazca.**

Komunikácia so širokou verejnou na základe riešenia

petícií a sťažností v roku 2005

V rámci zlepšenia komunikácie so spotrebiteľom bola na ŠVPS SR zriadená **non-stop telefonická linka pre spotrebiteľov na prijímanie podnetov v oblasti bezpečnosti potravín**. Táto bola uvedená do prevádzky 1.6.2005 a je možné konštatovať, že spotrebiteľia túto službu vo významnej miere využívajú. V roku 2005 došlo na ŠVPS SR k nárastu podaných sťažností, čo v reálnych číslach znamená oproti roku 2004 nárast o 730 sťažností. Úmerne k tomu narástol aj počet prešetrených a opodstatnených sťažností. Charakter problémov, ktoré trápia sťažovateľov, poukazujú na porušenia, ako napr. predaj nekvalitných potravín, predaj potravín po dobe spotreby, zdravotne podozrivých, nesprávne skladovaných, nesprávne označených, týranie zvierat, nesprávny chov zvierat, chov v nevyhovujúcich podmienkach, nehygienické podmienky predaja, výroby, skladovania potravín. Taktiež sa rozšírili oblasti, resp. zameranie sťažností, ktoré prišli na vybavenie, aj keď nie vždy boli vecne a miestne príslušné a museli byť odstúpené iným orgánom.

Za hodnotiace obdobie, t.j. rok 2005 obdržala ŠVPS SR **celkom 1477 sťažností z toho:**

- ✚ nevybavených v roku 2004 celkom 17 sťažností
- ✚ postúpených na vybavenie vecne – miestne príslušným orgánom 416
- ✚ prešetrením 986 sťažností
- ✚ odložených 19 sťažností

anonymných sťažností 311

- ✚ z toho prešetrených 291
- ✚ z toho odložených (neprešetrovaných) 20
- ✚ z prešetrených opodstatnených 92

opakované podania celkom 9

- ✚ z toho opodstatnené 3, neopodstatnené 6

Zameranie sťažností (výber z hľadiska potravinovej bezpečnosti):

- ✚ predaj nekvalitných výrobkov – ohrozenie zdravia ľudí 165 x
- ✚ predaj mäsa neznámeho pôvodu, zakrývanie údajov na obaloch 11 x
- ✚ nedodržanie nariadenia vlády /CEHZ/, nedodržanie hygieny chovu 23 x
- ✚ predaj výrobkov po uplynutí doby spotreby 130 x
- ✚ nedostatky v hygiene pri preprave pečiva 45 x
- ✚ predaj nekvalitného ovocia a zeleniny 75 x
- ✚ predaj pečiva s cudzím predmetom 3 x
- ✚ predaj potravín po uplynutí dátumu spotreby 145 x
- ✚ predaj nekvalitných potravín /pokazené 120 x

Charakter opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov:

- ✚ 1 x voči zamestnancovi vlastného subjektu pracujúcim v odbore
- ✚ 220 x, uložená bloková pokuta v zmysle zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách
- ✚ 2 x odstúpené na daňový úrad
- ✚ 5 x odstúpené na živnostenský úrad
- ✚ 30 x odstúpené na miestne príslušnú RVPS na ďalšie správne konanie
- ✚ 4 x uložené opatrenia v zmysle Zák. č. 152/1995 Z.z. / nariadená oprava technologických zariadení,
- ✚ 312 x zákaz predaja potravín po dobe spotreby
- ✚ 36 x prepravovať výrobky výhradne za splnenia hygienických podmienok v prepravnom prostriedku s vystaveným osvedčením o spôsobilosti.

Kontrolná činnosť na ŠVPS SR

Základné pravidlá kontrolnej činnosti v podmienkach ŠVPS SR sú vymedzené príslušnými ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe a zákona č.502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nariadení a pokynov.

Na vymedzenie vnútorného kontrolného systému a pravidiel výkonu kontrolnej činnosti v ŠVPS SR slúži „Smernica ústredného riaditeľa ŠVPS SR Bratislava pre zabezpečenie vnútornej a vonkajšej kontroly“.

Organizácia a samotný výkon kontroly sa realizuje podľa vypracovaného časového a obsahového plánu kontrolnej činnosti, spracovaného na polročné obdobie, alebo mimoriadne na základe rozhodnutia ústredného riaditeľa ŠVPS SR, resp. na dožiadanie orgánov činných v trestnom konaní, orgánov na to splnomocnených, Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, ako aj Úradu vlády SR.

Obsahové zameranie kontrol je určené podľa problematiky a špecifik kontrolnej akcie a je súčasťou polročných plánov kontrolnej činnosti a programov – osobitne spracovanej metodiky pre kontrolovanú oblasť :

- ✚ plnenie úloh štátnej správy vo veterinárnej oblasti, najmä na úseku zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, veterinárnej ekológie, farmácie, hygieny potravín a potravinového dozoru,
- ✚ výkon laboratórnej diagnostiky v oblasti plnenia úloh veterinárnej prevencie, ochrany štátneho územia a potravinového dozoru,
- ✚ výkon hraničnej veterinárnej kontroly,
- ✚ plnenie úloh vyplývajúcich z „Dohody“ medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou a ŠVPS SR na úseku vykonávania delegovaných činností,
- ✚ spracovanie a vedenie dokumentácie v oblasti CO, hospodárskej mobilizácie, utajovaných skutočností, PO a BOZP,
- ✚ dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a s majetkom štátu,
- ✚ dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a opatrení vydaných na ich základe,
- ✚ vybavovanie petícií, sťažností, oznámení a podnetov,
- ✚ plnenie opatrení na nápravu zistených nedostatkov.

Prehľad o počte plánovaných a vykonaných kontrolách v r. 2005:

ú t v a r	P l á n	skutočnosť	záznam	protokol
Oddelenie kontroly	32	34	32	2
Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie	6	4	4	0
Odbor hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie	4	16	14	2
Odbor zdravia a ochrany zvierat	36	19	11	8
Referát CO,BOZP, PO	15	15	15	0
Odbor veterinárnej certifikácie a kontrol pri výmenách, dovozoch a vývozo	6	7	7	0
Ekonomický úsek	17	16	16	0
Osobný úrad	10	4	3	1
Odbor hygieny produktov živočíšneho. pôvodu	3	0	0	0
Odbor organizácie trhu	44	44	0	44
Odbor surovín a potravín rastlinného pôvodu	6	6	5	1
Odbor informatiky	4	1	1	0
Odbor legislatívny a právny	2	2	2	0
S p o l u :	185	168	110	58

Hlavné skupiny užívateľov – výstupov
a prezentovanej činnosti

Výsledky sú určené pre

- ✚ orgány štátnej správy, predovšetkým MP SR ako rezortné ministerstvo ŠVPS SR
- ✚ chovateľov hospodárskych zvierat a poľnohospodárske podniky
- ✚ podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou, dovozom, distribúciou a predajom produktov a tovarov živočíšneho alebo rastlinného pôvodu
- ✚ širokú verejnosť – občanov - vyplýva z úlohy ŠVPS SR ako orgánu potravinového dozoru SR, pričom občania sú o činnosti informovaní individuálne podľa ich požiadaviek, resp. prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov na základe komunikácie ich predstaviteľov so zástupcami ŠVPS SR

Záver

Bezpečnosť potravín je aj jednou z hlavných priorít v Európe. Náročné kritériá a požiadavky EÚ na bezpečnosť potravín boli do roku 2000 neustále

sprísňované s cieľom zabezpečiť, aby európske potraviny boli mimoriadne bezpečné. Nový systém EÚ je viac integrovaný, potraviny a krmivá sú sledované v horizonte „z farmy na stôl“. Vysoký dôraz sa kladie na informovanosť spotrebiteľa a ochranu jeho záujmov, formou dostatočného prístupu informácií o povahe a vlastnostiach potraviny, ako aj posilňovaním spotrebiteľského povedomia a ochranou spotrebiteľa pred nekalými praktikami, potravinami, ktoré by potenciálne mohli ohroziť zdravie ľudí alebo nasledujúcich generácií, a falšovanými a nekvalitnými výrobkami. 1. január 2006 možno označiť za významný medzník v histórii bezpečnosti potravín EÚ, nakoľko vstupuje do platnosti séria legislatívnych a harmonizovaných nariadení EÚ pre úradné kontroly potravín a krmív, hygienu potravín, hygienu krmív a mikrobiologické kritériá v záujme minimalizovať riziká z potravín a zabezpečiť maximálnu možnú ochranu zdravia spotrebiteľa.

Na zaistenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné neustále komplexne posudzovať všetky aspekty reťazca **produkcie potravín počnúc a vrátane prvovýroby potravín, výroby krmív pre zvieratá produkujúce potraviny, cez výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, ich dovoz až po predaj konečnému spotrebiteľovi**, pretože každý z týchto prvkov môže mať závažný dopad na bezpečnosť potravín a tým aj na verejné zdravie. Do tohto komplexu bezpečnosti potravín sú zahrnuté rôzne špecifické oblasti, ako sú **krmivá pre zvieratá produkujúce potraviny vrátane medikovaných krmív a doplnkových látok do krmív, hygiena krmív a hygiena potravín, choroby prenosné zo zvierat na ľudí, najmä prostredníctvom potravín živočíšneho pôvodu (zoonotickí pôvodcovia), vedľajšie produkty živočíšneho pôvodu, rezíduá pesticídov, kontaminanty a veterinárne lieky a ich kontrola, kontrola a eradikácia chorôb zvierat, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí, prídavné látky do potravín, materiály prichádzajúce do styku s potravinami, pitná voda ako zložka potravín, geneticky modifikované potraviny, ako aj požiadavky na kvalitu, zloženie a označovanie potravín v záujme ochrany spotrebiteľov a zabezpečenia ich informovanosti**.

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy v pôsobnosti rezortu pôdohospodárstva, ktorými sú Štátna veterinárna a potravinová správa SR, 8 krajských veterinárnych a potravinových správ a 40 regionálnych veterinárnych a potravinových správ spĺňajú náročné pracovno-technické kritériá na výkon kontrol a je zabezpečená ich nestrannosť a výkonnosť. Kontroly sa zabezpečujú na multidisciplinárnom základe, o čom svedčí aj kvalifikácia a vzdelanie zamestnancov, ktoré pokrývajú všetky profesie pre výkon úradných kontrol zložiek potravinového reťazca. Analýzy vzoriek zabezpečujú úradné laboratóriá akreditované podľa ISO 17 025. V súlade s Nariadením EP a Rady č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a starostlivosti o zvieratá, účinným od 1.1.2006, a ktoré vytvára všeobecný a harmonizovaný rámec pre výkon úradných kontrol v členských štátoch, **ŠVPS SR spĺňa kritériá pre kontrolné orgány členských štátov podľa tohto nariadenia**.

Činnosť Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a jej regionálnych organizácií je pravidelne kontrolovaná cez inšpekčné misie Potravinového a veterinárneho úradu (FVO) v Dubline, ktorý je pracoviskom Európskej komisie (EK). Úlohou EK ako garanta Zmlúv Európskeho Spoločenstva je zodpovednosť za to, že legislatíva, ktorá sa týka bezpečnosti potravín, zdravia zvierat a pohody zvierat je správne implementovaná a v prípade zistenia nedostatkov sú ukladané opatrenia. FVO prakticky vykonáva kontrolu plnenia tejto úlohy členskými štátmi.

Od vstupu SR do EÚ boli všeobecné hodnotenia na činnosť ŠVPS SR uvedené:

✚ „Slovenská republika má dobre definovanú štruktúru kompetentných autorít zodpovedných za úradné kontroly potravín a adekvátnu vertikálnu a horizontálnu komunikáciu medzi Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR, ktorá patrí pod Ministerstvo pôdohospodárstva SR a Úradom verejného zdravotníctva SR, ktoré patrí pod Ministerstvo zdravotníctva SR“.

✚ *Proces schvaľovania potravinárskych prevádzkarní je veľmi dobre zdokumentovaný, nezistili sa žiadne problémy s vhodnosťou surovín, frekvencia dozoru v spĺňa požiadavky Smernice 64/433/EHS (v SR je táto smernica transponovaná do nariadenia vlády č. 281/2003 Z.z.). Kontrolný systém vykonávaný orgánmi veterinárnej správy garantuje, že ustanovenia legislatívy Spoločenstva sa všeobecne plnia.*

Hodnotenia FVO a všetky odprezentované aktivity a výsledky za rok 2005 potvrdzujú nezastupiteľné postavenie ŠVPS SR a ňou riadených organizácií a sú založené na profesionalite všetkých pracovníkov orgánov veterinárnej správy v prospech všetkých občanov Slovenskej republiky.